

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 27.9.2000
COM(2000)594 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Διαρθρωτικοί δείκτες

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Διαρθρωτικοί δείκτες

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

<i>Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι ο προσδιορισμός μιας πρώτης σειράς δεικτών για την συγκεφαλαιωτική έκθεση.</i>	Στην παρούσα ανακοίνωση προτείνεται μία σειρά δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν στην συγκεφαλαιωτική έκθεση για το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2001. Ανταποκρίνεται στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Φέιρα σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή θα πρέπει να παρουσιάσει έκθεση μέχρι τα τέλη του Σεπτεμβρίου "για την προτεινόμενη προσέγγιση δεικτών και κριτηρίων, τόσο σε συγκεκριμένες πολιτικές όσο και στην συγκεφαλαιωτική έκθεση προς το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που θα αποσκοπούν στην εξασφάλιση της απαραίτητης συνοχής και ομοιόμορφης παρουσίασης".
<i>Οι δείκτες που επιλέγονται θα πρέπει να επιτρέπουν τη μέτρηση της προόδου όσον αφορά την εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβώνας ...</i>	Η Επιλογή των δεικτών εξαρτάται από το σκοπό της συγκεφαλαιωτικής έκθεσης, που συνίσταται στην αξιολόγηση της προόδου όσον αφορά την εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβώνας και που σκοπό έχει να μετατρέψει την Ευρωπαϊκή Ένωση στην "ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης, ανά την υφήλιο ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή". Στα συμπεράσματα της Λισσαβώνας ζητήθηκε η υποβολή έκθεσης και ο προσδιορισμός δεικτών για πέντε τομείς της πολιτικής: την απασχόληση, την καινοτομία, τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις και την κοινωνική συνοχή, ενώ παράλληλα υπογραμμίστηκε η σημασία ενός κατάλληλου συνδυασμού πολιτικών για την επίτευξη αυτού του στρατηγικού στόχου. Ο βασικός στόχος των δεικτών που επελέγησαν για να χρησιμοποιηθούν

	στην συγκεφαλαιωτική έκθεση είναι η μέτρηση της προόδου σ' αυτούς τους τέσσερις τομείς της πολιτικής. Επιπλέον, έχουν συμπεριληφθεί ορισμένοι δείκτες για τη γενική οικονομική κατάσταση που σκοπό έχουν να παρουσιάσουν το συνολικό οικονομικό πλαίσιο εντός του οποίου λαμβάνουν χώρα οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Παρόλο που οι δείκτες χωρίστηκαν σε τέσσερις τομείς, υπάρχουν στενοί δεσμοί μεταξύ αυτών των τομέων της πολιτικής καθώς και με τις συνολικές οικονομικές επιδόσεις.
<i>... αλλά ο αριθμός τους θα πρέπει να παραμείνει περιορισμένος</i>	Στην ανακοίνωση προτείνονται 27 βασικοί δείκτες, αριθμός αρκετά περιορισμένος ώστε να επιτρέπει την εστίαση της συζήτησης όσον αφορά τις πολιτικές και την εύκολη διαχείρισή τους, αλλά συγχρόνως και αρκετά μεγάλος ώστε να παρέχει μία ισόρροπη εικόνα των επιδόσεων της οικονομίας στους τέσσερις τομείς της πολιτικής. Ο κατάλογος αυτός καταρτίστηκε από τους πολυάριθμους αναλυτικότερους δείκτες που διατίθενται στο πλαίσιο των διαφόρων διαδικασιών και προγραμμάτων δράσης που εξετάζουν πολύ λεπτομερέστερα τους σχετικούς τομείς. Κατά την επιλογή, ο βασικός στόχος ήταν οι δείκτες να ανταποκρίνονται στο κριτήριο της Λισσαβώνας, δηλαδή να μετρούν αποτελεσματικά την πρόοδο στους τέσσερις τομείς. Λήφθηκαν υπόψη και αρκετοί άλλοι παράγοντες, και ιδίως η διαθεσιμότητα και η συγκρισιμότητα των δεδομένων καθώς και η ανάγκη μη επιβολής υπερβολικών επιβαρύνσεων στα κράτη μέλη για τη συγκέντρωση των δεδομένων.
<i>Η ανάπτυξη δεικτών είναι μία συνεχώς εξελισσόμενη διαδικασία.</i>	Το έτος αυτό είναι το πρώτο κατά το οποίο θα συμφωνηθεί μία σειρά δεικτών και θα συνταχθεί συγκεφαλαιωτική έκθεση. Η χρησιμοποίηση των δεικτών και ο καθορισμός στόχων αναφοράς προχωρεί με διαφορετικούς ρυθμούς στους διάφορους τομείς και οι εργασίες

	συνεχίζονται σε όλους τους τομείς της πολιτικής. Κατά συνέπεια, στην ανακοίνωση δίνεται ιδιαίτερο βάρος στην ευελιξία που πρέπει να χαρακτηρίζει τον κατάλογο των δεικτών, έτσι ώστε να υπάρχει δυνατότητα βελτίωσης των διαθέσιμων δεικτών. Στην ανακοίνωση περιλαμβάνεται επίσης ένας κατάλογος των δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν στο πλαίσιο της προοπτικής βελτίωσης των δεδομένων στο μέλλον.
<i>Οι δείκτες συνιστούν διαφορετικά στοιχεία της ίδιας εικόνας ...</i>	Η διατήρηση ενός κατάλληλου συνδυασμού πολιτικών, η εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών και την ενίσχυση της ικανότητας της οικονομίας να καινοτομεί και η ανάπτυξη των πολιτικών που προάγουν τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την κοινωνική συνοχή είναι στοιχεία που αλληλοσυμπληρώνονται και αλληλοενισχύονται για την επίτευξη μιας ανταγωνιστικής και δυναμικής οικονομίας που στηρίζεται στη γνώση. Συνεπώς, οι δείκτες που επιλέγονται δεν θα πρέπει να αντιμετωπισθούν μεμονωμένα αλλά ως διαφορετικά στοιχεία της ίδιας εικόνας.
<i>... που θα συνθέσουν την συγκεκριουλευτική έκθεση</i>	Η συγκεκριουλευτική έκθεση, με τη μέτρηση της προόδου των κρατών μελών όσον αφορά την εκπλήρωση των βασικών στόχων της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, θα συμβάλει στον προσδιορισμό των ισχυρών και αδύνατων σημείων τους σε σχέση με τις επιδόσεις τους, προετοιμάζοντας το έδαφος για τη λήψη μέτρων. Ωστόσο, οι διαρθρωτικοί δείκτες δεν αποτελούν υποκατάστατο διεξοδικών ποιοτικών αξιολογήσεων.
<i>Το σκεπτικό βάσει του οποίου επιλέγονται οι δείκτες είναι ...</i>	Στο κείμενο περιλαμβάνεται μία σύντομη περιγραφή της ερμηνείας και της σημασίας από άποψης πολιτικής του κάθε δείκτη που έχει επιλεγεί.
<i>...η παρουσίαση του συνολικού οικονομικού περιβάλλοντος εντός του οποίου λαμβάνουν χώρα οι</i>	Οι δείκτες για τη γενική οικονομική κατάσταση παρέχουν μία εικόνα του συνολικού οικονομικού πλαισίου εντός

<i>διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και...</i>	του οποίου λαμβάνουν χώρα οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις των αγορών εργασίας, προϊόντων και κεφαλαίων. Οι δείκτες σχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη και τον οικονομικό δυναμισμό, δεδομένου ότι αυτός είναι ο τελικός στόχος των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, αλλά και με την μακροοικονομική σταθερότητα εφόσον ο κατάλληλος συνδυασμός των πολιτικών θα πρέπει να ενισχύει τα θετικά αποτελέσματα των μεταρρυθμίσεων αυτών.
<i>...η αξιολόγηση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης·</i>	Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης αποτελεί το κλειδί για την αύξηση της οικονομικής ευημερίας και της κοινωνικής συνοχής. Συνεπώς, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας υπογράμμισε την ανάγκη ενίσχυσης της απασχόλησης στην Ένωση με την ανάπτυξη μιας ενεργητικής πολιτικής για την απασχόληση. Προσδιορίστηκαν συγκεκριμένοι στόχοι όσον αφορά το ποσοστό απασχόλησης και το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών και τα δύο αυτά ποσοστά, καθώς και το ποσοστό απασχόλησης των ηλικιωμένων, συμπεριλαμβάνονται στους δείκτες της απασχόλησης. Το ποσοστό ανεργίας και το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας προβάλλουν τα διαρθρωτικά προβλήματα της αγοράς εργασίας. Η δια βίου μάθηση συμπεριλαμβάνεται ως βασικό στοιχείο μιας ενεργητικής πολιτικής απασχόλησης, ενώ ο φορολογικός συντελεστής για τους χαμηλόμισθους συμπεριλαμβάνεται ως ένα από τα μέτρα των κινήτρων/αντικινήτρων για την απασχόληση, και ιδίως των εργαζομένων με ανεπαρκείς δεξιότητες.
<i>... της ικανότητας της Ένωσης να εισάγει καινοτομίες·</i>	Η βελτίωση της ικανότητας της Ένωσης να εισάγει καινοτομίες είναι ένα άλλο βασικό στοιχείο της στρατηγικής της Λισσαβώνας. Οι επενδύσεις στην εκπαίδευση, την έρευνα και την ανάπτυξη και τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας συμπεριλαμβάνονται ως δείκτες της

	προσπάθειας που καταβάλλεται στους τομείς αυτούς. Η αποτελεσματικότητα της προσπάθειας αυτής μπορεί να μετρηθεί μέσω της ανάπτυξης της πρόσβασης στο Internet, των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε τομείς υψηλής τεχνολογίας και των εξαγωγών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας. Επίσης, λαμβάνεται υπόψη το κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου, επειδή η ύπαρξη αποτελεσματικών αγορών επιχειρηματικού κεφαλαίου διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην δημιουργία καινοτόμων ΜΜΕ με ταχύρυθμη ανάπτυξη.
<i>... των μεταρρυθμίσεων στις αγορές προϊόντων και κεφαλαίων και</i>	Για να αξιοποιηθούν στο μέγιστο τα οφέλη της διαρθρωτικής μεταρρύθμισης, είναι απαραίτητο να υπάρχει μια συνολική προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη τους δεσμούς μεταξύ των διαφόρων αγορών. Συνεπώς, οι πολιτικές για την αγορά εργασίας και την καινοτομία πρέπει να συνοδεύονται από μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων και κεφαλαίων. Οι δείκτες οικονομικής μεταρρύθμισης μετρούν την πρόοδο που συντελείται για τη δημιουργία αγορών προϊόντων και κεφαλαίων που είναι πιο αποτελεσματικές και λειτουργούν καλύτερα. Οι δείκτες για την εμπορική ενοποίηση και τα σχετικά επίπεδα τιμών έχουν συμπεριληφθεί για τη μέτρηση της προόδου που επιτυγχάνεται στη βελτίωση της ολοκλήρωσης και της αποτελεσματικότητας των αγορών. Οι τιμές στις βιομηχανίες δικτύου καταγράφουν την πρόοδο που επιτυγχάνεται στην ελευθέρωση των τομέων αυτών, και οι δείκτες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις μετρούν τις στρεβλώσεις στη λειτουργία των αγορών προϊόντων που απορρέουν από τις παρεμβάσεις του δημοσίου. Για τις κεφαλαιαγορές, οι δείκτες για τις διασυννοριακές τραπεζικές συναλλαγές και την άντληση κεφαλαίων μέσω των χρηματιστηρίων μετρούν την ολοκλήρωση και την αποτελεσματικότητα της

	χρηματοοικονομικής αγοράς.
... της κοινωνικής συνοχής	Η ανάπτυξη της κοινωνίας που στηρίζεται στη γνώση και η θέσπιση οικονομικών μεταρρυθμίσεων πρέπει να συμβαδίζουν με ένα υψηλό βαθμό κοινωνικής συνοχής. Στους δείκτες για την κοινωνική συνοχή περιλαμβάνονται δείκτες για το βαθμό της φτώχειας και τη διασπορά του εισοδήματος και τους συνδεδεμένους κινδύνους κοινωνικού αποκλεισμού. Οι αποκλίσεις μεταξύ των περιφερειών μετρούνται από έναν δείκτη για την περιφερειακή συνοχή. Ο δείκτης για το επίπεδο της εκπαίδευσης αντανakλά τη σημασία της ανεπαρκούς εκπαίδευσης ως ένα από τους παράγοντες που συντελεί στον κοινωνικό αποκλεισμό. Ωστόσο, ιδίως στον κοινωνικό τομέα οι εργασίες όσον αφορά τους δείκτες βρίσκονται ακόμη σε πρώιμο στάδιο και αναμένεται να διαμορφωθούν πιο κατάλληλοι δείκτες στο πλαίσιο των εργασιών που πραγματοποιούνται από την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την Κοινωνική Προστασία.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Διαρθρωτικοί δείκτες

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Στο άρθρο 2 της συνθήκης ορίζεται ότι ένας από τους στόχους της Ένωσης είναι να προωθήσει την οικονομική και κοινωνική πρόοδο και ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης. Κατά το έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας που πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του 2000, η Ένωση έταξε τον *“στρατηγικό στόχο για την επόμενη δεκαετία: να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή”* (παράγραφος 5 των συμπερασμάτων του Συμβουλίου). Το Συμβούλιο αναγνώρισε την ανάγκη να συζητά σε τακτική βάση και να αξιολογεί την πρόοδο που πραγματοποιείται για την επίτευξη του στόχου αυτού με βάση διαρθρωτικούς δείκτες που θα έχουν συμφωνηθεί από κοινού. Για το σκοπό αυτό κάλεσε (παράγραφος 36): *“... την Επιτροπή να συντάσσει ετήσια ανακεφαλαιωτική έκθεση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται βάσει διαρθρωτικών δεικτών - οι οποίοι θα συμφωνηθούν - σχετικά με την απασχόληση, την καινοτομία, την οικονομική μεταρρύθμιση και την κοινωνική συνοχή”*.

2. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2000, ζήτησε από την Επιτροπή να αρχίσει την προετοιμασία των εργασιών αυτών με την *“υποβολή, μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, έκθεσης για την προτεινόμενη προσέγγιση δεικτών και κριτηρίων, τόσο σε συγκεκριμένες πολιτικές όσο και στην συγκεκριμένη έκθεση προς το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που θα αποσκοπούν στην εξασφάλιση της απαραίτητης συνοχής και ομοιόμορφης παρουσίας”* (παράγραφος 38, 3η περίπτωση).

3. Με την παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή ανταποκρίνεται στο σχετικό αίτημα που διατυπώθηκε στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων της Λισσαβώνας και της Φέιρα. Στην ανακοίνωση προσδιορίζεται μία σειρά βασικών δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν στην συγκεκριμένη έκθεση την άνοιξη του 2001. Στο τμήμα II αναλύονται οι λόγοι για τη χρησιμοποίηση των διαρθρωτικών δεικτών και παρουσιάζονται τα κυριότερα πλεονεκτήματα αλλά και τα μειονεκτήματα της προσέγγισης αυτής. Στο τμήμα III παρουσιάζεται ένα αναλυτικό πλαίσιο στο οποίο συγκεντρώνονται τα βασικά στοιχεία της στρατηγικής της Λισσαβώνας και επισημαίνονται οι πολλαπλοί δεσμοί που υπάρχουν μεταξύ τους. Στο τμήμα IV περιγράφονται οι βασικές αρχές στις οποίες στηρίχθηκε η διαδικασία επιλογής των δεικτών. Στο τμήμα V γίνεται η παρουσίαση των βασικών δεικτών. Παρέχεται σύντομη περιγραφή της ερμηνείας κάθε δείκτη και της σημασίας του από άποψη πολιτικής. Τέλος, δεδομένου ότι η ανάπτυξη δεικτών αποτελεί μία συνεχώς εξελισσόμενη διαδικασία και δεδομένου ότι ορισμένοι ιδιαίτερα χρήσιμοι δείκτες δεν είναι επί του παρόντος διαθέσιμοι λόγω μεθοδολογικών και στατιστικών προβλημάτων, στο τμήμα VI επισημαίνονται οι βασικοί τομείς στους οποίους θα έπρεπε μελλοντικά να αναπτυχθούν δείκτες.

II. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ

4. Δύο είναι οι κυριότεροι λόγοι που υπαγορεύουν τη χρησιμοποίηση διορθωτικών δεικτών και την τακτική εξέταση των διορθωτικών αποδόσεων με βάση ποσοτικούς δείκτες που έχουν συμφωνηθεί από κοινού:

(i) η παρακολούθηση της προόδου τόσο στην επίτευξη των στόχων που έχουν καθοριστεί όσο και στην εφαρμογή των πολιτικών· και

(ii) η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών.

5. Ενώ φαίνεται ότι ο στόχος (i) μπορεί να επιτευχθεί σχετικά εύκολα (παρά το γεγονός ότι ενδέχεται να απαιτεί σημαντικές εργασίες στατιστικής φύσεως), ο στόχος (ii) είναι πολύ πιο απαιτητικός δεδομένου ότι προϋποθέτει την κατανόηση της σχέσης μεταξύ των μέτρων της πολιτικής και των μετρούμενων αποτελεσμάτων. Π.χ., μπορούμε να παρακολουθήσουμε την πρόοδο όσον αφορά το άνοιγμα των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας στον ανταγωνισμό εξετάζοντας τη μεταβολή της διάρθρωσης της αγοράς λόγω της εισόδου νέων φορέων στην αγορά. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα αυτής της διαδικασίας ελευθέρωσης είναι πιο δύσκολο να αξιολογηθεί. Σε κάθε περίπτωση, μια τέτοια αξιολόγηση είναι δυνατή μόνο εκ των υστέρων, όταν καταστούν διαθέσιμα τα απαραίτητα στοιχεία (π.χ. για τις τιμές αυτών των υπηρεσιών κοινής ωφελείας). Ωστόσο, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών του παρελθόντος μπορεί να προσφέρει σημαντικά διδάγματα για το μέλλον.

6. Η εμπειρία όσον αφορά την παρακολούθηση των οικονομικών πολιτικών κατά τα πρόσφατα έτη, και ιδίως των οικονομικών μεταρρυθμίσεων, έχει δείξει ότι είναι απαραίτητη η ποσοτική μέτρηση των οικονομικών επιδόσεων και των προσπαθειών σε επίπεδο των ασκούμενων πολιτικών. Η χρησιμοποίηση διαδικασιών συγκριτικής αξιολόγησης και συστημάτων αμοιβαίας άσκησης πίεσης κερδίζει συνεχώς έδαφος για την παρακολούθηση και το συντονισμό των πολιτικών. Και τα δύο μέσα βοηθούν στον προσδιορισμό των αδύνατων και των ισχυρών σημείων των διορθωτικών επιδόσεων τόσο σε επίπεδο Κοινότητας όσο και κρατών μελών. Ωστόσο, για να μπορέσουν να αξιοποιηθούν στο μέγιστο τα εργαλεία αυτά, πρέπει να υπάρχουν αξιόπιστοι δείκτες που είναι συγκρίσιμοι τόσο μεταξύ των χωρών όσο και διαχρονικά για όλα τα κράτη μέλη, για την Ευρωπαϊκή Ένωση συνολικά, καθώς και για τις χώρες που χρησιμοποιούνται ως μέτρο σύγκρισης.

7. Ο στρατηγικός στόχος της Ένωσης *"να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης, ανά την υφήλιο..."* σημαίνει ότι οι χώρες που θεωρούνται ως μέτρο σύγκρισης θα πρέπει να έχουν τις καλύτερες επιδόσεις στον κόσμο. Ωστόσο, κατά την επιλογή των μέτρων σύγκρισης απαιτείται πραγματισμός. Στην πράξη, η διαθεσιμότητα των δεδομένων συχνά περιορίζει την τελική επιλογή των μέτρων σύγκρισης στα κράτη μέλη της ΕΕ με τις καλύτερες επιδόσεις ή στις ΗΠΑ. Επίσης είναι απαραίτητη η ύπαρξη δεικτών σε επίπεδο ΕΕ, π.χ., για να γίνουν συγκρίσεις του κατά κεφαλήν ΑΕΠ τόσο μεταξύ των χωρών της ΕΕ όσο και μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ.

8. Οι απλοί και αντικειμενικοί ποσοτικοί δείκτες των πολιτικών και των επιδόσεων μπορεί να συμβάλουν σημαντικά στον εντοπισμό προβλημάτων, στην

μέτρηση της προόδου για την επίτευξη των στόχων που έχουν καθοριστεί, στην καθοδήγηση των φορέων λήψεως αποφάσεων στην κατάσχεση της πολιτικής τους και στην εστίαση της προσοχής της κοινής γνώμης στις αναγκαίες επιλογές. Ωστόσο, πολλοί δείκτες δεν επιδέχονται μια απόλυτη μονοσήμαντη ερμηνεία, δηλαδή οι υψηλές ή χαμηλές τιμές του δείκτη δεν δηλώνουν αναγκαστικά θετική ή αρνητική εξέλιξη, αλλά πρέπει να ερμηνευτούν σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες ή άλλους δείκτες. Π.χ., η παραγωγικότητα της εργασίας λειτουργεί αποτελεσματικά ως δείκτης καλών οικονομικών επιδόσεων, παρόλο που τα υψηλά επίπεδα της παραγωγικότητας της εργασίας που παρατηρήθηκαν σε ορισμένες χώρες ενδέχεται να υποδηλώνουν μείωση της απασχόλησης ή την ανεπαρκή δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

9. Τέλος, οι περιορισμοί που υπάρχουν όσον αφορά τα δεδομένα και οι διαφορές των θεσμικών και διαρθρωτικών χαρακτηριστικών, καθιστούν συχνά δυσχερή την επίτευξη απόλυτης συγκρισιμότητας μεταξύ των χωρών. Επιπλέον, οι διάφοροι δείκτες επηρεάζονται σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό από τις κυκλικές διακυμάνσεις. Είναι σαφές ότι οι δείκτες δεν αποτελούν υποκατάστατο διεξοδικών ποιοτικών αξιολογήσεων. Για όλους αυτούς τους λόγους, οι δείκτες διαρθρωτικών εξελίξεων που παρουσιάζονται εδώ μπορούν να ερμηνευτούν μόνο εντός του αναλυτικού πλαισίου που θα προσδιοριστεί στη συγκεκριλαιοτική έκθεση.

III. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

10. Οι δείκτες που έχουν επιλεγεί εδώ θα αποτελέσουν τη βάση για την ετήσια συγκεκριλαιοτική έκθεση της Επιτροπής. Όπως είναι φυσικό, η επιλογή των δεικτών εξαρτάται από το σκοπό της έκθεσης αυτής. Όπως προσδιορίστηκε στο Συμβούλιο της Λισσαβώνας, η συγκεκριλαιοτική έκθεση θα εστιαστεί στην πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε τέσσερις τομείς της πολιτικής (απασχόληση, καινοτομία και έρευνα, οικονομική μεταρρύθμιση και κοινωνική συνοχή), στο πλαίσιο του στρατηγικού στόχου που προσδιορίστηκε στη Λισσαβώνα, δηλαδή να γίνει ή ΕΕ η πιο ανταγωνιστική οικονομία του κόσμου. Αυτό θα συμβάλει επίσης στην εξασφάλιση της συνολικής συνοχής των διαρθρωτικών πολιτικών στους τέσσερις τομείς της πολιτικής και στην αποτελεσματική παρακολούθηση της συντελούμενης προόδου σε αυτούς τους τέσσερις τομείς. Στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητο, θα οδηγήσει στον καθορισμό προσανατολισμών της πολιτικής.

11. Οι βασικοί δείκτες που επιλέγονται προκειμένου να χρησιμοποιηθούν στην συγκεκριλαιοτική έκθεση θα πρέπει, συνεπώς, να επιτρέπουν την μέτρηση της προόδου που συντελείται στους τέσσερις τομείς της πολιτικής. Επιπλέον, συμπεριλαμβάνονται ορισμένοι δείκτες για να παρουσιάσουν το γενικό οικονομικό πλαίσιο εντός του λαμβάνουν χώρα οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Η πείρα έχει δείξει ότι ένα σταθερό και υγιές μακροοικονομικό πλαίσιο αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Οι δείκτες που αφορούν τις συνολικές οικονομικές επιδόσεις βοηθούν επίσης στη μέτρηση της συντελούμενης προόδου για την επίτευξη του στρατηγικού στόχου που προαναφέρθηκε.

12. Οι δείκτες δεν θα πρέπει να εξετάζονται μεμονωμένα αλλά ως διαφορετικά στοιχεία της ίδιας εικόνας. Ο τελικός στόχος των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων (βλ. πλαίσιο) είναι η βελτίωση του δυναμισμού και της αποτελεσματικότητας της

οικονομίας της ΕΕ δεδομένου ότι τα στοιχεία αυτά αποτελούν την κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, που με τη σειρά τους συμβάλλουν στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Μια υγιής οικονομική κατάσταση και οι ευνοϊκές αναπτυξιακές προοπτικές, στηριζόμενες από ένα κατάλληλο συνδυασμό πολιτικών, μπορούν να διευκολύνουν σημαντικά τη θέσπιση οικονομικών μεταρρυθμίσεων και τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων τους. Η ανάπτυξη πολιτικών που προάγουν την κοινωνική συνοχή, η θέσπιση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με στόχο την καλύτερη λειτουργία των αγορών, και η διατήρηση ενός κατάλληλου συνδυασμού μακροοικονομικών πολιτικών είναι στοιχεία που συμπληρώνουν και ενισχύουν τη δημιουργία μιας ανταγωνιστικής και δυναμικής οικονομίας που στηρίζεται στη γνώση.

Πλαίσιο : Τα εργαλεία της διαρθρωτικής μεταρρύθμισης

Οι διαρθρωτικές πολιτικές επικεντρώνονται στην πλευρά της προσφοράς της οικονομίας. Αποσκοπούν στην αύξηση του επιπέδου της δυνητικής παραγωγής με την αύξηση της προσφοράς συντελεστών παραγωγής (εργασία ή κεφάλαιο). Εναλλακτικά, αποσκοπούν στη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας, κεφαλαίου ή προϊόντων, έτσι ώστε να βελτιστοποιηθεί ο συνδυασμός των συντελεστών της παραγωγής και να αποκτήσει η οικονομία μεγαλύτερη ευελιξία για την αντιμετώπιση των κρίσεων. Είτε με τον ένα είτε με τον άλλο τρόπο, πρέπει να οδηγούν σε αύξηση του ρυθμού βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης μιας οικονομίας.

Συνήθως γίνεται διάκριση μεταξύ αύξησης της ποσότητας και της ποιότητας της προσφερόμενης εργασίας (που οδηγεί σε περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης). Η ποσότητα της προσφερόμενης εργασίας εξαρτάται από πολλούς παράγοντες (συμπεριλαμβανομένων το ποσοστό αύξησης του πληθυσμού, το ποσοστό απασχόλησης, τις ώρες εργασίας) που είναι δυνατόν να επηρεαστούν σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό από την ασκούμενη πολιτική. Με τον ίδιο τρόπο, η ποιότητα της εργασίας (ή "το ανθρώπινο κεφάλαιο") μπορεί να βελτιωθεί με την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη δια βίου μάθηση ή ειδικότερα μέτρα που αποσκοπούν στην αύξηση της κοινωνικής συνοχής της κοινωνίας.

Οι επενδύσεις σε έργα υποδομής και εξοπλισμό, αλλά και στον τομέα της καινοτομίας και της έρευνας, αυξάνουν το απόθεμα κεφαλαίου μιας οικονομίας. Τα μέτρα που αποσκοπούν στην τόνωση των επενδύσεων αυτών λειτουργούν είτε με τη μείωση του κόστους του απαιτούμενου κεφαλαίου χρηματοδότησης (π.χ. με τη βελτίωση της λειτουργίας των κεφαλαιαγορών) είτε με την αύξηση της αναμενόμενης απόδοσης των επενδύσεων.

Οι αγορές που λειτουργούν καλύτερα και πιο αποτελεσματικά συμβάλλουν στη μείωση του κόστους της εργασίας και του κεφαλαίου (τονώνοντας τη χρησιμοποίηση αυτών των συντελεστών της παραγωγής) καθώς και στη μείωση του επιπέδου των τιμών (συμβάλλοντας στη μακροοικονομική σταθερότητα). Επίσης, περισσότερο ευέλικτες αγορές επιτρέπουν ευκολότερη προσαρμογή σε οικονομικές κρίσεις, επιτρέποντας στην οικονομία να αξιοποιήσει πλήρως το δυναμικό της μέσω μίας αποτελεσματικότερης κατανομής πόρων.

13. Οι μεταρρυθμίσεις στους τέσσερις τομείς της πολιτικής αλληλοενισχύονται δεδομένου ότι υπάρχουν πολυάριθμοι δεσμοί μεταξύ τους καθώς και με τις συνολικές οικονομικές επιδόσεις. Η μετάβαση σε μία οικονομία της γνώσης μπορεί να αποτελέσει μία ισχυρή κινητήρια δύναμη για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα της κινητήριας αυτής δύναμης μπορεί να εξασφαλιστεί μόνο εάν δεν διαταράσσεται από μακροοικονομικές διαταραχές ή δεν παρεμποδίζεται από διαρθρωτικά σημεία συμφόρησης. Αυτό συνεπάγεται αφενός τη συνέχιση μιας νομισματικής πολιτικής προσανατολισμένης στη σταθερότητα συνοδευόμενη από υγιείς δημοσιονομικές πολιτικές σε ένα πλαίσιο μισθολογικής συγκράτησης και αφετέρου την επιτάχυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στις αγορές εργασίας, κεφαλαίου και προϊόντων της ΕΕ. Ειδικότερα, η ταχύτητα της τεχνολογικής προόδου μπορεί να καταστήσει απαραίτητη την υιοθέτηση νέων, πιο ευέλικτων κανονιστικών διαδικασιών. Επίσης, εάν δεν έχουν όλοι οι πολίτες τις δεξιότητες που απαιτούνται για να ζουν και να εργάζονται σε αυτήν την νέα κοινωνία της πληροφορίας, η κινητήρια αυτή δύναμη θα εξασθενήσει επικίνδυνα.

14. Το ανθρώπινο δυναμικό είναι ο κυριότερος πλούτος της Ευρώπης και θα πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο των πολιτικών της Ένωσης. Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης, η επένδυση στον άνθρωπο και η ανάπτυξη ενός ενεργητικού και δυναμικού κράτους ευημερίας θα έχουν αποφασιστική σημασία τόσο για τη θέση της Ευρώπης στην οικονομία της γνώσης όσο και για να εξασφαλιστεί ότι αυτή η νέα οικονομία δεν εντείνει τα υφιστάμενα κοινωνικά προβλήματα της ανεργίας, του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας. Συγχρόνως, πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι η Ευρώπη θα προσφέρει ελκυστικές προοπτικές στους πιο προικισμένους ανθρώπους της. Η καινοτομία και οι ιδέες θα πρέπει να ανταμείβονται ικανοποιητικά και το κανονιστικό πλαίσιο θα πρέπει να συμβάλλει περισσότερο στην προώθηση των επενδύσεων, της καινοτομίας και του επιχειρηματικού πνεύματος.

15. Για να αξιοποιηθούν στο μέγιστο τα οφέλη των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων απαιτείται μία συνολική και συνεκτική προσέγγιση, που λαμβάνει υπόψη τους δεσμούς που υπάρχουν μεταξύ των διαφόρων αγορών. Π.χ., οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά κεφαλαίων που οδηγούν στην αύξηση της διαθεσιμότητας επιχειρηματικών κεφαλαίων αποτελούν σημαντική συνιστώσα των προσπαθειών για την τόνωση της έρευνας και της καινοτομίας, που θα συμβάλει με τη σειρά της στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας. Ωστόσο, θα πρέπει να συνοδεύονται από περαιτέρω μέτρα για τη μεταρρύθμιση των αγορών εργασίας και προϊόντων προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης και να αυξηθεί η ευημερία. Εάν δεν βελτιωθεί η λειτουργία των αγορών εργασίας, έτσι ώστε να καταστεί ευκολότερη η δημιουργία και η ανάληψη θέσεων εργασίας σε επίπεδο επιχειρήσεων και τομέων, δεν μπορούν να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες απασχόλησης και ανάπτυξης που δημιουργούνται από τη μεταρρύθμιση των κεφαλαιαγορών και την καινοτομία. Κατά τον ίδιο τρόπο, εάν δεν καταστεί δυνατό να ελευθερωθούν οι αγορές προϊόντων και να ενοποιηθεί η εσωτερική αγορά, οι τιμές θα εξακολουθήσουν να διατηρούνται σε υψηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα τη μείωση της ανταγωνιστικότητας και την απώλεια θέσεων απασχόλησης. Μια ολοκληρωμένη προσπάθεια μεταρρύθμισης θα συμβάλει στην αύξηση της μακροοικονομικής

σταθερότητας. Με την απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης στην πλευρά της προσφοράς, οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις θα επιτρέψουν στην ΕΕ να επιτύχει υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης διατηρώντας τον πληθωρισμό σε χαμηλά επίπεδα, πράγμα που θα συμβάλει στη μείωση των υψηλών επιπέδων της διαρθρωτικής ανεργίας και στη βελτίωση της κοινωνικής συνοχής.

16. Η οικονομική μεταρρύθμιση και η κοινωνική συνοχή είναι αλληλοενισχυόμενοι στόχοι. Αφενός οι πιο αποτελεσματικές αγορές δημιουργούν θέσεις απασχόλησης, βελτιώνουν την παραγωγικότητα και αυξάνουν την κοινωνική και οικονομική συνοχή - παραδείγματος χάρη, οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις στην αγορά τηλεπικοινωνιών οδήγησαν σε τόνωση του ανταγωνισμού και της παραγωγικότητας, με αποτέλεσμα τη μείωση των τιμών και την αύξηση της πρόσβασης στο Internet και σε άλλες υπηρεσίες επικοινωνιών - αφετέρου δε, είναι ευκολότερο να θεσπιστούν οι μεταρρυθμίσεις που είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών σε μία κοινωνία που έχει μεγάλη κοινωνική συνοχή. Μια καλά σχεδιασμένη κοινωνική πολιτική μπορεί επίσης να συμβάλει άμεσα στην βελτίωση των οικονομικών επιδόσεων. Συνεπώς, το ευρύ φάσμα των ενεργειών που έχουν αναληφθεί για την ενίσχυση της συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν θεμελιώδη σημασία για τη διατήρηση της δυναμικής που θα οδηγήσει στη μετατροπή της ΕΕ στην πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία του κόσμου που στηρίζεται στη γνώση.

IV. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

17. Ο αριθμός των βασικών δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν στην συγκεκριμένη έκθεση πρέπει να είναι αρκετά μικρός ώστε να επιτρέπει την εστίαση της συζήτησης σχετικά με τις πολιτικές και την εύκολη διαχείρισή τους, αλλά συγχρόνως και αρκετά μεγάλος ώστε να προσφέρει μία ισόρροπη εικόνα των επιδόσεων της οικονομίας στους τέσσερις διαφορετικούς τομείς της πολιτικής. Στην παρούσα ανακοίνωση, προτείνεται ένας κατάλογος 27 δεικτών για τους τέσσερις τομείς της πολιτικής, αριθμός σχετικά περιορισμένος εάν ληφθεί υπόψη το ευρύ φάσμα των διαρθρωτικών πολιτικών που καλύπτονται και οι πολυάριθμοι πιθανοί διαρθρωτικοί δείκτες που υφίστανται στους διάφορους αυτούς τομείς. Το πλεονέκτημα της επικέντρωσης της προσοχής σε ένα περιορισμένο αριθμό δεικτών είναι ότι επιτρέπει στους φορείς κατάρτισης της πολιτικής να στέλνουν απλά και σαφή μηνύματα. Θα ήταν δύσκολο να περιοριστεί περαιτέρω ο αριθμός αυτός χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο η αποτελεσματική παρακολούθηση της προόδου για την επίτευξη του νέου στρατηγικού στόχου που προσδιορίστηκε στη Λισσαβόνα.

18. Ένας μεγάλος αριθμός των δεικτών που επιλέχθηκαν χρησιμοποιήθηκαν πρόσφατα κατά την κατάρτιση των γενικών προσανατολισμών της οικονομικής πολιτικής, οι οποίοι επικεντρώνονται όλο και περισσότερο στις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες των διαρθρωτικών πολιτικών και στις μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής, καθώς και στη μετάβαση σε μία οικονομία της γνώσης. Παράλληλα, λήφθηκαν υπόψη οι διάφοροι δείκτες που χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες του Λουξεμβούργου και του Κάρντιφ καθώς και σε διάφορα προγράμματα δράσης, οι οποίοι εξετάζουν αναλυτικότερα τους σχετικούς τομείς που καλύπτουν. Κατά συνέπεια, ο κατάλογος των προτεινόμενων δεικτών που θα

χρησιμοποιηθούν στην συγκεφαλαιωτική έκθεση αντικατοπτρίζει τους βασικούς δείκτες επιδόσεων και πολιτικής που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο των διαφόρων αυτών διαδικασιών. Ωστόσο, η ανάλυση στο πλαίσιο της συγκεφαλαιωτικής έκθεσης ενδέχεται να οδηγήσει στον εντοπισμό νέων αναγκών και συνεπώς νέων δεικτών, με αποτέλεσμα να χρειαστεί μια αναθεώρηση του καταλόγου.

19. Στο πλαίσιο των διαφόρων αυτών διαδικασιών, συνεχίζονται οι προσπάθειες για την ανάπτυξη νέων δεικτών ή τη βελτίωση αυτών που χρησιμοποιούνται επί του παρόντος. Οι εργασίες αυτές πρέπει να συνεχιστούν, λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες που πρέπει να αναπτυχθούν για να χρησιμοποιηθούν μελλοντικά στην συγκεφαλαιωτική έκθεση. Συγχρόνως, ο κατάλογος των δεικτών που προτείνεται για την συγκεφαλαιωτική έκθεση θα πρέπει να είναι αρκετά ευέλικτος ώστε να λαμβάνει υπόψη την πρόοδο που συντελείται στους διάφορους τομείς όσον αφορά την ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων δεικτών (όπως τις εργασίες για την κοινωνική συνοχή που διεξάγονται επί του παρόντος από την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την Κοινωνική Προστασία). Αυτό σημαίνει επίσης ότι η ανάπτυξη των δεικτών αποτελεί μία συνεχή διαδικασία και ότι ο κατάλογος θα πρέπει να επιδέχεται προσαρμογές έτσι ώστε να συμπεριλάβει νέους δείκτες που έχουν αναπτυχθεί πρόσφατα, όπως εκείνους που προτείνονται στο τμήμα VI. Κατά τον ίδιο τρόπο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η συνοχή μεταξύ των δεικτών που χρησιμοποιούνται στους διάφορους τομείς της πολιτικής.

20. Σε ορισμένους τομείς, έχει ήδη επιτευχθεί συμφωνία όσον αφορά τους δείκτες και η κατάρτιση στατιστικών έχει ήδη καθιερωθεί, ενώ σε άλλους τομείς η προσπάθεια ανάπτυξης μιας σειράς σχετικών δεικτών και συγκέντρωσης των αναγκαίων δεδομένων άρχισε μόλις πρόσφατα. Ωστόσο, στο μέτρο του δυνατού, κατά την επιλογή και την ανάπτυξη των δεικτών για την συγκεφαλαιωτική έκθεση τηρήθηκαν οι ίδιες βασικές αρχές, ανεξάρτητα από τον εξεταζόμενο τομέα.

21. Η σειρά των δεικτών πρέπει να είναι σχετικά σταθερή διαχρονικά έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια της διαδικασίας· οι δείκτες θα πρέπει να είναι : (i) εύκολοι στην ανάγνωση και την κατανόησή τους, (ii) προσαρμοσμένοι στις εξεταζόμενες πολιτικές, (iii) συνεπείς μεταξύ τους, (iv) διαθέσιμοι έγκαιρα, (v) συγκρίσιμοι μεταξύ των κρατών μελών και, στο μέτρο του δυνατού, με τις ΗΠΑ και (vi) να έχουν επιλεγεί από αξιόπιστες πηγές· τέλος, (vii) η συγκέντρωση των δεδομένων δεν θα πρέπει να επιβαρύνει υπερβολικά τα κράτη μέλη και τις επιχειρήσεις. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι δείκτες που έχουν επιλεγεί στηρίζονται όσο το δυνατόν περισσότερο σε πληροφορίες που παρέχονται από το ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα. Σε χωριστό κατάλογο συμπεριλαμβάνεται μία σειρά συμπληρωματικών δεικτών οι οποίοι θεωρούνται απαραίτητοι για την αξιολόγηση της προόδου που συντελείται στους διάφορους τομείς της πολιτικής, αλλά για τους οποίους δεν διατίθενται επί του παρόντος δεδομένα με την απαιτούμενη ποιότητα. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι ενδείκνυται ο διαχωρισμός των δεικτών κατά φύλο, κάθε φορά που αυτό είναι δυνατό και σκόπιμο.

22. Το μεγαλύτερο μέρος των δεικτών που έχουν επιλεγεί είναι δείκτες επιδόσεων που μετρούν την πρόοδο των κρατών μελών όσον αφορά την τήρηση των βασικών οικονομικών και κοινωνικών στόχων της πολιτικής και συμβάλλουν στον προσδιορισμό των ισχυρών και αδύνατων σημείων τους από πλευράς συνολικών επιδόσεων και διαρθρωτικών εξελίξεων. Παραδείγματος χάρη, η εξέλιξη του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου μπορεί να μετρηθεί από στατιστικές σχετικά με τη

διανομή του εισοδήματος και τα ποσοστά της φτώχειας. Ωστόσο, για να προβληθούν οι προσπάθειες των κρατών μελών σε συγκεκριμένους τομείς, χρησιμοποιούνται επίσης δείκτες που συνδέονται άμεσα με τις προτεραιότητες της πολιτικής που καθορίστηκαν στα συμπεράσματα της Λισσαβώνας. Π.χ., αυτό ισχύει στην περίπτωση μεταβλητών όπως η δαπάνη για Ε&Α και εκπαίδευση. Εντούτοις, θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε αρκετούς τομείς δεν είναι σαφής η διάκριση μεταξύ δεικτών πολιτικής και επιδόσεων. Συνεπώς, στην προτεινόμενη σειρά των δεικτών δεν έγινε η διάκριση αυτή. Επίσης θα ήταν σκόπιμο να επισημανθεί η δυσχέρεια για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών με τη χρησιμοποίηση μιας τέτοιας περιορισμένης σειράς δεικτών. Συχνά, μεσολαβεί μία σημαντική χρονική υστέρηση από τη στιγμή που εφαρμόζονται νέες πολιτικές μέχρι τη στιγμή που γίνονται ορατά τα πρώτα αποτελέσματα. Συνεπώς, οι δείκτες που έχουν επιλεγεί θα πρέπει να θεωρηθεί ότι μετρούν κατά κύριο λόγο την πρόοδο και όχι τόσο την αποτελεσματικότητα των πολιτικών.

V. ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΕΛΕΓΗΣΑΝ

23. Οι βασικοί δείκτες που επελέγησαν προκειμένου να χρησιμοποιηθούν στην συγκεκριλαιωτική έκθεση μπορούν να ταξινομηθούν με βάση τους τέσσερις τομείς της πολιτικής που καθορίστηκαν στη Λισσαβώνα: την απασχόληση, την καινοτομία και την έρευνα, την οικονομική μεταρρύθμιση και την κοινωνική συνοχή. Λόγω των στενών δεσμών μεταξύ αυτών των διαφορετικών τομέων της πολιτικής, η υπαγωγή ενός δείκτη στη μία ή στην άλλη κατηγορία δεν είναι πάντοτε σαφής. Όπως για παράδειγμα, το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας μπορεί να αντανakλά διαρθρωτικά προβλήματα στην αγορά εργασίας καθώς και τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Με τον ίδιο τρόπο, οι δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση μπορούν να θεωρηθούν ως επένδυση που βελτιώνει την ικανότητα καινοτομίας μιας κοινωνίας, αλλά και ως παράγοντας που συντελεί στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη βελτίωση της ποιότητας της εργασίας.

24. Επιπλέον, προτείνονται ορισμένοι δείκτες για τη γενική οικονομική κατάσταση που παρουσιάζουν το συνολικό οικονομικό πλαίσιο εντός του οποίου πραγματοποιούνται οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Οι δείκτες αυτοί συνδέονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη, τον οικονομικό δυναμισμό και την ύπαρξη ενός υγιούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος προσανατολισμένου στη σταθερότητα. Το **κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε ΜΑΔ) και ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ** είναι τα συνηθέστερα μέτρα του βιοτικού επιπέδου και της οικονομικής ανάπτυξης που συνδέονται άμεσα με τους αναπτυξιακούς στόχους που ορίστηκαν στη Λισσαβώνα. Ωστόσο, η ανάπτυξη αυτή μπορεί να διατηρηθεί μακροπρόθεσμα μόνο εάν η **ενεργειακή ένταση της οικονομίας** περιοριστεί εντός ορισμένων ορίων. Η **παραγωγικότητα της εργασίας (ανά απασχολούμενο και ανά ώρα εργασίας)** είναι ένας δείκτης της συνολικής αποτελεσματικότητας και του δυναμισμού ενός οικονομικού συστήματος. Το **ποσοστό πληθωρισμού** επιτρέπει να διαπιστωθεί κατά πόσο η οικονομία αναπτύσσεται σε ένα υγιές μακροοικονομικό περιβάλλον προσανατολισμένο στη σταθερότητα. Τέλος, το **κυκλικά προσαρμοσμένο δημοσιονομικό υπόλοιπο** είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την αξιολόγηση των διαρθρωτικών δημοσιονομικών εξελίξεων.

25. Στα παραρτήματα 1 και 2 της παρούσας ανακοίνωσης παρουσιάζεται ο πλήρης κατάλογος των δεικτών, καθώς και οι σχετικοί ορισμοί, οι πηγές και η διαθεσιμότητα των δεικτών. Στο παράρτημα 3 παρουσιάζονται διαγράμματα των δεικτών που έχουν επιλεγεί. Τα διαγράμματα αυτά παρουσιάζουν κατ' αρχήν τα ετήσια δεδομένα για καθένα από τα 15 κράτη μέλη, την Ευρωπαϊκή Ένωση ως σύνολο και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Είναι σαφές ότι τα διαγράμματα αυτά δεν επαρκούν για την πραγματοποίηση μιας διεξοδικής ανάλυσης της προόδου που έχει συντελεστεί για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβώνας· η ανάλυση αυτή θα πραγματοποιηθεί στην συγκεκριαιωτική έκθεση.

V.1 Δείκτες που αφορούν την απασχόληση

26. Ένας από τους βασικούς στόχους της στρατηγικής που καθορίστηκε στο Συμβούλιο της Λισσαβώνας είναι η ενίσχυση της απασχόλησης στην Ένωση στο πλαίσιο της κοινωνίας της γνώσης, με τελικό στόχο την επίτευξη πλήρους απασχόλησης. Σύμφωνα με την προτεραιότητα που δόθηκε στην απασχόληση, καθορίστηκε ένας στρατηγικός στόχος για την απασχόληση: μέχρι το 2010 η ΕΕ θα πρέπει να επιτύχει ένα μέσο ποσοστό απασχόλησης όσο δυνατόν πλησιέστερο στο 70%. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε επίσης τη σπουδαιότητα ίσων ευκαιριών για τις γυναίκες και τους άνδρες και της μεγαλύτερης συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και καθόρισε ένα παρόμοιο στόχο για την απασχόληση των γυναικών, και συγκεκριμένα το μέσο ποσοστό απασχόλησης των γυναικών να υπερβεί το 60% μέχρι το 2010.

27. Εκτός από τη δημιουργία των οικονομικών προϋποθέσεων για ένα υψηλό ρυθμό ανάπτυξης και τη σταθερή δημιουργία θέσεων απασχόλησης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε τη σπουδαιότητα μιας "ενεργητικής πολιτικής για την απασχόληση". Τα βασικά στοιχεία της πολιτικής αυτής είναι: η βελτίωση της δυνατότητας απασχόλησης, η αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης δεξιοτήτων, η απόδοση μεγαλύτερης προτεραιότητας στην δια βίου μάθηση, η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών και η μεγαλύτερη απασχόληση στον τομέα της παροχής υπηρεσιών, όπου υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις.

28. Ο κατάλογος των δεικτών για την απασχόληση σκοπό έχει καταρχήν να καλύψει τους δύο στόχους για την απασχόληση που καθορίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Περιλαμβάνεται επίσης το ποσοστό απασχόλησης των ηλικιωμένων, δεδομένου ότι η ενθάρρυνση των εργαζομένων αυτών να επανέλθουν στην αγορά εργασίας αποτελεί μία από τις βασικές συνιστώσες της στρατηγικής για την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας. Λαμβάνοντας υπόψη τη γήρανση του πληθυσμού, το ποσοστό απασχόλησης των ηλικιωμένων εργαζομένων αποκτά μεγαλύτερη σημασία. Αντίθετα με την ανεργία των νέων, η γενική βελτίωση των οικονομικών συνθηκών επηρεάζει ελάχιστα την απασχόληση των πιο ηλικιωμένων ατόμων. Τα ποσοστά ανεργίας, και ιδίως το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας, περιλαμβάνονται επίσης στον κατάλογο για να φωτίσουν διαρθρωτικά προβλήματα στην αγορά εργασίας. Ο μέσος φορολογικός συντελεστής των χαμηλόμισθων περιλαμβάνεται ως μέτρο αξιολόγησης των διατάξεων των εθνικών συστημάτων φορολογίας και κοινωνικών παροχών που λειτουργούν ως κίνητρα ή αντικίνητρα για την απασχόληση. Τέλος, περιλαμβάνεται ένας δείκτης για τη δια βίου μάθηση, δεδομένου ότι αποτελεί ένα από τα βασικά στοιχεία μιας ενεργητικής πολιτικής για την απασχόληση.

Δείκτης 1 : Ποσοστό απασχόλησης

Δείκτης 2 : Ποσοστό γυναικείας απασχόλησης

Αυτοί οι δύο πρώτοι δείκτες αντανακλούν άμεσα τους στρατηγικούς στόχους για την απασχόληση που καθορίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Το γεγονός ότι έχει συμπεριληφθεί το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών δείχνει επίσης τη σημασία που αποδίδεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις ίσες ευκαιρίες, καθώς και το σημαντικό ρόλο που θα διαδραματίσει η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και η αύξηση της απασχόλησης των γυναικών για την επίτευξη του συνολικού στόχου για την απασχόληση.

Δείκτης 3 : Ποσοστό απασχόλησης ηλικιωμένων εργαζομένων

Τα χαμηλά ποσοστά απασχόλησης των πιο ηλικιωμένων ατόμων στην Ευρώπη αποτελούν μία ένδειξη της χαμηλής συμμετοχής των εργαζομένων αυτών στην αγορά εργασίας λόγω διαρθρωτικών προβλημάτων. Επιπλέον, οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι που δεν έχουν απασχόληση κινδυνεύουν να αποκλειστούν μόνιμα από την αγορά θέσεων εργασίας, και κατά συνέπεια να αποκλειστούν κοινωνικά.

Δείκτης 4 : Ποσοστό ανεργίας

Το ποσοστό αυτό αποτελεί δείκτη των συνολικών μακροοικονομικών επιδόσεων, παράλληλα όμως η διατήρηση ορισμένων τάσεων όσον αφορά τα ποσοστά ανεργίας μπορεί να υποδηλώνει την ύπαρξη διαρθρωτικών προβλημάτων που εμποδίζουν τους ανέργους να βρουν απασχόληση, όπως είναι το χαμηλό επίπεδο των δεξιοτήτων, η ανεπαρκής συνδρομή που παρέχεται στα άτομα που ζητούν απασχόληση, η χορήγηση υπερβολικά γενναιόδωρων επιδομάτων και η επιβολή υψηλών φορολογικών συντελεστών στην εργασία.

Δείκτης 5 : Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας

Το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας συμπεριλήφθηκε στον κατάλογο δεδομένου ότι αποτελεί σημαντική ένδειξη ύπαρξης διαρθρωτικών προβλημάτων στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, οι μακροχρόνια άνεργοι διατρέχουν τον κίνδυνο να διαβρωθούν οι επαγγελματικές δεξιότητές τους, γεγονός που μειώνει την δυνατότητα απασχόλησης τους, ενώ ο κίνδυνος κοινωνικού αποκλεισμού είναι μεγάλος για τα άτομα αυτά.

Δείκτης 6 : Φορολογικός συντελεστής χαμηλόμισθων

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας ζήτησε από την Επιτροπή και το Συμβούλιο να αξιολογήσουν κατά πόσο έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα για την ελάφρυνση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας - και ιδίως των σχετικά ανειδίκευτων και χαμηλόμισθων - και τη βελτίωση των κινήτρων για την απασχόληση και την κατάρτιση των συστημάτων φορολόγησης και κοινωνικών παροχών. Ο δείκτης αυτός μετρά το μέσο φορολογικό συντελεστή για τους χαμηλόμισθους, δηλαδή τους εργαζομένους εκείνους με μισθό ίσο ή χαμηλότερο από ένα καθορισμένο ποσοστό του μέσου μισθού ενός εργαζόμενου στον τομέα της παραγωγής.

Δείκτης 7 : Δια βίου μάθηση (συμμετοχή ενηλίκων σε εκπαίδευση και κατάρτιση)

Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Λισσαβώνας υπογραμμίζεται η σημασία μιας ενεργητικής πολιτικής για την απασχόληση, βασική συνιστώσα της οποίας είναι η δια βίου μάθηση. Η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση έχει αποφασιστική σημασία για την βελτίωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, εξασφαλίζοντας την προσαρμογή τους στη νέα κοινωνία της γνώσης καθώς και την δυνατότητα απασχόλησής τους. Ο δείκτης "Συμμετοχή ενηλίκων σε εκπαίδευση και κατάρτιση" πρέπει να βελτιωθεί περαιτέρω δεδομένου ότι υπάρχουν προβλήματα δυνατότητας σύγκρισης μεταξύ ορισμένων κρατών μελών.

V.2 Δείκτες που αφορούν την καινοτομία και την έρευνα

29. Η τεχνολογική πρόοδος και οι βελτιώσεις στην ποιότητα των εισροών εργασίας και κεφαλαίου στην παραγωγική διαδικασία μπορούν να αντιπροσωπεύουν ποσοστό 25% έως 50% της οικονομικής ανάπτυξης και οι παράγοντες αυτοί είναι η κυριότερη κινητήρια δύναμη για την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση. Η παρατήρηση αυτή εξηγεί για ποιο λόγο η βελτίωση της ικανότητας καινοτομίας αποτελεί ένα από τα κυριότερα στοιχεία της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης που καθορίστηκε στη Λισσαβώνα για την αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης και της απασχόλησης. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Λισσαβώνας σημειώνεται επίσης ότι η μετάβαση σε μία οικονομία που στηρίζεται στη γνώση πρέπει να διευκολύνεται με τη βελτίωση των πολιτικών για την E&A, την εκπαίδευση και την κοινωνία της πληροφορίας.

30. Το Συμβούλιο της Λισσαβώνας ενθάρρυνε την Ένωση να εργαστεί για την επίτευξη των στόχων που ορίστηκαν στην ανακοίνωση της Επιτροπής "Προς ένα ευρωπαϊκό χώρο έρευνας". Αυτό συνεπάγεται την πραγματοποίηση μεγαλύτερων επενδύσεων για την εκπαίδευση και την κατάρτιση του εργατικού δυναμικού και την αύξηση των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη. Τελικό αποτέλεσμα θα ήταν η αύξηση αριθμού των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που καταχωρούνται και η μεγαλύτερη εξειδίκευση σε βιομηχανίες υψηλής τεχνολογίας και υψηλής προστιθέμενης αξίας. Στην ανακοίνωση της Επιτροπής "Καινοτομία σε μία οικονομία που στηρίζεται στη γνώση" προτάθηκε μια διαδικασία αξιολόγησης των επιδόσεων και των πολιτικών στον τομέα της καινοτομίας ως ένα μέσο για τον εντοπισμό και τη διάδοση των ορθών πρακτικών στο χώρο αυτό.

31. Η μετάβαση στην κοινωνία της πληροφορίας θα διευκολύνει την ανάδειξη μιας δυναμικής αγοράς για καινούργια προϊόντα. Ωστόσο, αυτή η αγορά μπορεί να αναπτυχθεί μόνο εάν έχει ήδη εξασφαλιστεί η βασική υποδομή που θα καθιστά την αγορά αυτή εύκολα προσπελάσιμη για όλους. Συνεπώς, απαιτούνται μεγαλύτερες επενδύσεις στις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας. Γενικότερα, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Λισσαβώνας τονίζεται ότι η αξιοποίηση του πλήρους ηλεκτρονικού δυναμικού της Ευρώπης εξαρτάται από τη δημιουργία των προϋποθέσεων για την άνθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου και του Internet.

32. Συνεπώς, ο κατάλογος των δεικτών θα πρέπει περιλαμβάνει εκείνους που μετρούν τις επενδύσεις στον τομέα της εκπαίδευσης, της E&A και των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) καθώς και τα αποτελέσματά τους στην

ικανότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας να καινοτομεί και να αυξάνει τη διεθνή της ανταγωνιστικότητα σε προϊόντα υψηλής τεχνολογίας. Περιλαμβάνεται επίσης ένας δείκτης για τη μέτρηση της ανάπτυξης των επενδύσεων επιχειρηματικού κεφαλαίου, δεδομένου ότι οι αποτελεσματικές αγορές επιχειρηματικού κεφαλαίου διαδραματίζουν σημαντικότατο ρόλο στη δημιουργία καινοτόμων ΜΜΕ με ταχύρυθμη ανάπτυξη.

Δείκτης 1 : Δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση

Το Συμβούλιο της Λισσαβώνας συνέστησε τον αναπροσανατολισμό των δημοσίων δαπανών ώστε να δοθεί μεγαλύτερο βάρος στη σώρευση ανθρώπινου κεφαλαίου. Σε μία ταχέως αναπτυσσόμενη οικονομία της γνώσης το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού αποτελεί μία όλο και σημαντικότερη συνιστώσα της οικονομικής ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Η μεγαλύτερη ευελιξία που απαιτείται στην εργασία και τις αγορές σημαίνει ότι η διαδικασία μάθησης θα πρέπει να συνεχίζεται καθ'όλη τη διάρκεια της ζωής. Όπως επισημάνθηκε στα συμπεράσματα της Λισσαβώνας αυτό απαιτεί σημαντικές επενδύσεις στα εθνικά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης εκ μέρους των δημοσίων αρχών, των επιχειρήσεων και των πολιτών. Οι δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση είναι μέχρι στιγμής το πληρέστερο διαθέσιμο μέτρο αυτής της επένδυσης (μεταξύ των δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν προβλέπεται ένας δείκτης για τις δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες σε ανθρώπινους πόρους).

Δείκτης 2 : Δαπάνες E&A

Η επένδυση σε ανθρώπινο κεφάλαιο δεν επαρκεί για τη δημιουργία ενός ρεύματος καινοτόμων προϊόντων. Οι δαπάνες E&A παρέχουν μία συνολική αξιολόγηση της ερευνητικής προσπάθειας που καταβάλλεται από τη βιομηχανία και την κυβέρνηση. Η πρόσβαση στις επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις που προκύπτουν από τις προσπάθειες αυτές στον τομέα της έρευνας και η ικανότητα αξιοποίησης των γνώσεων αυτών είναι το κλειδί για την οικονομική πρόοδο των χωρών και των περιφερειών στην συνεχώς ανταγωνιστικότερη παγκόσμια οικονομία. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Λισσαβώνας τονίζεται ότι η Ευρώπη είναι απαραίτητο να αξιοποιήσει σε μεγαλύτερο βαθμό τους συνδυασμένους πόρους που αφιερώνονται στην E&A στα κράτη μέλη.

Δείκτης 3 : Δαπάνες ΤΠΕ

Μία από τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας είναι η ύπαρξη υποδομής μέσω της οποίας οι επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά μπορούν να συνδεθούν γρήγορα με το Internet. Η δημιουργία ενός τέτοιου δικτύου υποδομής απαιτεί σημαντικές επενδύσεις σε τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας. Οι δαπάνες των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών για εξοπλισμό, λογισμικό και υπηρεσίες ΤΠΕ αποτελούν ένα απαραίτητο συμπλήρωμα των επενδύσεων που πραγματοποιούνται σε δίκτυα ΤΠΕ. Με το συνδυασμό των δύο αυτών στοιχείων, οι συνολικές δαπάνες για ΤΠΕ αποτελούν ένα αντιπροσωπευτικό μέτρο της προσπάθειας που καταβάλλεται στον τομέα αυτό.

Δείκτης 4 : Επίπεδο πρόσβασης στο Internet

Η αποτελεσματικότητα της προσπάθειας αυτής μπορεί να μετρηθεί από το ποσοστό όλων των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών που έχουν συνδεθεί με το Internet. Αυτό συμφωνεί με τα συμπεράσματα της Λισσαβώνας, στα οποία τονίστηκε η ανάγκη η

Ένωση να φθάσει όσο το δυνατόν συντομότερα τους ανταγωνιστές της συνδέοντας ένα πολύ μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων και νοικοκυριών με το Internet μέσω γρήγορων συνδέσεων.

Επίσης, αναπτύσσεται η μέτρηση της σύνδεσης των σχολείων με το Internet στο πλαίσιο της σύστασης του Συμβουλίου της Λισσαβώνας να εξασφαλιστεί η πρόσβαση όλων των σχολείων έως τα τέλη του 2001.

Δείκτης 5 : Διπλώματα ευρεσιτεχνίας σε τομείς υψηλής τεχνολογίας

Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου αναφέρεται επίσης ότι η καινοτομία και οι ιδέες θα πρέπει να ανταμείβονται επαρκώς, ιδίως μέσω της προστασίας των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Δεδομένου ότι περίπου 65% των δαπανών E&A συγκεντρώνεται σε 5 ή 6 βιομηχανίες μεσαίας ή υψηλής τεχνολογίας σε σχεδόν όλες τις μεγάλες βιομηχανικές χώρες, ο αριθμός των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε τομείς υψηλής τεχνολογίας παρέχει μία πρώτη ένδειξη των δυνατοτήτων οικονομικής απόδοσης από τις επενδύσεις E&A.

Δείκτης 6 : Εξαγωγές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας

Είναι σαφές ότι η καταχώρηση ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας δεν αποτελεί το τελικό βήμα για την αξιοποίηση των ερευνητικών προσπαθειών. Οι καινοτομίες πρέπει να εκφρασθούν με τη μορφή νέων διαδικασιών παραγωγής ή ακόμη με τη μορφή νέων προϊόντων που θα φτάσουν στην αγορά. Για μία χώρα συνολικά, οι εξαγωγές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας αποτελούν μία ικανοποιητική ένδειξη για το μέγεθος των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των καινοτόμων βιομηχανιών της και γενικότερα της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς της.

Δείκτης 7 : Επιχειρηματικό κεφάλαιο

Η πρόσβαση στο επιχειρηματικό κεφάλαιο έχει αποφασιστική σημασία για την ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων. Οι χρηματοδοτικοί οργανισμοί μπορεί να είναι απρόθυμοι να χρηματοδοτήσουν τέτοιου είδους επιχειρήσεις λόγω των συνεπαγόμενων κινδύνων και της έλλειψης εμπράγματων εγγυήσεων. Το επιχειρηματικό κεφάλαιο, που συνδυάζει τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την προώθηση σχεδίων που εμπεριέχουν υψηλό κίνδυνο, προσφέρεται καλύτερα για το σκοπό αυτό. Όπως τονίστηκε από την Επιτροπή στην ανακοίνωσή της του Απριλίου 1998 σχετικά με το επιχειρηματικό κεφάλαιο, και επιβεβαιώθηκε επανειλημμένα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, η δημιουργία αξιόλογων πανευρωπαϊκών αγορών επιχειρηματικού κεφαλαίου έχει αποφασιστική σημασία για την προώθηση της καινοτομίας και την στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης.

V.3 Δείκτες οικονομικής μεταρρύθμισης

33. Με την ολοκλήρωση του προγράμματος για την ενιαία αγορά και την εισαγωγή του ευρώ, έγιναν σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της δημιουργίας μιας ολοκληρωμένης και ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής αγοράς. Η στρατηγική για την εσωτερική αγορά και το πρόγραμμα δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες αποτελούν τη συνέχιση των προσπαθειών για την περαιτέρω προώθηση της ολοκλήρωσης. Η τεχνολογική πρόοδος και η παγκοσμιοποίηση έδωσαν μία πρόσθετη ώθηση σ' αυτές τις διαδικασίες ολοκλήρωσης που επηρεάζουν τόσο τις αγορές προϊόντων όσο και κεφαλαίων. Για να αξιοποιηθούν πλήρως οι ταχείες τεχνολογικές και οικονομικές εξελίξεις που προκύπτουν από την οικονομία της γνώσης και τις

δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης, θα πρέπει να βελτιωθεί η ικανότητα προσαρμογής της ευρωπαϊκής οικονομίας. Αυτό θα απαιτήσει αγορές εργασίας, κεφαλαίου και προϊόντων που λειτουργούν πιο αποδοτικά και αποτελεσματικά.

34. Σ' αυτό το τμήμα σχετικά με τη μεταρρύθμιση των αγορών προϊόντων και κεφαλαίων, γίνεται διάκριση μεταξύ των δεικτών για την ολοκλήρωση της αγοράς και των δεικτών για την αποτελεσματικότητα της αγοράς. Για τις αγορές προϊόντων, στον κατάλογο των δεικτών περιλαμβάνεται ένας δείκτης για την εμπορική ενοποίηση και ένας δείκτης για τα σχετικά επίπεδα των τιμών που αντανακλούν τόσο την ολοκλήρωση όσο και την αποτελεσματικότητα της αγοράς. Επιπλέον, η εξέλιξη των τιμών στις βιομηχανίες δικτύου θεωρείται ως ένδειξη της προόδου που συντελείται για την ελευθέρωση των τομέων αυτών. Τέλος, προτείνονται δύο δείκτες που μετρούν τις πιθανές στρεβλώσεις στη λειτουργία των αγορών προϊόντων που προκαλούνται από τις παρεμβάσεις του δημοσίου. Όσον αφορά τις κεφαλαιαγορές, ο κατάλογος περιλαμβάνει δύο δείκτες για την ολοκλήρωση και την αποτελεσματικότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών.

Δείκτης 1 : Εμπορική ενοποίηση

Με τον δείκτη αυτό μετρείται η ενοποίηση του εμπορίου μόνο όσον αφορά τα αγαθά. Στόχος του προγράμματος για την ενιαία αγορά και της νέας στρατηγικής για την εσωτερική αγορά είναι να δημιουργηθεί μία πραγματικά ενοποιημένη ευρωπαϊκή αγορά στην οποία τα εθνικά σύνορα δεν θα επηρεάζουν πλέον τις εμπορικές ροές. Η αξιολόγηση του κατά πόσο και σε ποιο βαθμό έχει επιτευχθεί ο στόχος αυτός μπορεί να στηριχθεί στην ανάλυση των εξελίξεων αυτών των εμπορικών ροών. Για να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι μικρότερες οικονομίες τείνουν να παρουσιάζουν μεγαλύτερη ολοκλήρωση, τα κράτη μέλη θα χωριστούν σε μεγάλες και μικρές οικονομίες, και οι συγκρίσεις θα πραγματοποιούνται μεταξύ των κρατών μελών που ανήκουν στην ίδια ομάδα.

Δείκτης 2 : Σχετικά επίπεδα τιμών και σύγκλιση τιμών

Εάν το επίπεδο τιμών σε ένα κράτος μέλος είναι αισθητά υψηλότερο από εκείνο που παρατηρείται σε άλλα, αυτό μπορεί να αποτελεί ένδειξη ανεπαρκούς ανταγωνισμού ή άλλων δυσλειτουργιών της αγοράς, ακόμη και αν ληφθούν υπόψη άλλοι παράγοντες που μπορεί να προκαλούν υψηλά σχετικά επίπεδα τιμών όπως είναι το επίπεδο των εισοδημάτων και των φόρων. Επιπλέον, η ύπαρξη μεγάλων διαφορών στο επίπεδο των τιμών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ μπορεί να αποτελεί ένδειξη του γεγονότος ότι οι αγορές δεν έχουν ακόμη πλήρως ενοποιηθεί. Η πρόοδος για την ενοποίηση της ευρωπαϊκής αγοράς μπορεί να αξιολογηθεί εξετάζοντας τη σύγκλιση των τιμών. Ωστόσο, ακόμη και σε ενοποιημένες αγορές όπως εκείνη των ΗΠΑ, εξακολουθούν να υπάρχουν αισθητές διαφορές τιμών.

Δείκτης 3 : Τιμές στις βιομηχανίες δικτύου

Ο καλύτερος τρόπος για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας οικονομικής μεταρρύθμισης είναι η παρατήρηση του επιπέδου των τιμών στις βιομηχανίες δικτύου όπως οι τηλεπικοινωνίες, η ενέργεια και οι μεταφορές, δεδομένου ότι έχει αρχίσει η διαδικασία ελευθέρωσης των τομέων αυτών. Ο δείκτης αυτός περιλαμβάνει στοιχεία για τις τιμές των τηλεπικοινωνιών, του αερίου και του ηλεκτρισμού. Εφόσον υπάρχουν κατάλληλα στοιχεία, θα συμπεριληφθούν επίσης οι τιμές στον τομέα των μεταφορών. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στο επίπεδο των τιμών

στις τηλεπικοινωνίες επειδή στον τομέα αυτό η διαδικασία ελευθέρωσης έχει ήδη προχωρήσει αρκετά και είναι διαθέσιμα επαρκή στοιχεία. Ο τομέας των τηλεπικοινωνιών διαδραματίζει επίσης έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην οικονομία επειδή οι υπηρεσίες του γίνονται όλο και σημαντικότερες εισροές στη διαδικασία παραγωγής άλλων τομέων, ιδίως στο πλαίσιο της οικονομίας της γνώσης.

Δείκτης 4 : Δημόσιες συμβάσεις

Πρόκειται για ένα δείκτη της διαφάνειας στις δημόσιες συμβάσεις που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να ενθαρρυνθεί η πρόσβαση στις αγορές αυτές, να προωθηθεί ο ανταγωνισμός και να αποφευχθεί η άσκηση διακρίσεων και ο κατακερματισμός των αγορών δημοσίων συμβάσεων για εθνικούς λόγους. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στις αγορές αυτές, διότι οι δημόσιες συμβάσεις στον τομέα των προμηθειών, των υπηρεσιών και των έργων είναι σημαντικές για την οικονομία της ΕΕ (υπολογίζονται σε περίπου 14% του ΑΕΠ). Επιπλέον, πρόκειται για έναν τομέα στον οποίο η πρόοδος για την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς ήταν ιδιαίτερα βραδεία. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το Συμβούλιο της Λισσαβώνας ζήτησε την ταχεία αναθεώρηση των κοινοτικών κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις έτσι ώστε να βελτιωθεί η πρόσβαση των ΜΜΕ στις αγορές αυτές.

Δείκτης 5 : Τομεακές και ad-hoc κρατικές ενισχύσεις

Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Λισσαβώνας υπογραμμίζεται ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την προώθηση του ανταγωνισμού και τη μείωση του γενικού επιπέδου των κρατικών ενισχύσεων, μεταθέτοντας το κέντρο βάρους από την ενίσχυση μεμονωμένων εταιρειών ή τομέων προς την επίτευξη οριζόντιων στόχων κοινοτικού ενδιαφέροντος. Οι τομεακές και οι ad hoc κρατικές ενισχύσεις προκαλούν στρεβλώσεις της αγοράς, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα αποτελεσματικότητας και κατά συνέπεια μείωση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξης. Οι κρατικές ενισχύσεις παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον δεδομένου ότι βρίσκονται υπό τον άμεσο έλεγχο της κυβέρνησης.

Δείκτης 6 : Διασυνοριακή τραπεζική διείσδυση

Στη Λισσαβώνα οι αρχηγοί των κρατών και κυβερνήσεων αναγνώρισαν τον πρωταρχικό ρόλο των αποτελεσματικών κεφαλαιαγορών για την μακροπρόθεσμη ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα. Όπως υπογραμμίστηκε στο πρόγραμμα δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, η ολοκλήρωση της αγοράς αποτελεί τον κυριότερο συντελεστή της αποτελεσματικότητάς τους. Δεδομένου ότι οι τράπεζες διαδραματίζουν βασικό ρόλο στη χρηματοδότηση της οικονομίας, ο δείκτης της διασυνοριακής τους δραστηριότητας αποτελεί μία αξιόπιστη ένδειξη για το βαθμό ολοκλήρωσης μίας χρηματοπιστωτικής αγοράς.

Δείκτης 7 : Κεφάλαιο που αντλείται από τα χρηματιστήρια

Όπως προαναφέρθηκε, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση είναι βασικός συντελεστής μιας βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης. Τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια δεν είναι επαρκώς ανεπτυγμένα σε σύγκριση με εκείνα των ΗΠΑ λόγω μίας σειράς φραγμών. Οι φραγμοί αυτοί αναλύονται και αξιολογούνται στο πρόγραμμα δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και στο πρόγραμμα δράσης για το επιχειρηματικό κεφάλαιο. Η εφαρμογή και η αποτελεσματικότητα των μέτρων που έχουν ληφθεί στο πλαίσιο των προαναφερθέντων προγραμμάτων πρέπει να ελέγχεται με την ανάλυση του ύψους των κεφαλαίων που συγκεντρώνονται στα χρηματιστήρια. Κατά την

ερμηνεία του δείκτη αυτού, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιπτώσεις των οικονομικών κύκλων καθώς και διαρθρωτικοί παράγοντες, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα στοιχεία είναι εύκολο να στρεβλωθούν σε μικρές κεφαλαιαγορές.

V.4 Δείκτες κοινωνικής συνοχής

35. Παράλληλα με την ανάπτυξη μιας νέας κοινωνίας που στηρίζεται στη γνώση, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας έδωσε ιδιαίτερη προτεραιότητα στην κοινωνική συνοχή. Η προτεραιότητα αυτή αναγνωρίζει το γεγονός ότι η ανάπτυξη της οικονομίας της γνώσης προσφέρει τη δυνατότητα βελτίωσης της κοινωνικής συνοχής με τη συμμετοχή ενός όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού ατόμων. Ταυτόχρονα όμως, υπάρχει η ανησυχία ότι η δυνατότητα αυτή δεν θα μπορέσει να υλοποιηθεί παρά μόνο εάν αντιμετωπιστούν τα υφιστάμενα προβλήματα της ανεργίας, του αποκλεισμού και της φτώχειας. Οι προσπάθειες στον τομέα της απασχόλησης και της εκπαίδευσης, όπως ζητήθηκε από το Συμβούλιο της Λισσαβώνας, αναμένεται επίσης να ενισχύσουν την κοινωνική συνοχή - εφόσον αναγνωρίζεται ότι η καλύτερη διασφάλιση κατά του κοινωνικού αποκλεισμού είναι μία θέση απασχόλησης.

36. Ένας από τους τρεις άξονες της στρατηγικής που καθορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας προβλέπει τον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, την επένδυση στον άνθρωπο και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη χρηματοοικονομική βιωσιμότητά τους λαμβάνοντας υπόψη τις δημογραφικές εξελίξεις, να προωθηθεί η κοινωνική ένταξη και να καταπολεμηθεί η φτώχεια. Η επένδυση στον άνθρωπο θεωρείται επίσης ιδιαίτερα σημαντική για τις προσπάθειες που πρέπει να καταβληθούν στο πλαίσιο αυτού του στόχου. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε ιδιαίτερα την ανάγκη προσαρμογής των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στις ανάγκες της οικονομίας της γνώσης. Στο πλαίσιο των προσπαθειών για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και την παρακολούθηση της συντελούμενης προόδου, δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην αξιολόγηση των ανισοτήτων όσον αφορά το βιοτικό επίπεδο και την ποιότητα της ζωής μεταξύ των διαφόρων ηλικιών, των φύλων και των ομάδων του πληθυσμού. Αναπτύσσονται εργαλεία για τη μείωση των ανισοτήτων αυτών, την προαγωγή της κοινωνικής ένταξης και τη μεγαλύτερη συμμετοχή του ατόμου.

37. Οι βασικοί δείκτες που περιλαμβάνονται εδώ σκοπό έχουν κατ' αρχήν να δώσουν ένα μέτρο του βαθμού της φτώχειας και των εισοδηματικών διαφορών και του συνδεδεμένου κινδύνου κοινωνικού αποκλεισμού. Περιλαμβάνεται επίσης ένας δείκτης για την περιφερειακή συνοχή δεδομένου ότι οι περιφερειακές ανισότητες είναι ένας από τους παράγοντες που συμβάλλουν στην επιδείνωση της κοινωνικής συνοχής. Τέλος, το 'ότι συμπεριλαμβάνεται ένας δείκτης για το αποτέλεσμα της εκπαίδευσης υπογραμμίζει τη σημασία που αποδίδεται από το Συμβούλιο της Λισσαβώνας στην επένδυση στον άνθρωπο και προβάλλει τη σημασία της ανεπαρκούς εκπαίδευσης ως ένα από τους παράγοντες που συμβάλλουν στον κοινωνικό αποκλεισμό. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι εργασίες για τους δείκτες του κοινωνικού τομέα βρίσκονται ακόμα σε πρώιμο στάδιο και είναι πιθανό να αναπτυχθούν καταλληλότεροι δείκτες κατά τους προσεχείς μήνες ή έτη. Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας ζήτησε από την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την Κοινωνική Προστασία να αναλάβει εργασίες για τον καθορισμό δεικτών, και οι εργασίες αυτές δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί. Επιπλέον,

τα στοιχεία όσον αφορά τους κοινωνικούς δείκτες που αναφέρονται κατωτέρω δεν καλύπτουν όλα τα κράτη μέλη.

Δείκτης 1 : Κατανομή του εισοδήματος (αναλογία εισοδηματικών πεμπτημορίων)

Η αναλογία εισοδηματικών πεμπτημορίων είναι ένα μέτρο της εισοδηματικής ανισότητας σε μία χώρα. Συγκρίνει το μερίδιο του εισοδήματος μιας χώρας που λαμβάνει το 20% του πληθυσμού με τα υψηλότερα εισοδήματα με το μερίδιο που λαμβάνει το 20% του πληθυσμού με τα χαμηλότερα εισοδήματα (S80/S20). Η ύπαρξη μεγάλων διαφορών στο μερίδιο του εισοδήματος μεταξύ των ομάδων αυτών δείχνει χαμηλό επίπεδο κοινωνικής συνοχής και αυξημένο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού για εκείνους που βρίσκονται στο χαμηλότερο άκρο της εισοδηματικής κλίμακας.

Δείκτης 2 : Ποσοστό φτώχειας πριν και μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις

Το ποσοστό φτώχειας μετρά το ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται κάτω από ένα καθορισμένο όριο φτώχειας, μετρώντας κατ' αυτόν τον τρόπο την έκταση της φτώχειας, τους κινδύνους κοινωνικού αποκλεισμού και τις επιπτώσεις των κοινωνικών μεταβιβάσεων (εκτός των συντάξεων).

Δείκτης 3 : Εμμογή της φτώχειας

Ο δείκτης για την εμμογή της φτώχειας μετρά το μερίδιο του πληθυσμού που ζει μόνιμα κάτω από το όριο της φτώχειας σε πιο μακροπρόθεσμη βάση. Δίνει μία ένδειξη του βάθους του προβλήματος της φτώχειας και της δυναμικής του· όσο μεγαλύτερο διάστημα τα άτομα παραμένουν στην κατάσταση αυτή τόσο αυξάνεται η πιθανότητα ενός μόνιμου κοινωνικού αποκλεισμού τους.

Δείκτης 4 : Νοικοκυριά ανέργων

Ο δείκτης αυτός μετρά το βαθμό στον οποίο όλο το νοικοκυριό κινδυνεύει από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό λόγω της έλλειψης απασχόλησης. Τα νοικοκυριά ανέργων είναι νοικοκυριά σε ηλικία εργασίας και δεν περιλαμβάνουν κανένα μέλος με θέση απασχόλησης. Εν προκειμένω τα νοικοκυριά σε ηλικία εργασίας ορίζονται ως τα νοικοκυριά στα οποία τουλάχιστον ένα άτομο είναι από 25 έως 55 ετών. Κατά την ερμηνεία ενός τέτοιου δείκτη θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά πόσον ο δείκτης αυτός επηρεάζεται από τον επιχειρηματικό κύκλο.

Δείκτης 5 : Περιφερειακή συνοχή (διακύμανση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ΜΑΔ μεταξύ των περιφερειών)

Η μείωση των αποκλίσεων μεταξύ των περιφερειών υπήρξε ανέκαθεν ένας από τους στόχους των κοινοτικών πολιτικών. Επιπλέον, οι περιφερειακές αποκλίσεις στην οικονομική δραστηριότητα μπορεί να αποτελούν ένα από τους παράγοντες που συμβάλλουν στον αποκλεισμό ορισμένων τμημάτων της κοινωνίας εντός μιας χώρας.

Δείκτης 6 : Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και που δε συνεχίζουν εκπαίδευση ή κατάρτιση

Ο δείκτης αυτός, που μετρά το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών με μόνο κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και που δε συνεχίζουν άλλη εκπαίδευση ή κατάρτιση, αντανάκλα τη σημασία που αποδίδει στην επένδυση στον άνθρωπο η στρατηγική που προτάθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας. Υπογραμμίζει την ανάγκη ενός ικανοποιητικού επιπέδου βασικής εκπαίδευσης για να βελτιωθεί η αδυνατότητα απασχόλησης των ατόμων που εγκαταλείπουν το σχολείο και να εξασφαλισθεί η κοινωνική τους ένταξη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έθεσε επίσης το στόχο έως το 2010 να μειωθεί στο ήμισυ ο αριθμός των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών που έχουν ολοκληρώσει μόνο τον κατώτερο δευτεροβάθμιο κύκλο σπουδών και οι οποίοι δεν συνεχίζουν με άλλη εκπαίδευση ή κατάρτιση.

VI. ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ

38. Ορισμένοι από τους δείκτες που είναι απαραίτητοι για την παρακολούθηση της προόδου στους εξεταζόμενους τομείς της πολιτικής μπορεί να μην διατίθενται για διάφορους λόγους. Οι δείκτες μπορεί να μην έχουν προσδιοριστεί επακριβώς ή να μην είναι εναρμονισμένοι σε όλα τα κράτη μέλη, ή τα απαραίτητα στοιχεία για την ποσοτικοποίησή τους μπορεί να είναι ελλιπή ή να μην είναι ενημερωμένα.

39. Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα αυτό, επιλέχθηκε ένας αριθμός δεικτών που απαιτούν επείγοντως την ανάληψη συμπληρωματικών προσπαθειών σε επίπεδο στατιστικής. Ο κατάλογος αυτός παρατίθεται στη συνέχεια. Σκοπός του καταλόγου είναι να προσδιοριστούν οι σημαντικότερες αδυναμίες και να μην επιβαρυνθούν υπερβολικά τα κράτη μέλη. Καθένας από τους δείκτες που προτείνονται θα πρέπει να αξιολογηθεί στο πλαίσιο μιας μελλοντικής ένταξής του στο ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει επίσης να εξεταστεί η ανάπτυξη (και η συνεχής ενημέρωση) μιας βάσης δεδομένων σχετικά με τις επιδόσεις και τα μέτρα της πολιτικής δεδομένου ότι οι πληροφορίες αυτές αποτελούν το σημείο εκκίνησης για κάθε ανάλυση. Αυτή η βάση δεδομένων θα μπορούσε να σχεδιαστεί ως ένα μέσο για τη συγκέντρωση των πληροφοριών που θα χρησιμοποιούνται στην συγκεφαλαιωτική έκθεση και για την εξασφάλιση της συνοχής αυτής της συνεχώς εξελισσόμενης διαδικασίας. Η βάση δεδομένων δεν θα πρέπει να οδηγεί στην επανάληψη των ίδιων εργασιών δύο φορές ή στη μείωση της ευελιξίας για την περαιτέρω βελτίωση των δεικτών.

VI.1 Δείκτες για τη γενική οικονομική κατάσταση

Δείκτης α : Δυνητική παραγωγή

Η δυνητική παραγωγή είναι ένας σύνθετος δείκτης επιδόσεων, που παρέχει μία συνοπτική ένδειξη για τη γενική υγεία του τομέα της προσφοράς μιας οικονομίας. Μπορεί να μετρηθεί με διάφορους τρόπους. Ένας τρόπος θα ήταν η χρησιμοποίηση απλών μεθόδων για την εξάλειψη των τάσεων για να υπολογισθούν σειρές του δυνητικού ΑΕΠ. Μία άλλη μέθοδος θα ήταν η χρησιμοποίηση μιας συνάρτησης παραγωγής για τον υπολογισμό της δυνητικής παραγωγής (με την παραδοχή ότι σε συνολικό επίπεδο υπάρχει μία τεχνική σχέση που συνδέει την παραγωγή με τους διάφορους συντελεστές - αφού πολλαπλασιαστούν με τον αντίστοιχο βαθμό της χρησιμοποίησής τους - και το επίπεδο της συνολικής παραγωγικότητας των συντελεστών).

Δείκτης β : Συνολική παραγωγικότητα συντελεστών

Η συνολική παραγωγικότητα των συντελεστών (ΣΠΣ) παρέχει μία πλήρη εικόνα της αποτελεσματικότητας της αγοράς, δείχνοντας τις εξελίξεις της αγοράς εργασίας, κεφαλαίου και προϊόντων. Αξίζει να μετρηθούν τόσο τα επίπεδα όσο και τα ποσοστά αύξησης της συνολικής παραγωγικότητας των συντελεστών. Τα σχετικά επίπεδα της ΣΠΣ μετρούν τα υπολειμματικά επίπεδα της παραγωγικότητας της εργασίας λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις των διαφορών που υπάρχουν μεταξύ των χωρών όσον αφορά το πάγιο κεφάλαιο. Τα ποσοστά αύξησης της ΣΠΣ δείχνουν τις μεταβολές στην ποιότητα των εισροών εργασίας και κεφαλαίου καθώς και την τεχνολογική πρόοδο που απορρέει από καινοτομίες σε επίπεδο διαδικασιών παραγωγής ή προϊόντων ή τις μεταβολές στον τομέα της οργάνωσης. Το κυριότερο πρόβλημα του δείκτη αυτού είναι ότι είναι δύσκολο να επιτευχθεί συμφωνία για μία κοινή μεθοδολογία υπολογισμού της ΣΠΣ· ακόμη και μικρές διαφορές στη μεθοδολογία μπορεί να οδηγήσουν σε σημαντικές αποκλίσεις των αποτελεσμάτων.

VI.2 Δείκτες σχετικά με την απασχόληση

Δείκτης 1 : Ροές μακροχρόνιας ανεργίας

Οι ροές που πραγματοποιούνται προς και από τη μακροχρόνια ανεργία θα ήταν χρήσιμες για την εκτίμηση της φύσης του προβλήματος που αντιμετωπίζουν οι μακροχρόνια άνεργοι, καθώς και για την πρόοδο στην εφαρμογή πιο ενεργητικών και προληπτικών πολιτικών για τους άνεργους. Τα στοιχεία αυτά είναι διαθέσιμα επί του παρόντος για τα περισσότερα κράτη μέλη αλλά υπάρχουν ορισμένα προβλήματα συγκρισιμότητας.

Δείκτης 2 : Ποιότητα εργασίας

Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβώνας τονίζεται η ανάγκη για "περισσότερες και καλύτερες" θέσεις απασχόλησης. Συνεπώς, θα ήταν χρήσιμο να συμπεριληφθεί ένας δείκτης για την ποιότητα της εργασίας στη σειρά των βασικών δεικτών. Ωστόσο, η ποιότητα της εργασίας δεν έχει ακόμη οριστεί με σαφήνεια και, συνεπώς, δεν υπάρχει συναίνεση όσον αφορά τους δείκτες που θα ήταν χρήσιμοι. Επιπλέον, ένα πρόβλημα των υφιστάμενων δεικτών στον τομέα αυτό είναι η ανομοιογενής κάλυψη των στοιχείων.

Δείκτης 3 : Κενές θέσεις

Οι νέες και μη πληρωθείσες κενές θέσεις εργασίας θα ήταν ένα χρήσιμο στοιχείο για τη μέτρηση των αναγκών που αντιμετωπίζει η αγορά και τον εντοπισμό τυχόν ελλείψεων δεξιοτήτων. Στο παρόν στάδιο τα στοιχεία αυτά διατίθενται μόνο μέσω

ορισμένων διαφορετικών εθνικών πηγών, η κάλυψή τους διαφέρει και, συνεπώς, είναι δύσκολο να εκτιμηθεί η συγκρισιμότητά τους.

Δείκτης 4 : Οριακός πραγματικός φορολογικός συντελεστής

Μία ένδειξη των οριακών πραγματικών φορολογικών συντελεστών (που λαμβάνουν υπόψη τόσο τις επιπτώσεις της φορολογίας όσο και της αφαίρεσης των παροχών που εξαρτώνται από τους πόρους, όταν αυξάνεται το ακαθάριστο εισόδημα) θα ήταν χρήσιμη για την αξιολόγηση των συνδυασμένων αποτελεσμάτων σε επίπεδο κινήτρων των συστημάτων φορολογίας και επιδομάτων, και ειδικότερα της έκτασης της παγίδας φτώχειας.

VI.3 Δείκτες καινοτομίας και έρευνας

Δείκτης 5 : Δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες σε ανθρώπινους πόρους

Οι δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες σε ανθρώπινους πόρους ως ποσοστό του ΑΕΠ θα ήταν ένα χρήσιμο μέτρο των συνολικών (και όχι μόνο των δημοσίων) πόρων που αφιερώνονται στην εκπαίδευση και την κατάρτιση στα κράτη μέλη. Ο δείκτης αυτός ανταποκρίνεται στην προτεραιότητα που αποδίδεται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβώνας στην επένδυση στον άνθρωπο. Το πρόβλημα είναι ότι επί του παρόντος τα στοιχεία για τις ιδιωτικές επενδύσεις στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης δεν είναι διαθέσιμα για ορισμένα κράτη μέλη, ενώ για τα υπόλοιπα κράτη μέλη τα στοιχεία δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμα.

Δείκτης 6 : Δημογραφία των επιχειρήσεων

Υψηλά ποσοστά δημιουργίας και διάλυσης επιχειρήσεων δείχνουν το δυναμισμό μιας οικονομίας, που επιτρέπει τη μετάβαση από τομείς βραδείας σε τομείς ταχείας ανάπτυξης. Αντίθετα, χαμηλά ποσοστά δημιουργίας επιχειρήσεων μπορεί να είναι ενδεικτικά για την ύπαρξη φραγμών εισόδου ή δυσμενούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Τα ποσοστά δημιουργίας επιχειρήσεων πρέπει να εξετάζονται σε συνδυασμό με τα ποσοστά επιβίωσης και ανάπτυξης των επιχειρήσεων έτσι ώστε να σχηματιστεί μία πληρέστερη εικόνα των αποτελεσμάτων της δημιουργίας επιχειρήσεων. Η Eurostat ξεκίνησε ένα πρόγραμμα με σκοπό τη συγκέντρωση δεδομένων για την δημιουργία επιχειρήσεων, την επιβίωση και την ανάπτυξή τους για το έτος 2002. Αργότερα θα προστεθούν και άλλα δημογραφικά στοιχεία για τις επιχειρήσεις. Εν συνεχεία, μπορεί να εξεταστεί η προσθήκη δεικτών της μορφής αυτής στον κατάλογο των βασικών δεικτών.

Δείκτης 7 : Ηλεκτρονικό εμπόριο

Η ανάπτυξη του Internet έχει οδηγήσει στη δημιουργία μιας πραγματικής νέας αγοράς όπου προϊόντα πωλούνται από επιχειρήσεις σε καταναλωτές ή από επιχειρήσεις σε επιχειρήσεις. Η ανάπτυξη αυτής της νέας αγοράς, που επηρεάζει όλη την αλυσίδα προσφοράς, συμπεριλαμβανομένης της υπεργολαβίας, της σύναψης συμβάσεων, της ανάπτυξης προϊόντων, του μάρκετινγκ, της υλικοτεχνικής οργάνωσης και της διανομής, είναι απαραίτητη για να εξασφαλιστεί η διατήρηση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Η προαγωγή του ηλεκτρονικού εμπορίου δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την αύξηση του δυναμισμού και της παραγωγικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας. Συνεπώς, υπάρχει επείγουσα ανάγκη συγκέντρωσης αξιόπιστων και συγκρίσιμων στατιστικών στοιχείων στον τομέα αυτό.

VI.4 Δείκτες σχετικά με τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις

Δείκτης 8 : Εγγραφή νέων εταιρειών

Οι κρατικοί κανόνες εμποδίζουν ορισμένες φορές τη λειτουργία των επιχειρήσεων. Τα τελευταία χρόνια, οι κυβερνήσεις καταβάλλουν προσπάθεια για την κατάργηση κανόνων που δεν έχουν πραγματική χρησιμότητα και την απλοποίηση των διαδικασιών. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Λισσαβώνας αναφέρεται ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για τη μείωση του κόστους των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και την εξάλειψη του περιττού γραφειοκρατικού φόρτου. Ο συνολικός αριθμός των διαδικασιών που απαιτούνται για την εγγραφή μιας νέας εταιρείας και ο μέσος χρόνος που χρειάζεται για την ολοκλήρωση όλων των διατυπώσεων αποτελούν χρήσιμους δείκτες για την πρόοδο που πραγματοποιείται στον τομέα της κανονιστικής μεταρρύθμισης. Έχει διεξαχθεί έρευνα για τον υπολογισμό των δεικτών αυτών για το 1996. Μία ενημέρωση της μελέτης αυτής θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμη.

Δείκτης 9 : Κανονιστικό περιβάλλον

Το Συμβούλιο της Λισσαβώνας ζήτησε να αναληφθούν περαιτέρω συντονισμένες ενέργειες για την απλοποίηση του κανονιστικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο. Δεν υπάρχει εύκολος τρόπος για τη μέτρηση της ποιότητας του κανονιστικού περιβάλλοντος. Ο ΟΟΣΑ κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες για τη συγκέντρωση και την ανάλυση συγκριτικών δεδομένων σχετικά με το κανονιστικό περιβάλλον των αγορών προϊόντων το 1998, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στους οικονομικούς και διοικητικούς κανονισμούς. Το αποτέλεσμα της ανάλυσης αυτής παρουσιάστηκε με τη μορφή συνοπτικών στατιστικών που οδήγησαν σε εκτενείς συζητήσεις. Ωστόσο, θα ήταν χρήσιμο να συνεχιστούν οι εργασίες του ΟΟΣΑ στον τομέα αυτό.

Δείκτης 10 : Αριθμός φορέων εκμετάλλευσης στις βιομηχανίες δικτύου

Ένας άλλος τρόπος για τη μέτρηση της προόδου για την ελευθέρωση των βιομηχανιών δικτύου, εκτός από τις τιμές, είναι ο αριθμός των φορέων εκμετάλλευσης που δραστηριοποιούνται σε κάθε βιομηχανία δικτύου. Ο δείκτης αυτός θα μπορούσε να υποδιαιρεθεί με βάση τον αριθμό των φορέων που εξυπηρετούν νοικοκυριά ή βιομηχανικούς χρήστες. Τα στοιχεία αυτά θα έπρεπε να καλύπτουν τουλάχιστον τους τομείς των τηλεπικοινωνιών, του ηλεκτρισμού και του αερίου και, εφόσον είναι δυνατόν, των μεταφορών. Στον τομέα αυτό, θα πρέπει να συνεχιστούν οι εργασίες για να βελτιωθεί η κάλυψη και η δυνατότητα σύγκρισης των στοιχείων αυτών.

Δείκτης 11 : Κόστος κεφαλαίου

Ένας δείκτης του κόστους του κεφαλαίου για τις επιχειρήσεις της ΕΕ, με σύγκριση μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και ΜΜΕ, θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμος στο πλαίσιο της πολιτικής για τις επιχειρήσεις, εφόσον θα επιτρέπει την εκτίμηση των συνθηκών χρηματοδότησης και της επενδυτικής ικανότητας των επιχειρήσεων. Ωστόσο, προς το παρόν δεν διατίθεται ένας τέτοιος δείκτης δεδομένου ότι δεν υπάρχει συμφωνία για τον ορισμό του και λείπουν τα απαιτούμενα στοιχεία (ιδίως σε επίπεδο ΜΜΕ).

VI.5 Δείκτες κοινωνικής συνοχής

Κατά την ανάπτυξη των δεικτών για τον κοινωνικό αποκλεισμό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι πρόκειται για ένα πολυδιάστατο φαινόμενο. Εκτός από τα θέματα του χαμηλού εισοδήματος, της ανεργίας και της πρόσβασης στην αγορά εργασίας, συνδέεται με ειδικότερα προβλήματα όσον αφορά την πρόσβαση στους πόρους, τα αγαθά και τις υπηρεσίες, τη διεκδίκηση δικαιωμάτων σε διάφορους τομείς όπως η εκπαίδευση, η κατάρτιση, η απασχόληση, η στέγαση, η υγεία κ.λ.π. Η Eurostat άρχισε να επεξεργάζεται μη νομισματικούς δείκτες για τη στέρηση και τον κοινωνικό αποκλεισμό που συνδέονται με τους πόρους, την αντίληψη και την ικανοποίηση του ατόμου. Η μέτρηση της αποτελεσματικότητας της κοινωνικής προστασίας είναι μια άλλη σημαντική πτυχή που πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής. Για την πραγματοποίηση προόδου στους τομείς αυτούς είναι απαραίτητη η ενίσχυση της συνεργασίας σε κοινοτικό επίπεδο. Πρόκειται για θέματα στα οποία αναμένεται η ιδιαίτερα σημαντική η συνεισφορά της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας (επί του παρόντος της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου για την Κοινωνική Προστασία). Για το λόγο αυτό δεν παραθέτουμε λεπτομερή κατάλογο των δεικτών που πρέπει να αναπτυχθούν στον τομέα αυτό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Δείκτες γενικής οικονομικής κατάστασης	Δείκτες γενικής οικονομικής κατάστασης που πρόκειται να αναπτυχθούν
α. Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε ΠΑΔ) και ρυθμός αύξησης πραγματικού ΑΕΠ β. Ενεργειακή ένταση της οικονομίας γ. Παραγωγικότητα εργασίας (ανά απασχολούμενο και ανά ώρα εργασίας) δ. Πληθωρισμός ε. Κυκλικά προσαρμοσμένο δημοσιονομικό υπόλοιπο	α. Δυνητική παραγωγή β. Συνολική παραγωγικότητα συντελεστών

Κατάλογος 27 δεικτών	Κατάλογος 11 δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν
I. Απασχόληση 1. Ποσοστό απασχόλησης 2. Ποσοστό γυναικείας απασχόλησης 3. Ποσοστό απασχόλησης ηλικιωμένων 4. Ποσοστό ανεργίας 5. Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας 6. Φορολογικός συντελεστής χαμηλόμισθων 7. Δια βίου μάθηση (συμμετοχή ενηλίκων σε εκπαίδευση και κατάρτιση)	I. Απασχόληση 1. Ροή μακροχρόνιας ανεργίας 2. Ποιότητα εργασίας 3. Κενές θέσεις 4. Οριακός πραγματικός φορολογικός συντελεστής
II. Καινοτομία και έρευνα 1. Δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση 2. Δαπάνες E&A 3. Δαπάνες ΤΠΕ 4. Επίπεδο πρόσβασης στο Internet 5. Διπλώματα ευρεσιτεχνίας σε τομείς υψηλής τεχνολογίας 6. Εξαγωγές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας 7. Επιχειρηματικό κεφάλαιο	II. Καινοτομία και έρευνα 5. Δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες σε ανθρώπινους πόρους 6. Δημογραφία επιχειρήσεων 7. Ηλεκτρονικό εμπόριο
III. Οικονομική μεταρρύθμιση 1. Εμπορική ενοποίηση 2. Σχετικά επίπεδα τιμών και σύγκλιση τιμών 3. Τιμές στις βιομηχανίες δικτύου 4. Δημόσιες συμβάσεις 5. Τομεακές και ad hoc κρατικές ενισχύσεις 6. Διασυνοριακή τραπεζική διείσδυση 7. Κεφάλαιο που αντλείται από τα χρηματιστήρια	III. Οικονομική μεταρρύθμιση 8. Εγγραφή νέων εταιρειών 9. Κανονιστικό περιβάλλον 10. Αριθμός φορέων εκμετάλλευσης που δραστηριοποιούνται στις βιομηχανίες δικτύου 11. Κόστος κεφαλαίου
IV. Κοινωνική συνοχή 1. Κατανομή εισοδήματος (αναλογία εισοδηματικών πεμπτημορίων) 2. Ποσοστό φτώχειας πριν και μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις	IV. Κοινωνική συνοχή Οι δείκτες θα αναπτυχθούν από την ομάδα υψηλού επιπέδου για την κοινωνική προστασία

3. Εμμονή της φτώχειας 4. Νοικοκυριά ανέργων 5. Περιφερειακή συνοχή (διακύμανση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεταξύ των περιφερειών σε ΠΑΔ) 6. Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και δεν υφίστανται περαιτέρω εκπαίδευση ή κατάρτιση	
---	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – Ορισμός, πηγή, διαθεσιμότητα και στόχος πολιτικής των επιλεγμένων δεικτών

Δείκτες γενικής οικονομικής κατάστασης

Δείκτης	Ορισμός	Πηγή	Διαθεσιμότητα	Γενικός στόχος πολιτικής
α. Κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ΜΑΔ και ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ	Κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης (ΜΑΔ) Ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές (έτος βάσης 1995)	Eurostat· Εθνικοί λογαριασμοί	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ, Ιαπωνία (για την αύξηση του ΑΕΠ) Χρονολογικές σειρές : 1991-1999, συνολικά μεγέθη για την ΕΕ 1995-1999	Ανάπτυξη, επίπεδο διαβίωσης
β. Ενεργειακή ένταση της οικονομίας	(Ακαθάριστη εγχώρια κατανάλωση ενέργειας) / ΑΕΠ	Eurostat.	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ Χρονολογικές σειρές : 1985-98.	Διατηρήσιμη ανάπτυξη.
γ. Παραγωγικότητα εργασίας	Ανά ώρα εργασίας ή ανά απασχολούμενο	Eurostat· Εθνικοί λογαριασμοί. ΟΟΣΑ, για τα στοιχεία ανά ώρα εργασίας.	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ, Ιαπωνία Χρονολογικές σειρές : 1991-1999, συνολικά μεγέθη για την ΕΕ 1995-1999.	Συνολική αποδοτικότητα της οικονομίας
δ. Πληθωρισμός	Ετήσια εκατοστιαία μεταβολή στο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ)	Eurostat· Στατιστικές τιμών.	Κάλυψη: ΕνΔΤΚ για όλα τα κράτη μέλη, συνολικά μεγέθη ΕΕ. Χρονολογικές σειρές: μηνιαίες, από το 1995 και εντεύθεν	Υγιές μακροοικονομικό περιβάλλον
ε. Κυκλικά προσαρμοσμένο δημοσιονομικό υπόλοιπο	Το δημοσιονομικό υπόλοιπο προσαρμόζεται για να ληφθεί υπόψη η επίπτωση του οικονομικού κύκλου.	Υπηρεσίες της Επιτροπής . ΓΔ ECFIN, βάση δεδομένων Ameco .	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη, συνολικά μεγέθη ΕΕ Χρονολογικές σειρές : 1960-1998/9.	Αξιολόγηση της ευρωστόιας των δημόσιων οικονομικών

(I) ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Δείκτης	Ορισμός	Πηγή	Διαθεσιμότητα	Γενικός στόχος πολιτικής
1. Ποσοστό απασχόλησης	Εργαζόμενοι ηλικίας 15-64 ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού ηλικίας 15-64	Eurostat (Ερευνα εργατικού δυναμικού)	Όλα τα κράτη μέλη, συνολικά μεγέθη ΕΕ. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα συγκρίσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ. Χρονολογικές σειρές: 1983-1999	Πλήρης απασχόληση
2. Ποσοστό γυναικείας απασχόλησης	Εργαζόμενες γυναίκες ηλικίας 15-64 ως ποσοστό του συνολικού γυναικείου πληθυσμού ηλικίας 15-64	Eurostat (Ερευνα εργατικού δυναμικού)	Όλα τα κράτη μέλη, συνολικά μεγέθη ΕΕ. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα συγκρίσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ. Χρονολογικές σειρές: 1983-1999	Πλήρης απασχόληση. Ίσες ευκαιρίες για όλους
3. Ποσοστό απασχόλησης ηλικιωμένων εργαζόμενων	Ηλικιωμένοι εργαζόμενοι (ηλικίας 55-64) ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού ηλικίας 55-64	Eurostat (Ερευνα εργατικού δυναμικού)	Όλα τα κράτη μέλη, συνολικά μεγέθη ΕΕ. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα συγκρίσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ. Χρονολογικές σειρές: 1983-1999	Πλήρης απασχόληση. Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού
4. Ποσοστό ανεργίας	Σύνολο ανέργων ως ποσοστό του συνολικού ενεργού πληθυσμού. Εναρμονισμένες σειρές.	Eurostat (Ανεργία)	Όλα τα κράτη μέλη, συνολικά μεγέθη ΕΕ, ΗΠΑ και Ιαπωνία. Χρονολογικές σειρές : 1983 – 1999	Πλήρης απασχόληση. Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού
5. Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας	Σύνολο μακροχρόνια ανέργων (άνω των 12 μηνών) ως ποσοστό επί του συνολικού ενεργού πληθυσμού-Εναρμονισμένες σειρές .	Eurostat (Ερευνα εργατικού δυναμικού)	Όλα τα κράτη μέλη, συνολικά μεγέθη ΕΕ. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα συγκρίσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ. Χρονολογικές σειρές: 1983-1999	Πλήρης απασχόληση. Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού
6. Φορολογικός συντελεστής χαμηλόμισθων	Φόρος εισοδήματος συν εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών για τους χαμηλόμισθους (δηλ. με μισθό 67 % του μέσου μισθού στην παραγωγή, ή 100% για τα παντρεμένα ζευγάρια με δύο παιδιά) ως ποσοστό του κόστους εργασίας.	ΟΟΣΑ, φορολόγηση των μισθών (πίνακας 5, έκδοση 2000)	Όλα τα κράτη μέλη, συγκρίσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. Χρονολογικές σειρές: 1995-98, εκτιμήσεις για το 1999.	Μέτρηση της φορολογικής πίεσης επί της εργασίας, ιδιαίτερα όσον αφορά τους χαμηλόμισθους και τους σχετικά ανειδίκευτους

7. Δια βίου μάθηση (συμμετοχή ενηλίκων σε εκπαίδευση και κατάρτιση)	Ποσοστό του πληθυσμού, ηλικίας 25-64, που συμμετέχει σε εκπαίδευση και κατάρτιση. (Συμμετοχή ενηλίκων σε κατάρτιση κατά τη διάρκεια των τεσσάρων εβδομάδων πριν από την έρευνα.)	Eurostat (Έρευνα εργατικού δυναμικού)	Όλα τα κράτη μέλη, συνολικά μεγέθη ΕΕ. Οι F, NL, P χρησιμοποιούν μη εναρμονισμένες μεθοδολογίες. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ. Χρονολογικές σειρές: 1992-1999	Πλήρης απασχόληση. Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας.
--	--	---------------------------------------	---	--

(II) ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

Δείκτης	Ορισμός	Πηγή	Διαθεσιμότητα	Γενικός στόχος πολιτικής
1. Δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση	Συνολική δημόσια δαπάνη για εκπαίδευση ως ποσοστό του ΑΕΠ	Κοινό ερωτηματολόγιο Unesco / ΟΟΣΑ/ Eurostat.	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη, συνολικά μεγέθη ΕΕ, ΗΠΑ και Ιαπωνία Χρονολογικές σειρές: 1995/6/7 (τα στοιχεία του 1998 θα είναι διαθέσιμα προς το τέλος του 2000).	Ποιότητα ανθρώπινων πόρων
2. Δαπάνες Ε&Α	Σύνολο δαπανών Ε&Α του δημόσιου τομέα, των επιχειρήσεων και λοιπών τομέων (ΔΔΕΑ/ΑΕΠ και ΕΔΕΑ/ΑΕΠ)	Στατιστικές Eurostat για Ε&Α, ΟΟΣΑ (κυριότεροι επιστημονικοί και τεχνολογικοί δείκτες).	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία Χρονολογικές σειρές: 1990-99 (1998 και 1999 για τα περισσότερα κράτη μέλη)	Προσπάθειες Ε&Α
3. Δαπάνες ΤΠΕ	Δαπάνες ΤΠΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ .	Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Τεχνολογίας Πληροφοριών (ΕΠΤΠ)	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία Χρονολογικές σειρές: 1994-1999	Κοινωνία της πληροφορίας
4. Επίπεδο πρόσβασης στο Internet	Ενεργοί λογαριασμοί on-line για το Internet (επιχειρήσεις και νοικοκυριά) ανά 100 κατοίκους.	Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Τεχνολογίας Πληροφοριών (ΕΠΤΠ)	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία Χρονολογικές σειρές: 1998	Κοινωνία της πληροφορίας
5. Διπλώματα ευρεσιτεχνίας σε τομείς υψηλής τεχνολογίας	Παγκόσμιο ποσοστό ευρωπαϊκών και αμερικανικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε τομείς υψηλής τεχνολογίας (διπλώματα ευρεσιτεχνίας ΕΡΟ και USPTO)	Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΡΟ) και Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας των ΗΠΑ (USPTO).	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ και Ιαπωνία Χρονολογικές σειρές: 1991 έως 1998	Ικανότητα καινοτομίας
6. Εξαγωγές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας	Ποσοστό εξαγωγών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας επί των συνολικών εξαγωγών	Eurostat (Comext), Ηνωμένα Έθνη (Comtrade)	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη (BLEU για Β και Λ), ΗΠΑ και Ιαπωνία Χρονολογικές σειρές: 1990- 99	Επίπτωση Ε&Α και πολιτικής στον τομέα της καινοτομίας.
7. Επιχειρηματικό κεφάλαιο	Επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου (δηλαδή ιδιωτικό μετοχικό	European Venture Capital Association (για την ΕΕ),	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη (δεν υπάρχουν στοιχεία για το Λουξεμβούργο), ΗΠΑ, αλλά	Πρόσβαση στη χρηματοδότηση

	κεφάλαιο μείον εξαγορές) σε σχέση με το ΑΕΠ. Ανάλυση ανά επενδυτικό στάδιο .	Price waterhouse Coopers (για τις ΗΠΑ).	όχι Ιαπωνία Χρονολογικές σειρές: 1995- 99	
--	---	---	--	--

(III) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Δείκτης	Ορισμός	Πηγή	Διαθεσιμότητα	Γενικός στόχος πολιτικής
1. Εμπορική ενοποίηση	(Ενδοκοινοτικές εξαγωγές αγαθών + ενδοκοινοτικές εισαγωγές αγαθών) / (2 * ΑΕΠ) (Συνολικές εξαγωγές αγαθών + συνολικές εισαγωγές αγαθών) / (2 * ΑΕΠ)	Eurostat (Comext). Ηνωμένα Έθνη Comtrade.	Κάλυψη : Όλα τα κράτη μέλη (BLEU για Β και Lux), συνολικά μεγέθη για την ΕΕ , ΗΠΑ και Ιαπωνία . Χρονολογικές σειρές : 1990-99.	Ενοποίηση αγορών προϊόντων
2. Σχετικά επίπεδα τιμών και σύγκλιση τιμών	Σχετικά επίπεδα τιμών ιδιωτικής τελικής κατανάλωσης συμπεριλαμβανομένων των εμμέσων φόρων (EU=100).	Eurostat / ΟΟΣΑ (στατιστικές τιμών: δείκτες ΙΑΔ)	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ Χρονολογικές σειρές : Κράτη μέλη : 1980, 1985, 1991-98 ΗΠΑ: 1993, 1996	Ενοποίηση αγορών προϊόντος. Αποδοτικότητα της αγοράς.
3. Τιμές στις βιομηχανίες δικτύου	Επίπεδα τιμών και εξέλιξη στις αγορές τηλεπικοινωνιών, ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.	Eurostat. ΓΔ INFSO για τα στοιχεία που αφορούν τις τηλεπικοινωνίες.	Κάλυψη: Όλα τα κράτη μέλη και συνολικά μεγέθη για την ΕΕ. Ορισμένα στοιχεία από τις ΗΠΑ και Ιαπωνία όσον αφορά τις τηλεπικοινωνίες Χρονολογικές σειρές : 1998-2000	Αποδοτικότητα της αγοράς.
4. Δημόσιες συμβάσεις	(Αξία δημοσίων συμβάσεων που δημοσιεύονται) / (συνολική αξία δημοσίων συμβάσεων)	ΓΔ MARKT	Κάλυψη: όλα τα κράτη μέλη. Όχι οι ΗΠΑ ή η Ιαπωνία . Χρονολογικές σειρές : 1993-1998 (P, S, δεν υπάρχουν στοιχεία για το 1993)	Ενοποίηση της αγοράς προϊόντων.
5. Τομεακές και ad hoc κρατικές ενισχύσεις	Κρατικές ενισχύσεις (τομεακές και ad hoc) ως ποσοστό του ΑΕΠ	ΓΔ COMP	Κάλυψη: Όλα τα κράτη μέλη, όχι στοιχεία για τις ΗΠΑ και Ιαπωνία. Χρονολογικές σειρές: 1990-1998	Στρεβλώσεις στην ενιαία αγορά
6. Διασυννοριακή τραπεζική διείσδυση	Ποσοστό καταθέσεων και δανειοδοτήσεων σε μη κατοίκους του ιδιωτικού τομέα, πλην των τραπεζών (συμπεριλαμβανομένων των νοικοκυριών) επί του συνόλου των καταθέσεων και	Eurostat, διαρθρωτικές στατιστικές των επιχειρήσεων, ΕΚΤ, στατιστικές για το χρήμα και τις τράπεζες	Κάλυψη: Όλα τα κράτη μέλη της ζώνης ευρώ, συμπεριλαμβανομένων ενδεχομένως και άλλων κρατών μελών Χρονολογικές σειρές: 1997-99	Ενοποίηση χρηματοοικονομικών αγορών

	δανειοδοτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στον μη τραπεζικό ιδιωτικό τομέα (συμπεριλαμβανομένων των νοικοκυριών)			
7. Κεφάλαιο που αντλείται από τα χρηματιστήρια	Κεφάλαια που αντλούνται από χρηματιστήρια ως ποσοστό του ΑΕΠ.	Fédération Internationale des Bourses de Valeurs (FIBV).	Κάλυψη: Όλα τα κράτη μέλη, ΗΠΑ, Ιαπωνία Χρονολογικές σειρές: 1998 και 1999	Χρηματοδότηση της ανάπτυξης

(IV) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ

Δείκτης	Ορισμός	Πηγή	Διαθεσιμότητα	Γενικός στόχος πολιτικής
1. Κατανομή εισοδήματος (αναλογία εισοδηματικών πεμπτημορίων)	Η σχέση μεταξύ των ποσοστών επί του συνολικού εξισωθέντος εισοδήματος που αντιπροσωπεύουν το 20% των υψηλότερων εισοδηματικών τάξεων του πληθυσμού μιας χώρας και το 20% των χαμηλότερων εισοδηματικών τάξεων (αναλογία S80/S20).	Eurostat, ECHP.	Όλα τα κράτη μέλη εκτός της Σουηδίας και Φινλανδίας, συνολικά μεγέθη για την ΕΕ. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. Χρονολογικές σειρές: 1993, 1994, 1995 (στοιχεία του 1996 διαθέσιμα στο τέλος του 2000 συμπεριλαμβανομένης της Σουηδίας)	Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
2. Ποσοστό φτώχειας πριν και μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις	Ποσοστό του πληθυσμού κάτω από το όριο της φτώχειας. Το όριο της φτώχειας ορίζεται ως (50% ή) 60% του διάμεσου εξισωθέντος διαθέσιμου εισοδήματος.	Eurostat, ECHP.	Όλα τα κράτη μέλη εκτός της Σουηδίας, της Φινλανδίας, συνολικά μεγέθη για την ΕΕ. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. Χρονολογικές σειρές: 1993, 1994, 1995 (στοιχεία του 1996 διαθέσιμα στο τέλος του 2000 συμπεριλαμβανομένης της Σουηδίας)	Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
3. Εμμονή της φτώχειας	Ποσοστό του πληθυσμού σταθερά χαμηλότερα από το όριο της φτώχειας για μία τριετή περίοδο. Το όριο της φτώχειας ορίζεται ως (50% ή) 60% του διάμεσου εξισωθέντος διαθέσιμου εισοδήματος.	Eurostat, ECHP.	Όλα τα κράτη μέλη εκτός της Σουηδίας, της Φινλανδίας, συνολικά μεγέθη για την ΕΕ. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. Χρονολογικές σειρές: 1993, 1994, 1995 (στοιχεία του 1996 διαθέσιμα στο τέλος του 2000 συμπεριλαμβανομένης της Σουηδίας)	Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
4. Νοικοκυριά ανέργων	Ποσοστό νοικοκυριών στα οποία κανένα άτομο δεν εργάζεται επί του συνόλου των νοικοκυριών στα οποία ένα τουλάχιστον άτομο έχει ηλικία μεταξύ 25 και 55 ετών.	Eurostat (έρευνα εργατικού δυναμικού).	Όλα τα κράτη μέλη, εξαιρουμένης της Δανίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας, συνολικά μεγέθη για την ΕΕ. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ. Χρονολογικές σειρές : 1985 – 1999	Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
5. Περιφερειακή συνοχή	Συντελεστής διακύμανσης του κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ΜΑΔ στο επίπεδο	Eurostat, περιφερειακές	Για την Ιταλία μόνο επίπεδο NUTS 2. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τα γαλλικά	Συνοχή.

	NUTS 3 για τις περιφέρειες .	στατιστικές .	υπερπόντια διαμερίσματα. 1995-1997 σε μορφή ΕΣΟΛ 95 (και 1991 έως 1996 σε μορφή ΕΣΟΛ 79).	
6. Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και δεν υφίστανται περαιτέρω εκπαίδευση ή κατάρτιση	Ποσοστό ατόμων μεταξύ 18-24 με κατώτερη δευτεροβάθμια μόνο εκπαίδευση που δεν συνεχίζουν εκπαίδευση ή κατάρτιση	Eurostat (Έρευνα εργατικού δυναμικού)	Όλα τα κράτη μέλη, συνολικά μεγέθη για την ΕΕ. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ. Χρονολογικές σειρές: 1992-1999	Επενδύοντας σε ανθρώπινο δυναμικό. Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

(V) ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ

Γενική οικονομική κατάσταση

Δείκτης	Ορισμός	Τρέχουσα πηγή	Πρόβλημα με τον δείκτη	Σκοπός
α. Δυνητική παραγωγή	Μέτρηση της δυνητικής παραγωγής της οικονομίας	ΟΟΣΑ, ΔΝΤ και υπηρεσίες της Επιτροπής	Δεν υπάρχει συμφωνία για τη μέθοδο υπολογισμού της δυνητικής παραγωγής και οι μετρήσεις διαφέρουν μεταξύ του ΟΟΣΑ, του ΔΝΤ και της Επιτροπής	Αξιολόγηση των μεταβολών στη δυνητική παραγωγή των οικονομιών.
β. Συνολική παραγωγικότητα συντελεστών	Συνολική παραγωγικότητα όλων των συντελεστών	Βάση δεδομένων AMECO	Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στην AMECO πλην όμως υπάρχει δυσκολία στην εξεύρεση κοινά αποδεκτής μεθοδολογίας	Αξιολόγηση της συνολικής αποδοτικότητας της οικονομίας.

Απασχόληση

Δείκτης	Ορισμός	Τρέχουσα πηγή	Πρόβλημα με τον δείκτη	Σκοπός
1. Ροές μακροχρόνιας ανεργίας	Ροές εισόδου και εξόδου από τη μακροχρόνια ανεργία	Μόνον εθνικές πηγές	Τα στοιχεία που είναι επί του παρόντος διαθέσιμα αφορούν ορισμένα μόνο κράτη μέλη. Επιπλέον, δεν παρουσιάζονται με τρόπο που να επιτρέπεται η σύγκριση.	Αξιολόγηση της φύσης του προβλήματος που αντιμετωπίζουν οι μακροχρόνια άνεργοι.

2. Ποιότητα εργασίας	Πρόκειται να οριστεί. Οι δείκτες ποιότητας της εργασίας είναι δυνατόν να καλύπτουν πτυχές όπως τα επίπεδα δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εργασία, ή η υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία.	-	Υπάρχει σχετικά μικρός βαθμός συναίνεσης όσον αφορά τους χρήσιμους δείκτες στον εν λόγω τομέα και η κάλυψη των στοιχείων είναι επί του παρόντος ανομοιογενής.	Ανάγκη για "περισσότερες και καλύτερες" θέσεις απασχόλησης
3. Κενές θέσεις	Νέες και μη πληρωθείσες κενές θέσεις	Μόνον εθνικές πηγές	Τα στοιχεία παρέχονται μόνο από ορισμένες διαφορετικές εθνικές πηγές· η κάλυψη διαφέρει, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η αξιολόγηση της συγκρισιμότητας.	Μέτρηση των αναγκών που αντιμετωπίζει η αγορά εργασίας και εντοπισμός έλλειψης δεξιοτήτων.
4. Οριακός πραγματικός φορολογικός συντελεστής	Ποσοστό αύξησης των ακαθάριστων μισθών που δεν λαμβάνει (στην πραγματικότητα) ο εργαζόμενος λόγω υψηλότερων καταβολών φόρου και αφαίρεσης παροχών που εξαρτώνται από το επίπεδο του μισθού και την οικογενειακή κατάσταση.	ΟΟΣΑ "φορολογία των μισθών"	Η μελέτη του ΟΟΣΑ με τίτλο "φορολογία των μισθών" δίνει τους οριακούς φορολογικούς συντελεστές λαμβάνοντας υπόψη παροχές σε ρευστό, όπως είναι τα επιδόματα τέκνων. Ωστόσο, πρέπει να συμπεριληφθούν και άλλου είδους παροχές, όπως τα στεγαστικά επιδόματα, τα ενδοεργασιακά συμπληρώματα του εισοδήματος κ.λπ.	Αξιολόγηση της υποκίνησης που παρέχεται από τα φορολογικά συστήματα και τα συστήματα παροχών, και ιδιαίτερα της έκτασης της παγίδας της φτώχειας.

(V) ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ (ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Δείκτης	Ορισμός	Τρέχουσα πηγή	Πρόβλημα με τον δείκτη	Σκοπός
5. Δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες σε ανθρώπινους πόρους	Δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες σε ανθρώπινους πόρους (δαπάνες εκπαίδευσης) ως ποσοστό του ΑΕΠ.	-	Τα στοιχεία όσον αφορά τις ιδιωτικές δαπάνες εκπαίδευσης λείπουν για ορισμένα κράτη μέλη και για τα υπόλοιπα κράτη μέλη δεν είναι δυνατόν να γίνει σύγκριση.	Μέτρηση των συνολικών (σε αντίθεση με τους δημόσιους) πόρων που αφιερώνονται από τα κράτη μέλη στην εκπαίδευση.
6. Δημογραφία των επιχειρήσεων	Δημιουργία, ποσοστό επιβίωσης και εξαφάνιση επιχειρήσεων.	Eurostat (πρόγραμμα	Στοιχεία σε εναρμονισμένη βάση είναι διαθέσιμα από το 2002 και μετά. Επί του	Μέτρηση του επιχειρείν.

		δημογραφίας επιχειρήσεων).	παρόντος υπάρχουν διαθέσιμα μόνο μη εναρμονισμένα στοιχεία.	
7. Ηλεκτρονικό εμπόριο	Εισόδημα που παράγεται από το ηλεκτρονικό εμπόριο.	Μελέτες Eurostat (πilotικές μελέτες σε κράτη μέλη το 2001).	Προς το παρόν υπάρχουν διαθέσιμα μόνο αποσπασματικά δεδομένα από μελέτες.	Κοινωνία της πληροφορίας.

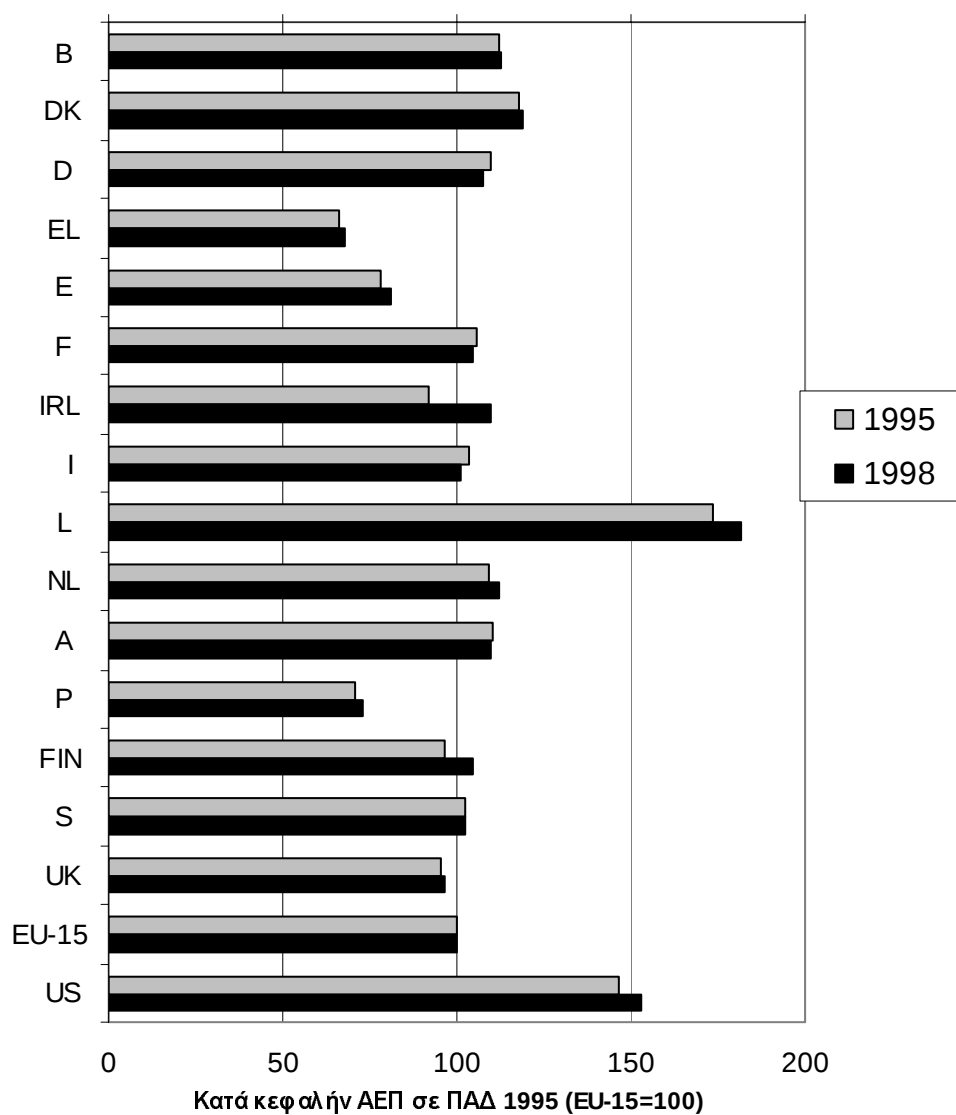
(V) ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ (ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

Οικονομική μεταρρύθμιση

Δείκτης	Ορισμός	Τρέχουσα πηγή	Πρόβλημα με τον δείκτη	Σκοπός
8. Εγγραφή νέων εταιρειών	Συνολικός αριθμός διαδικασιών και εβδομάδων που μεσολάβησαν μεταξύ της αιτήσεως και της ολοκλήρωσης της εγγραφής νέας εταιρείας.	Μελέτη Logotech 1996.	Τα τελευταία στοιχεία ήταν για το 1996	Αξιολόγηση των φραγμών στο επιχειρείν
9. Κανονιστικό περιβάλλον	-	Ανάλυση ΟΟΣΑ 1998	Δεν υπάρχει εύκολος τρόπος μέτρησης της ποιότητας του κανονιστικού περιβάλλοντος. Ο ΟΟΣΑ παρουσίασε συνοπτικές στατιστικές, οι οποίες παρά το γεγονός ότι μπορούν να αμφισβητηθούν ίσως αξίζει να αναπτυχθούν περαιτέρω	Απλοποίηση της κανονιστικής διαδικασίας
10. Αριθμός φορέων εκμετάλλευσης οι οποίοι δραστηριοποιούνται στις βιομηχανίες δικτύου	Αριθμός εταιρειών που προσφέρουν υπηρεσίες οι οποίες είναι διαθέσιμες σε ορισμένη κατηγορία χρηστών (π.χ. νοικοκυριά ή βιομηχανία) σε μία βιομηχανία δικτύου	Βλ. επόμενη στήλη	Πλήρη στοιχεία υπάρχουν προς το παρόν μόνο για τις τηλεπικοινωνίες στην τέταρτη και πέμπτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονιστικού πακέτου για τις τηλεπικοινωνίες.	Αποδοτικότητα της αγοράς, πρόσβαση στην αγορά.
11. Κόστος	Κόστος κεφαλαίου για τις επιχειρήσεις της	-	Δεν υπάρχει προς το παρόν συμφωνία	Αξιολόγηση της δυνατότητας πρόσβασης σε κεφάλαια εκ μέρους

κεφαλαίου	ΕΕ (μεγάλες επιχειρήσεις και ΜΜΕ).		για τον ορισμό και λείπουν στοιχεία	των επιχειρήσεων της ΕΕ.
-----------	------------------------------------	--	-------------------------------------	--------------------------

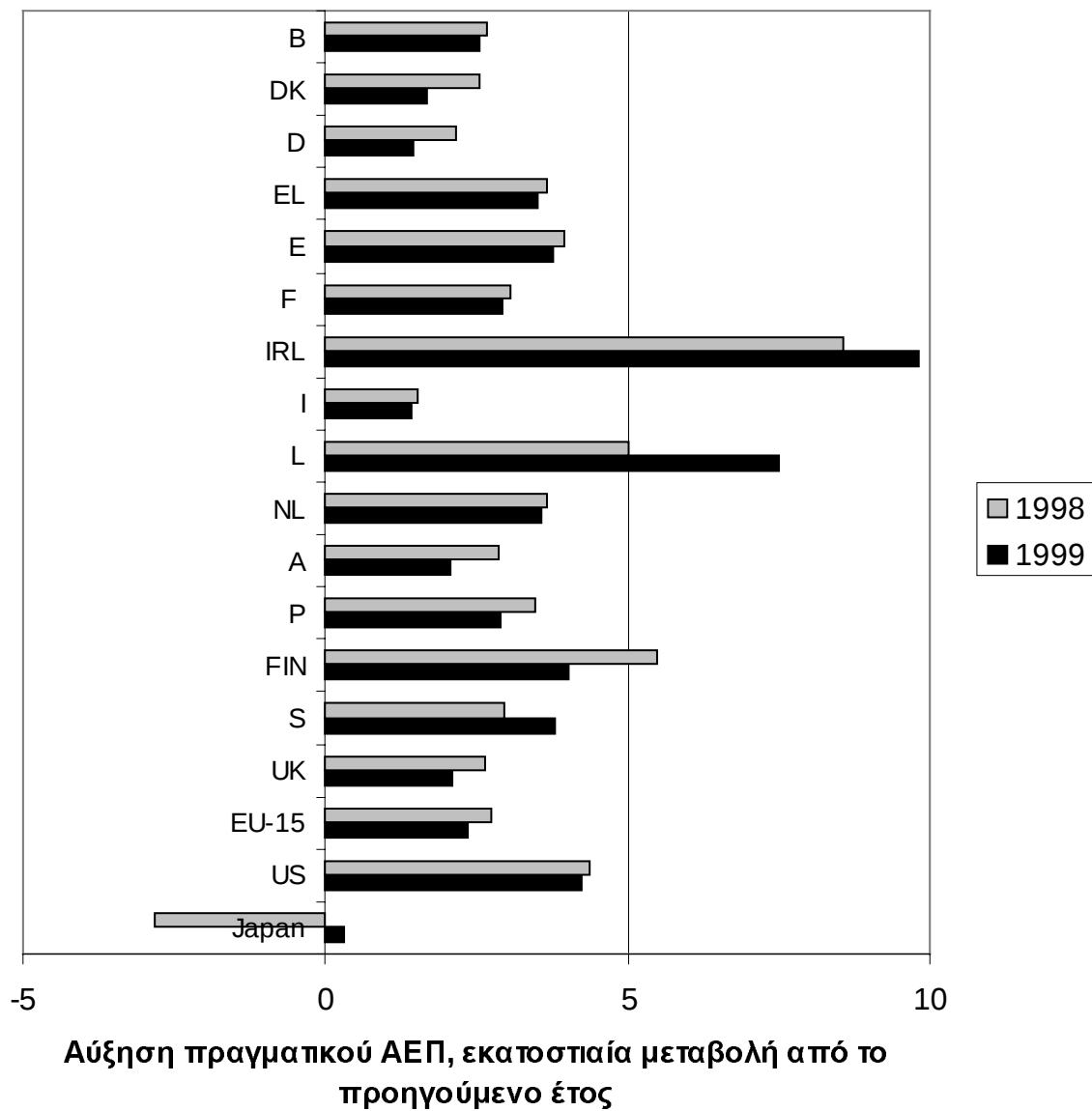
Γενική Οικονομική Κατάσταση
Δείκτης α1: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ

Πηγή: Eurostat

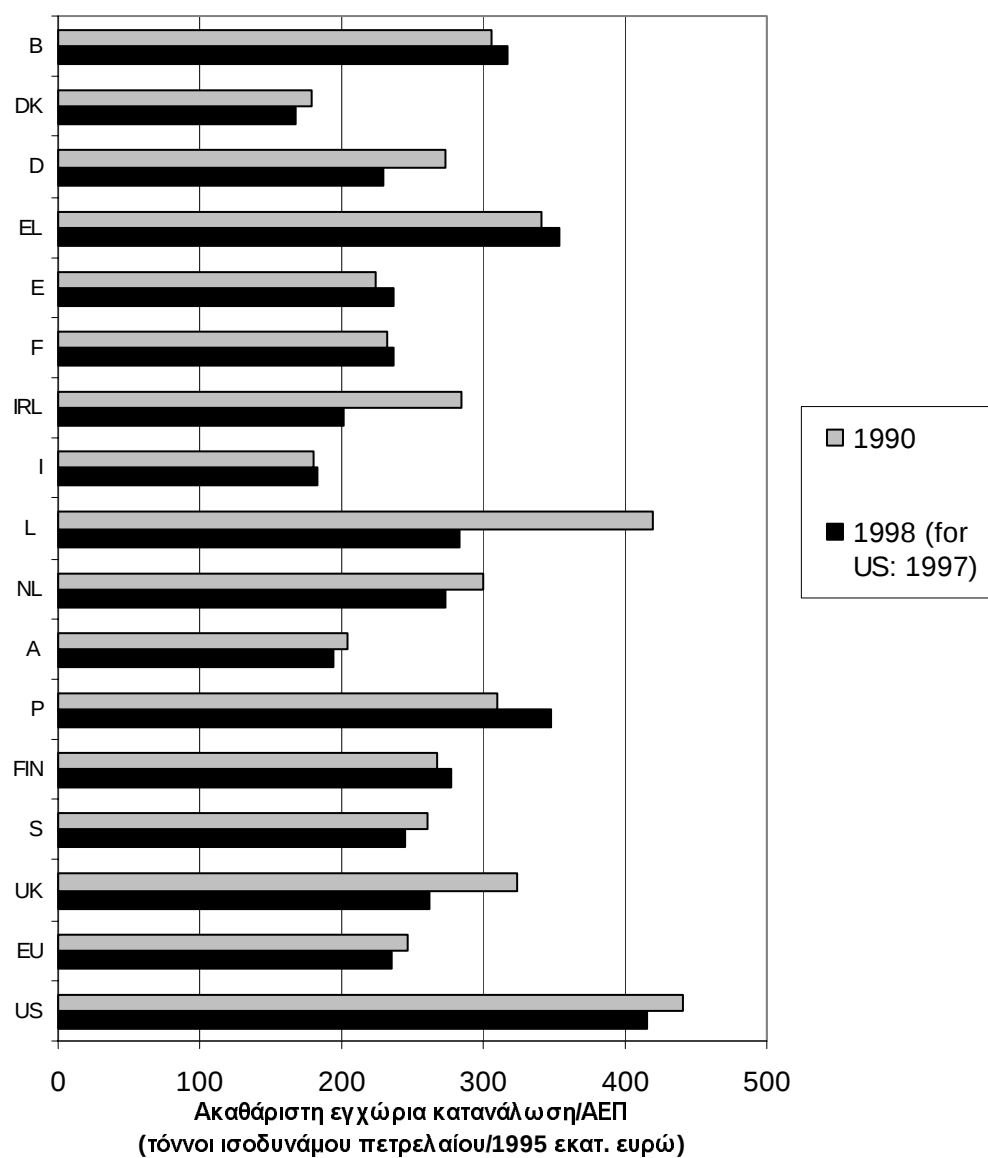
Γενική Οικονομική Κατάσταση

Δείκτης α2: Ρυθμοί αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ

Πηγή: Eurostat

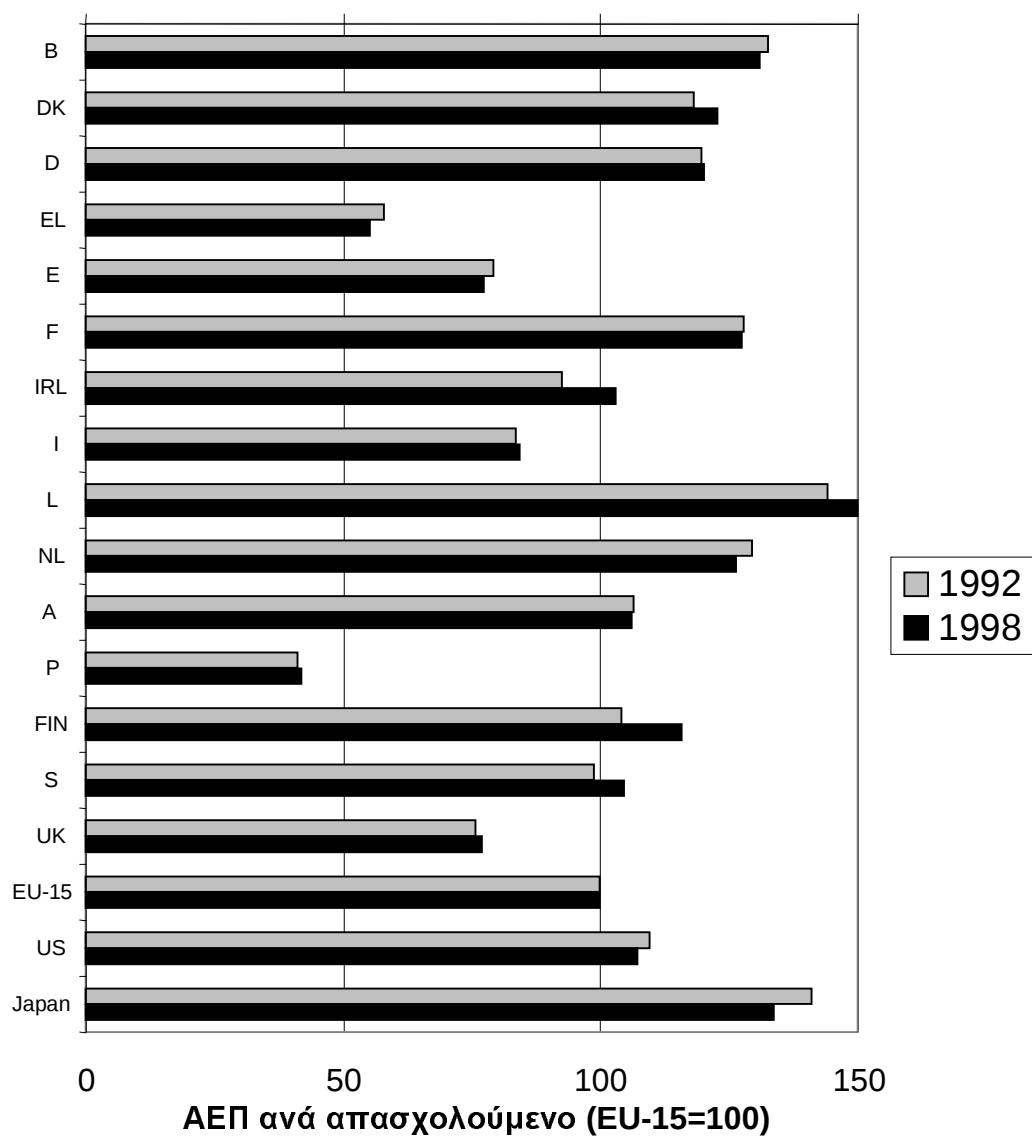
Γενική Οικονομική Κατάσταση
Δείκτης β: Ενεργειακή ένταση της Οικονομίας

Πηγή: Eurostat

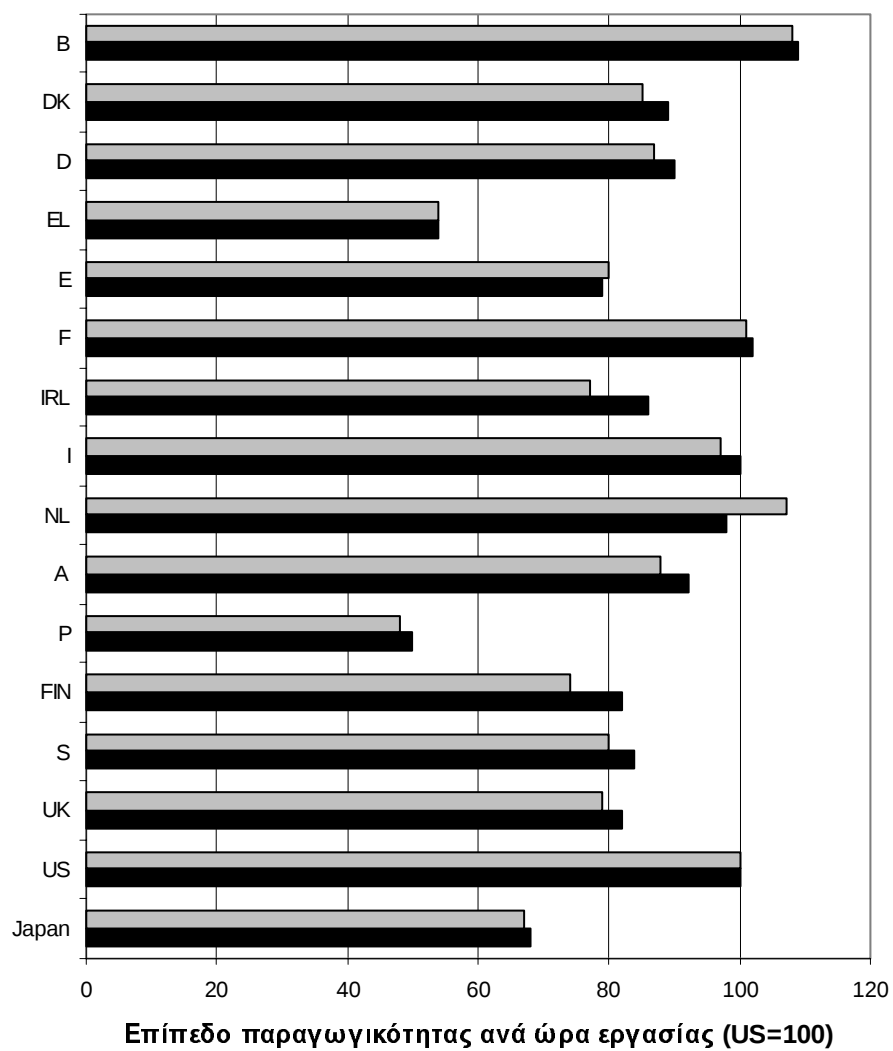
Γενική Οικονομική Κατάσταση

Δείκτης γ1: Παραγωγικότητα εργασίας (ανά απασχολούμενο)

Πηγή: Eurostat και ΟΟΣΑ

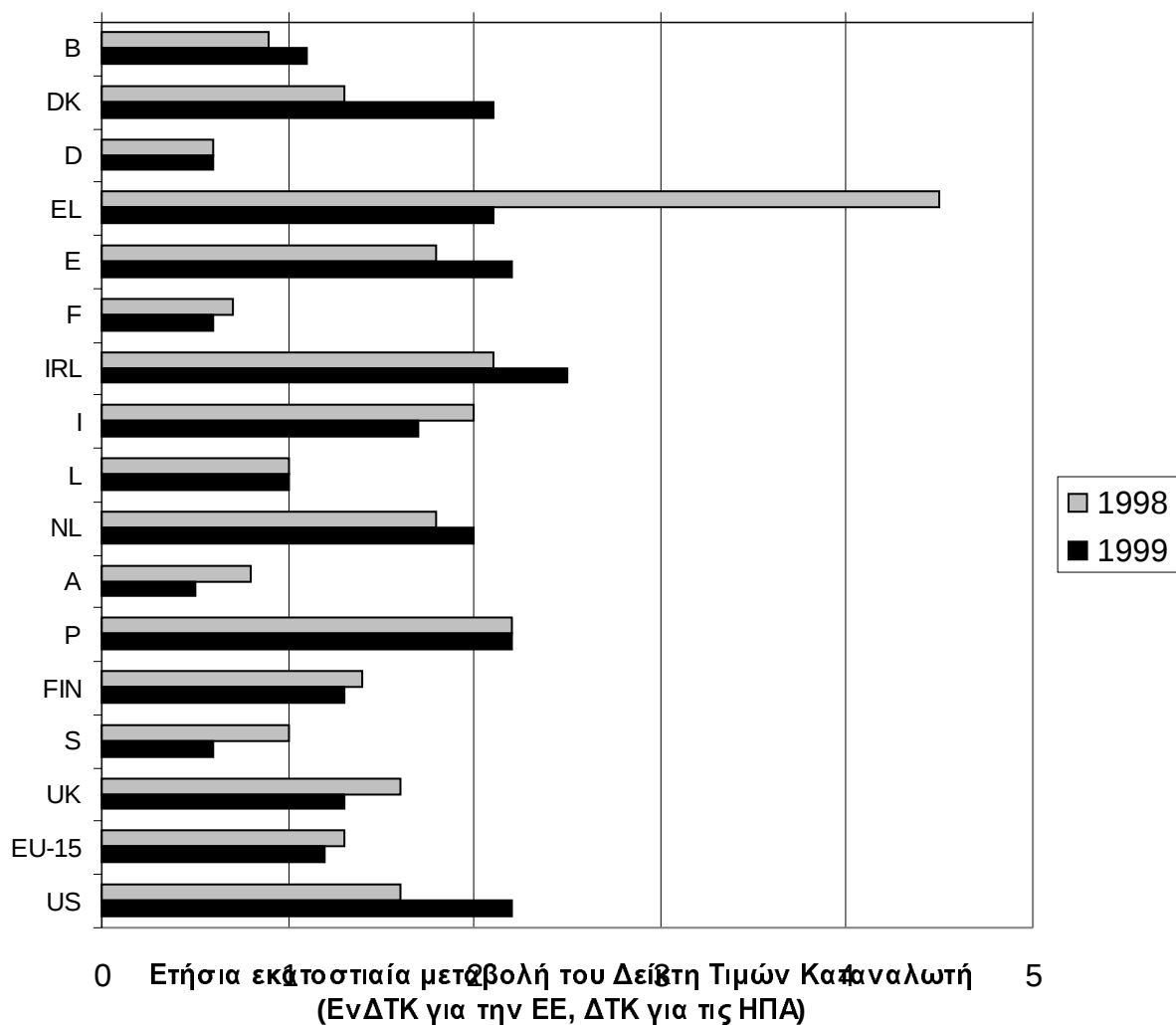
Γενική Οικονομική Κατάσταση
Δείκτης γ2: Παραγωγικότητα εργασίας (ανά ώρα εργασίας)

Πηγή: ΟΟΣΑ

Γενική Οικονομική Κατάσταση

Δείκτης δ: Πληθωρισμός

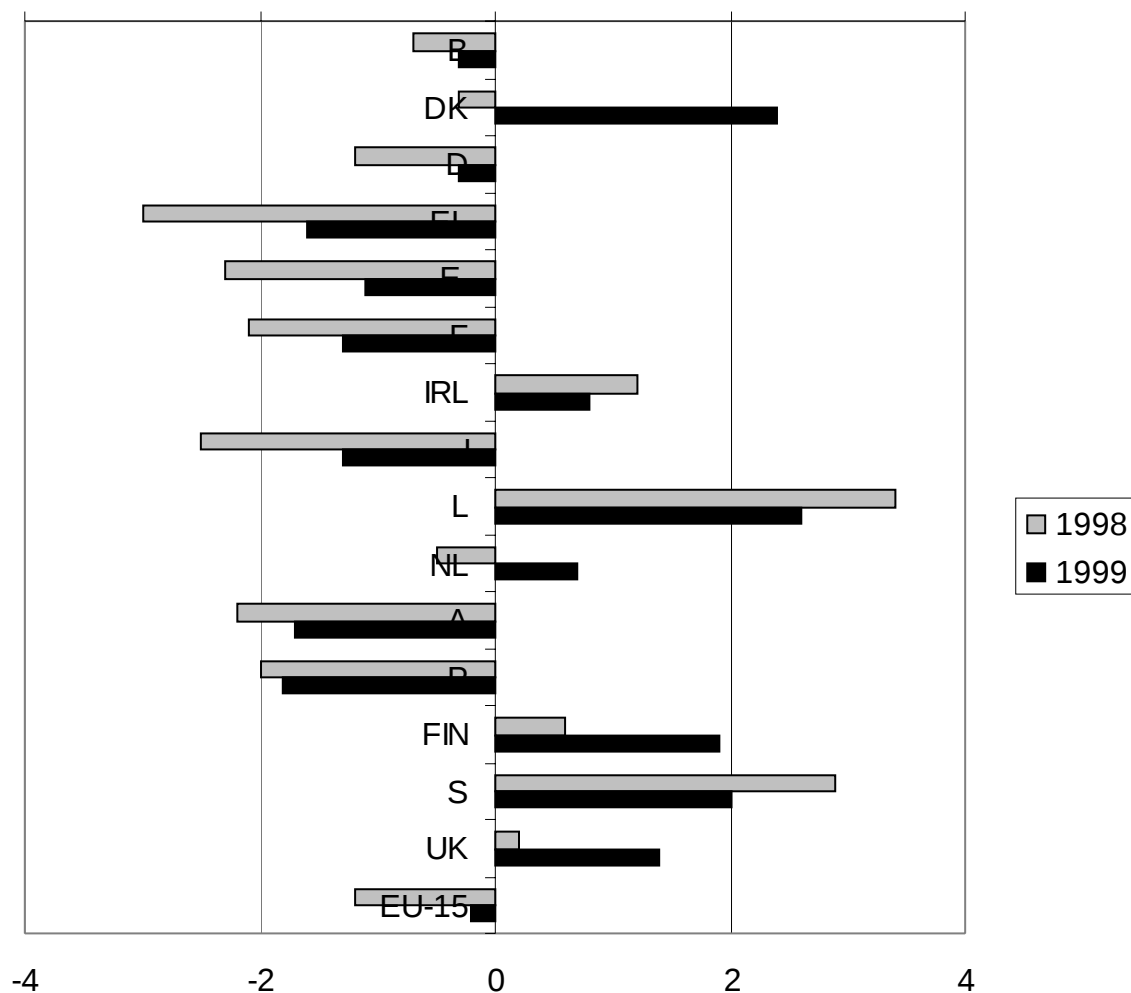

Σημείωση: τα στοιχεία για τις ΗΠΑ δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμα με τους εναρμονισμένους δείκτες της ΕΕ.

Πηγή: Eurostat

Γενική Οικονομική Κατάσταση

Δείκτης ε: Κυκλικά διορθωμένα δημοσιονομικά υπόλοιπα

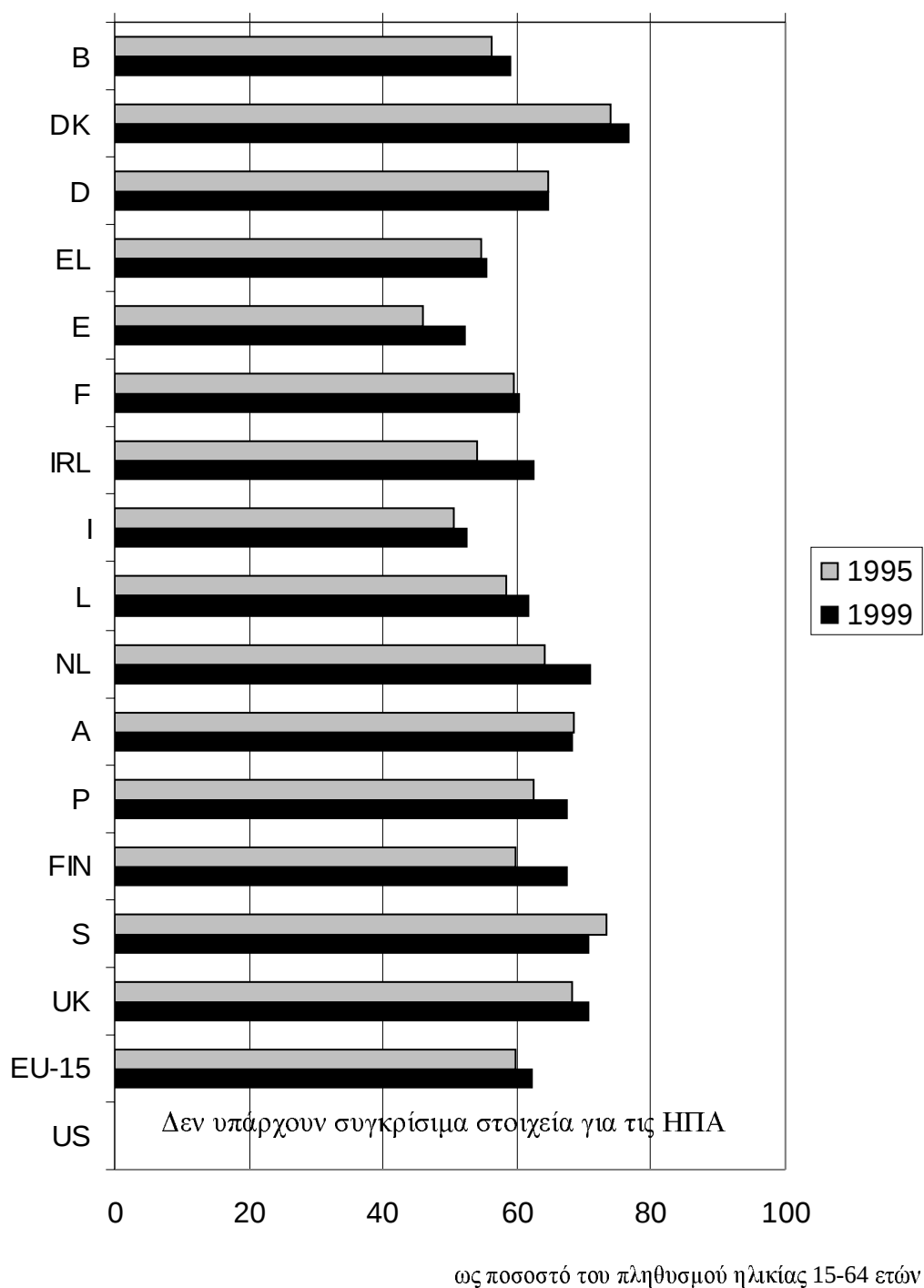

Κυκλικά διορθωμένο δημοσιονομικό υπόλοιπο * (% του ΑΕΠ)

* Κυκλικά προσαρμοσμένη καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) ή κυκλικά προσαρμοσμένες καθαρές δανειακές ανάγκες της γενικής κυβέρνησης (ως ποσοστό του ΑΕΠ)

Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής

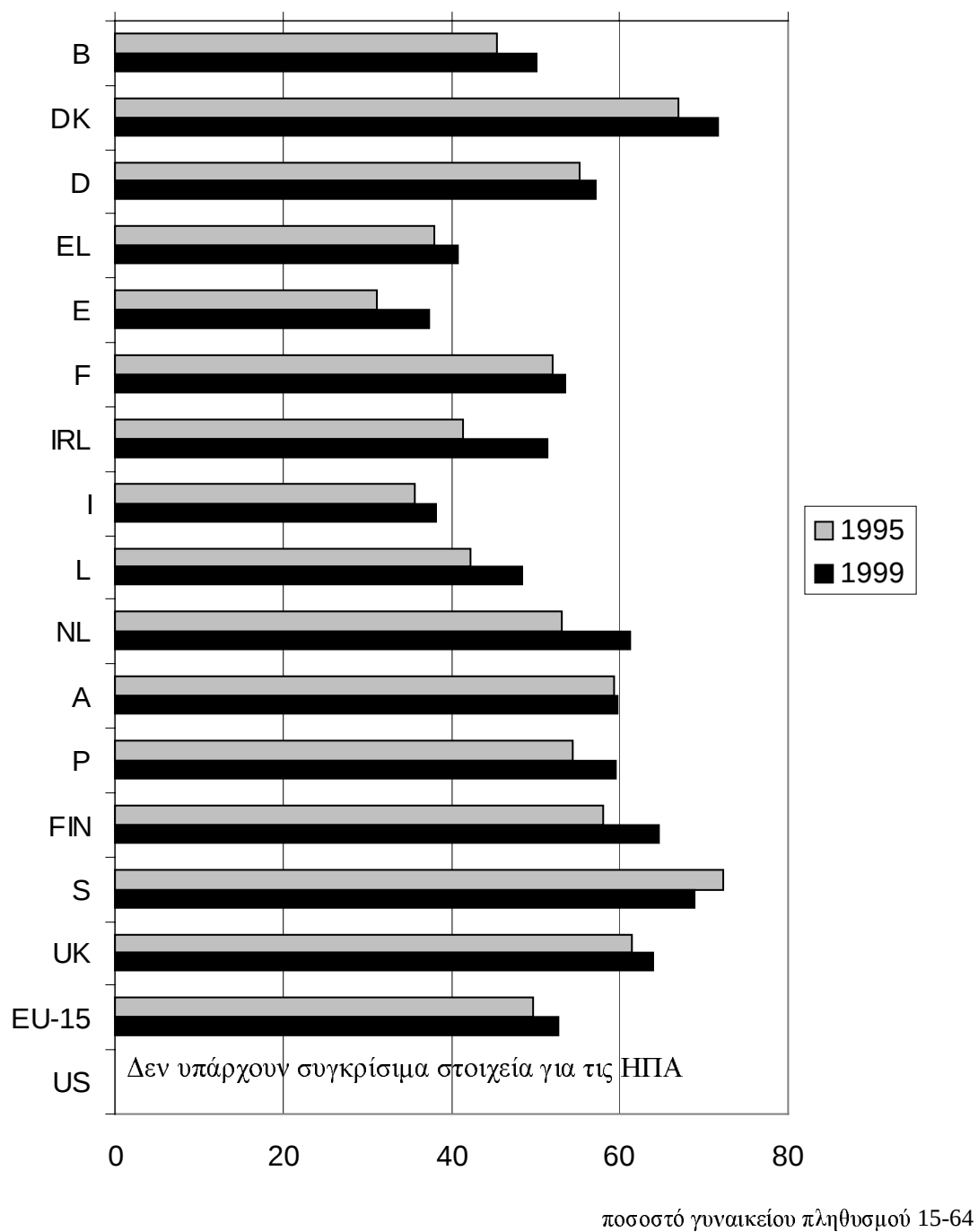
Απασχόληση
Δείκτης Ι.1: Ποσοστό απασχόλησης

Πηγή: Eurostat

Απασχόληση

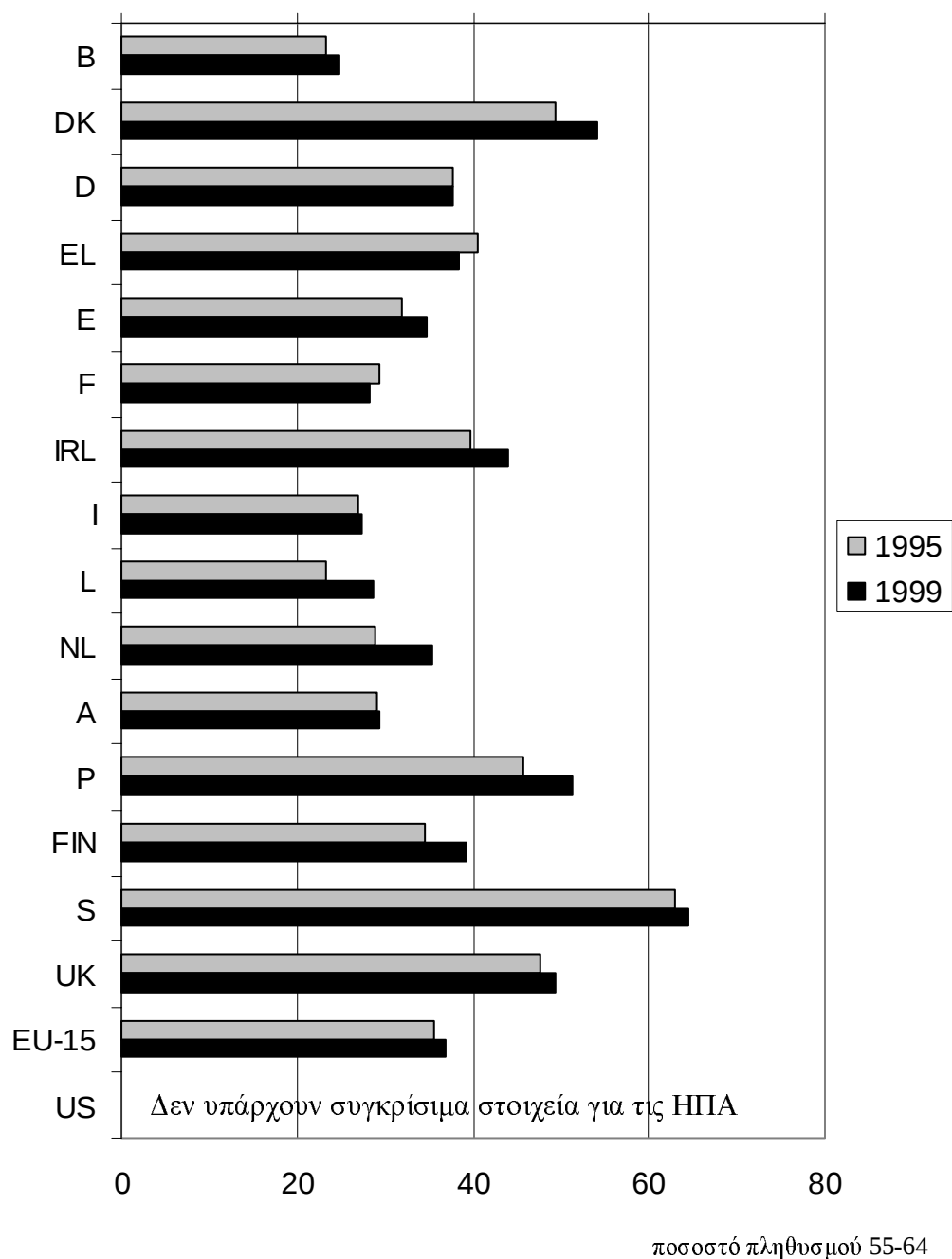
Δείκτης Ι.2: Ποσοστό γυναικείας απασχόλησης

Πηγή: Eurostat

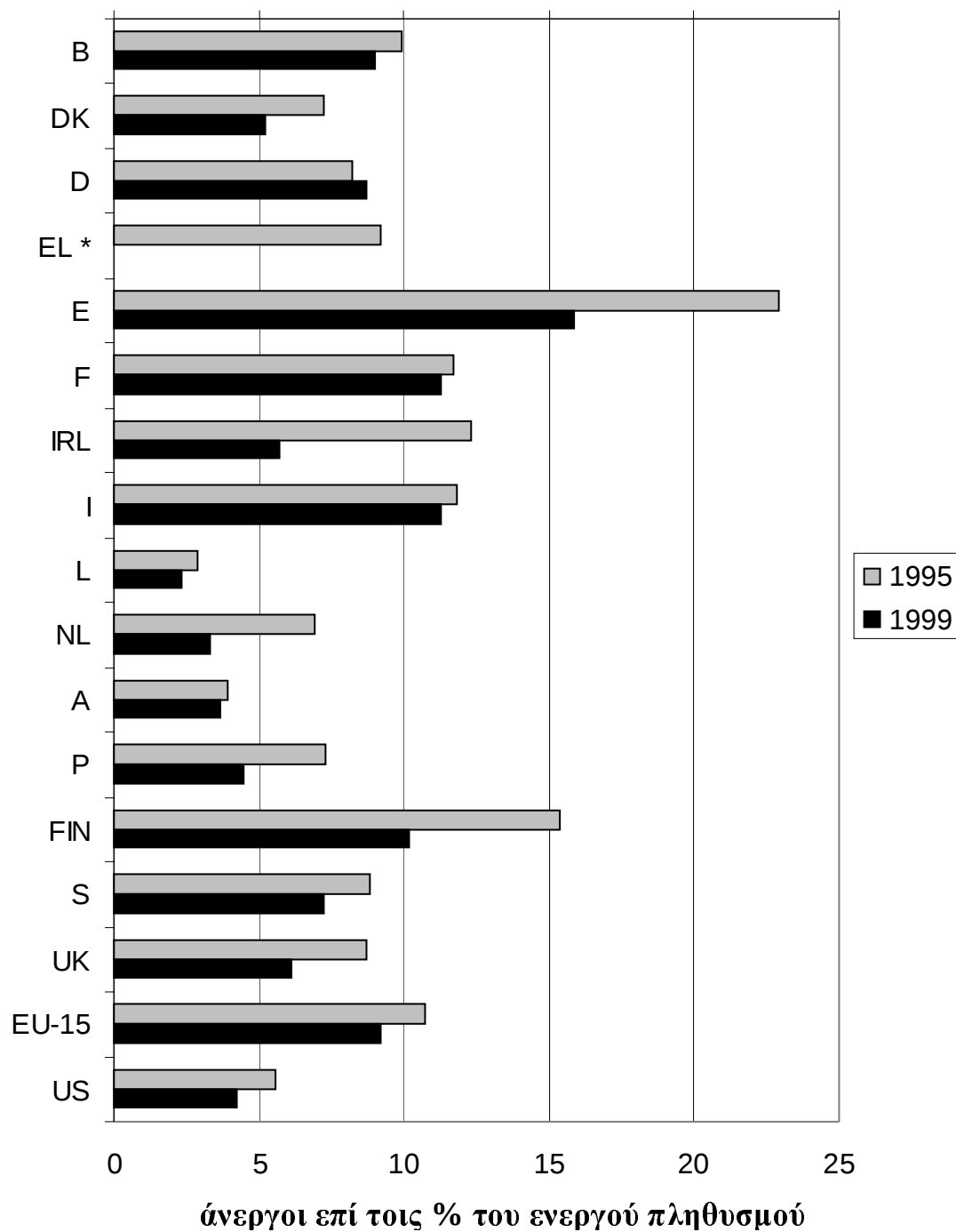
Απασχόληση

Δείκτης Ι.3: Ποσοστό απασχόλησης ηλικιωμένων εργαζόμενων

Πηγή: Eurostat

Απασχόληση
Δείκτης Ι.4: Ποσοστό ανεργίας

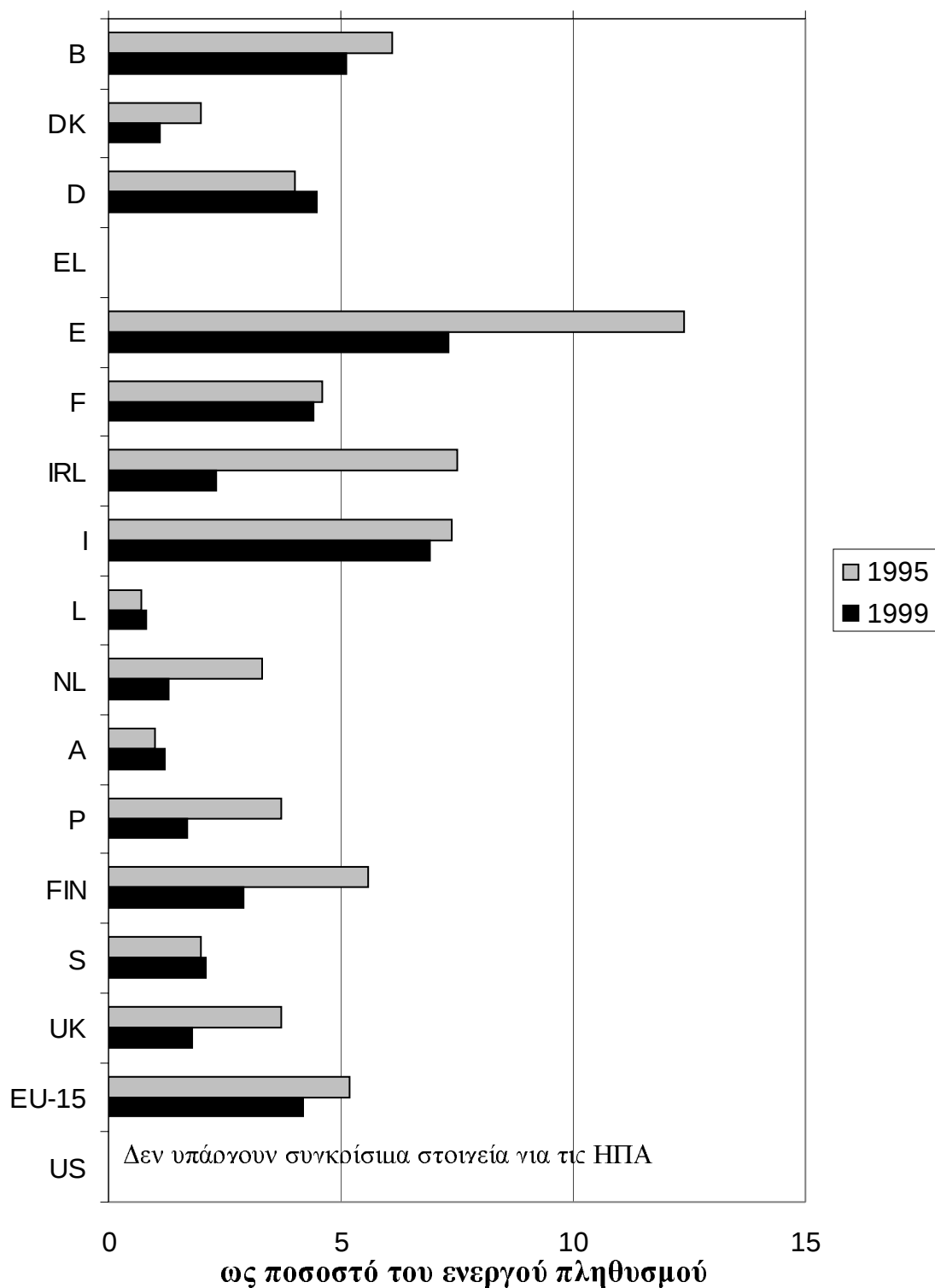

* Δεν υπάρχουν ακόμα διαθέσιμα στοιχεία του 1999 για την

Πηγή: Eurostat

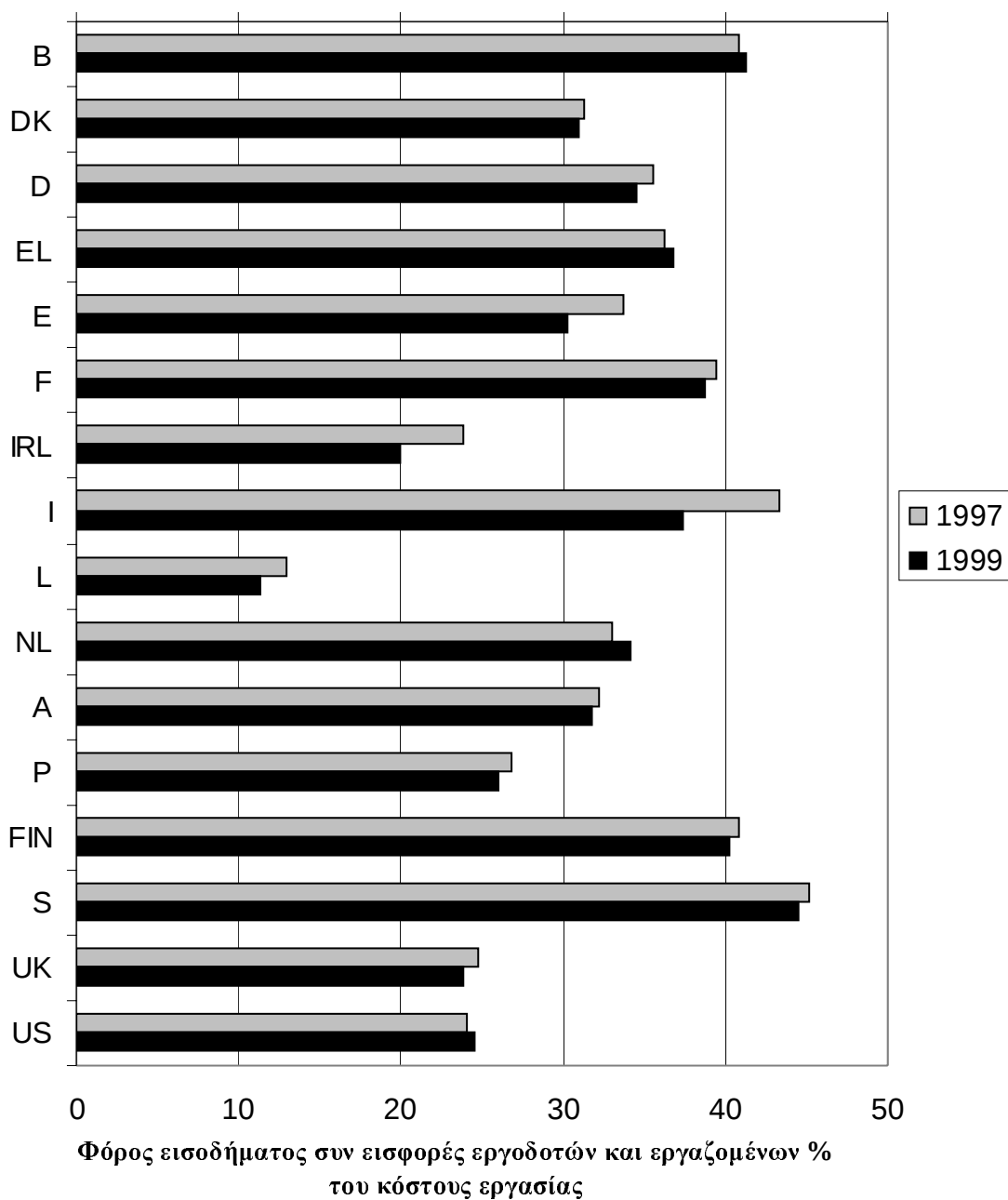
Απασχόληση

Δείκτης Ι.5: Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας

Πηγή: Eurostat

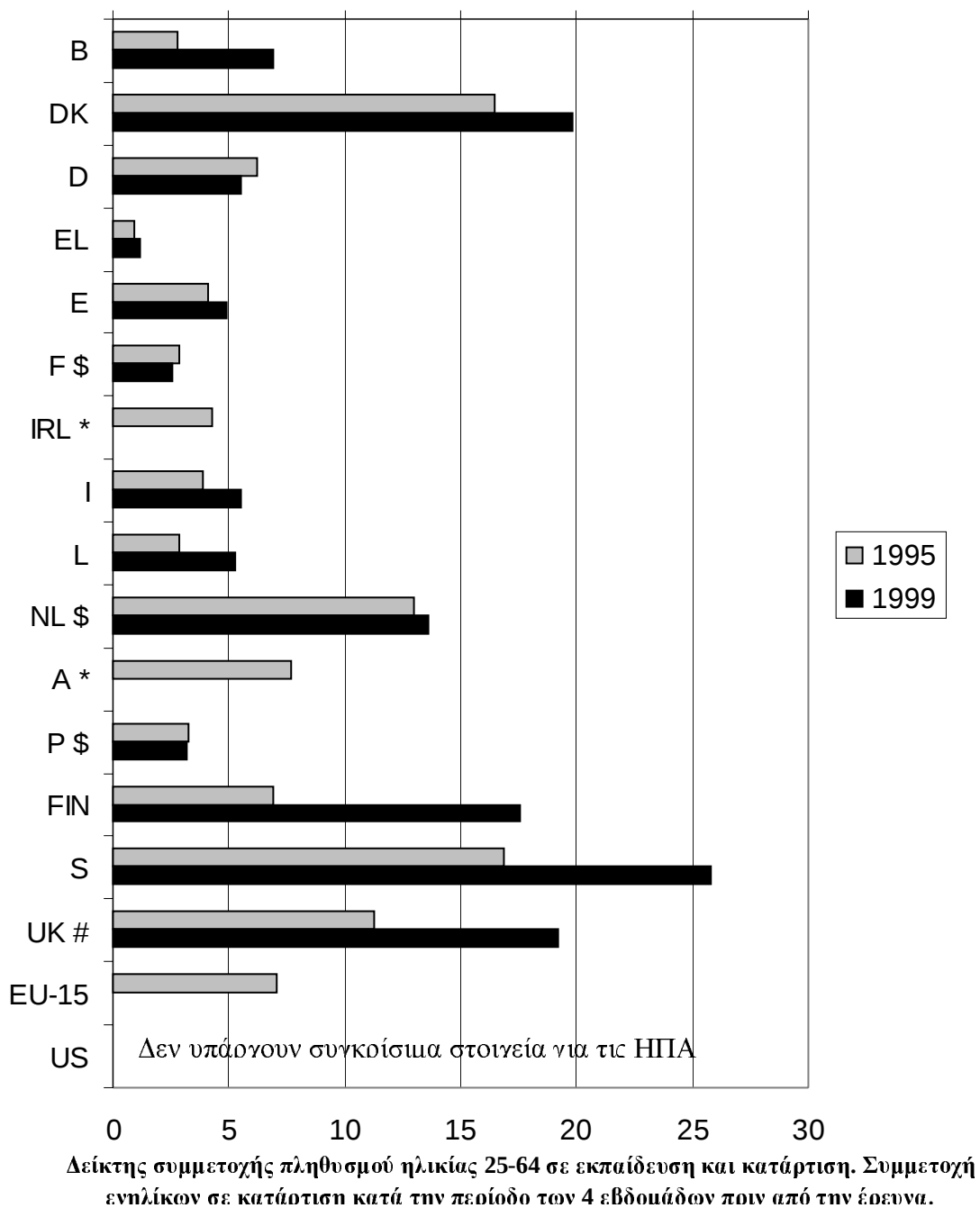
**Απασχόληση
Δείκτης Ι.6: Φορολογικός συντελεστής
χαμηλόμισθων**

#Ως τυπική οικογένεια θεωρείται παντρεμένο ζεύγος με ένα εργαζόμενο μέλος που λαμβάνει το 100% του μέσου μισθού στην παραγωγή και με δύο παιδιά.

Πηγή: ΟΟΣΑ

Απασχόληση Δείκτης I.7: Δια βίου μάθηση

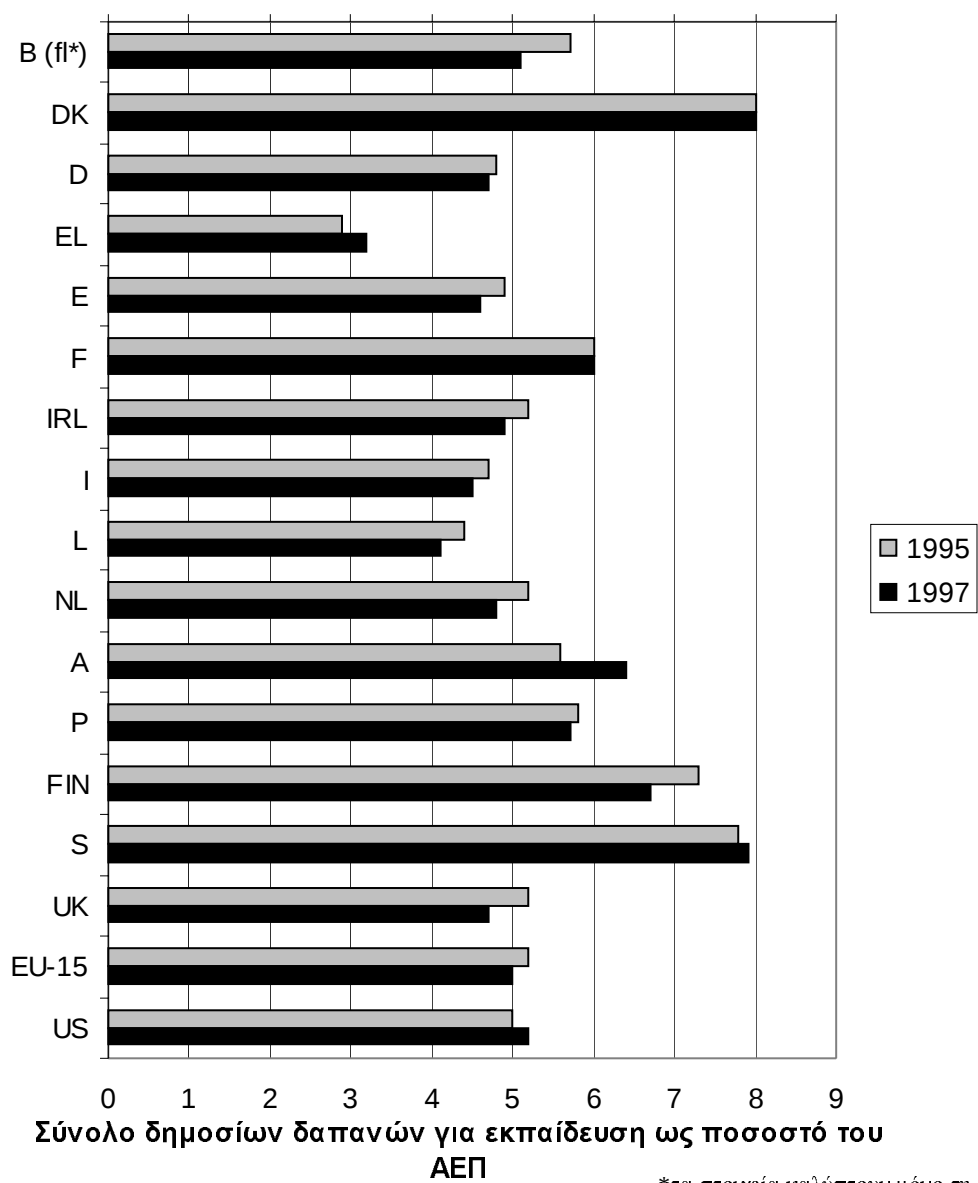
\$ Τα στοιχεία για F, NL, P δεν είναι συγκρίσιμα λόγω μεθοδολογικών διαφορών.

* Για IRL και A δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία το 1999.

Τα προγενέστερα στοιχεία για το ΗΒ αφορούν το 1994

Πηγή: Eurostat

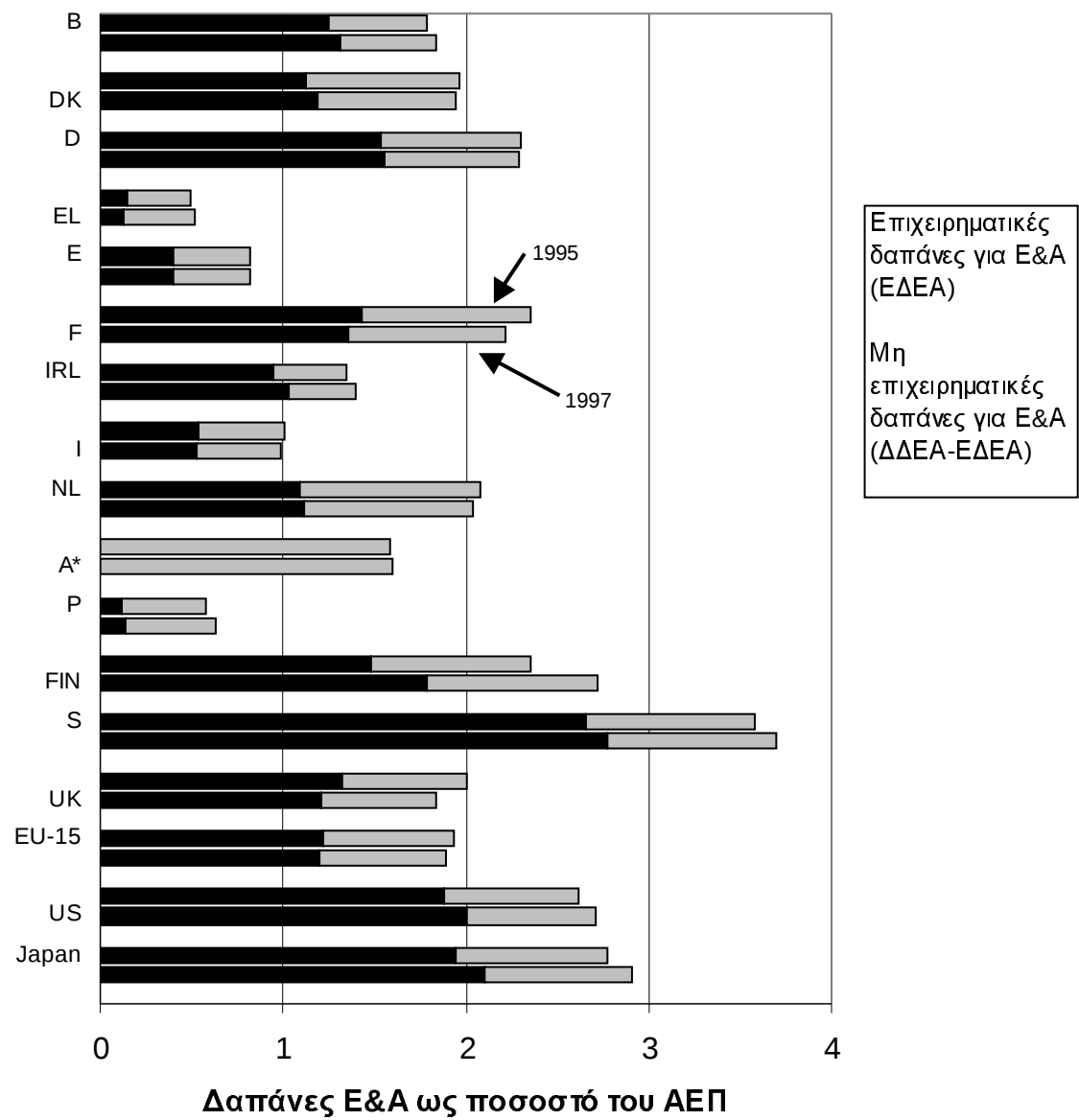
Καινοτομία
Δείκτης II.1: Δημόσιες δαπάνες για εκπαίδευση

*τα στοιχεία καλύπτουν μόνο τη φλαμανδική κοινότητα

Πηγή: Eurostat και ΟΟΣΑ

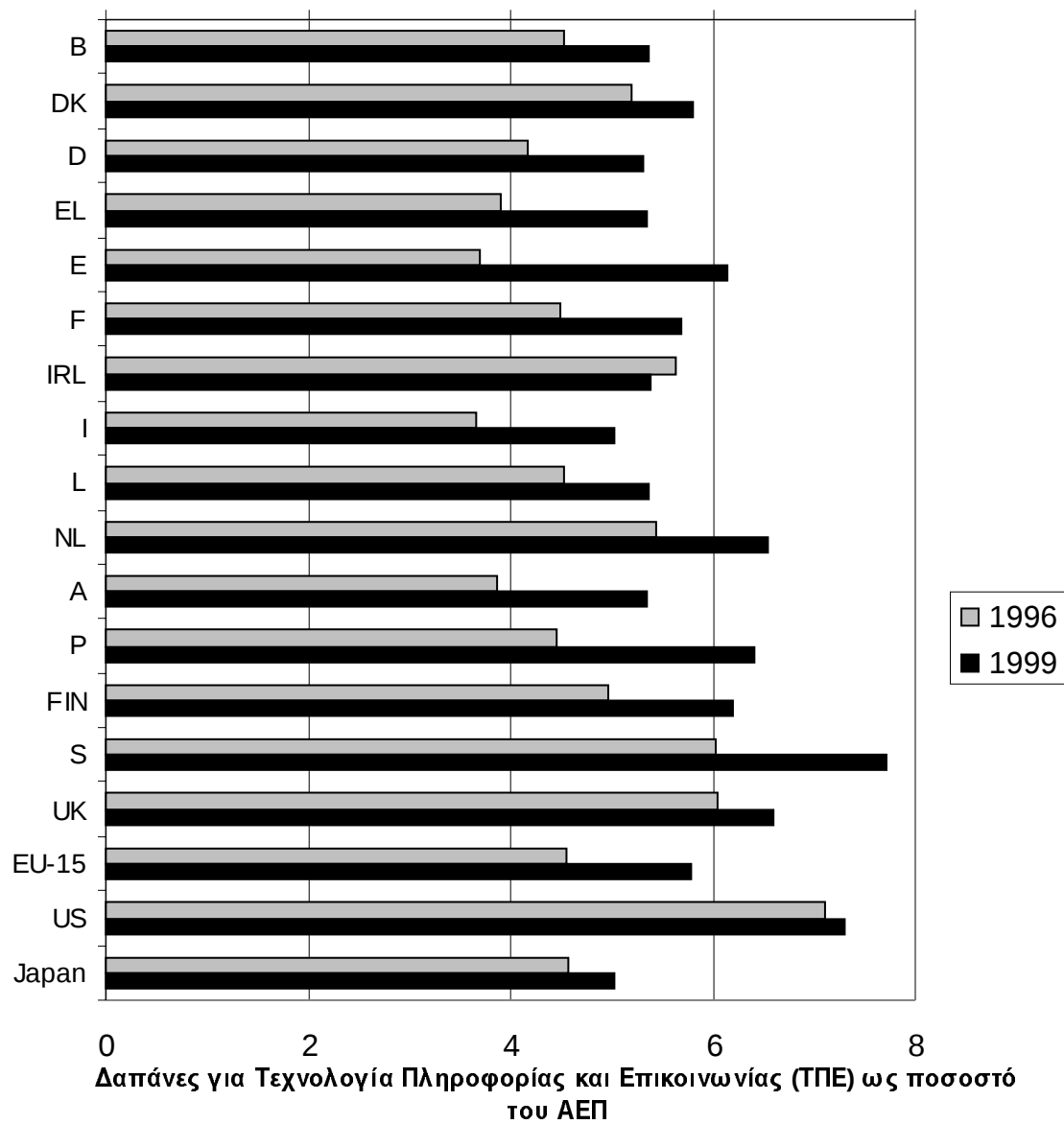
Καινοτομία Δείκτης II.2: Δαπάνες για Ε&Α

* Δεν υπάρχει ανάλυση ΔΔΕΑ για την Αυστρία

Πηγή: Eurostat, ΟΟΣΑ

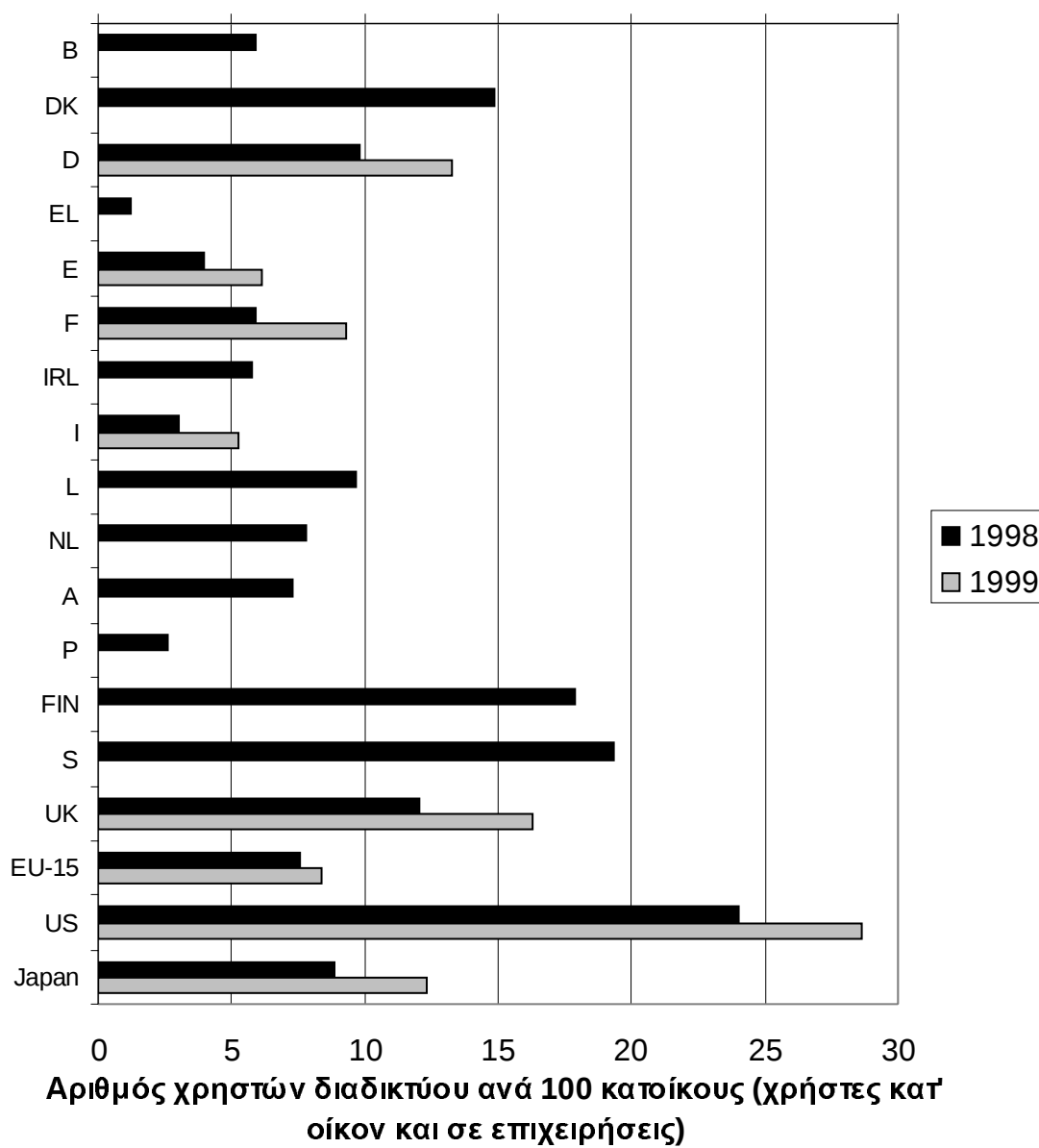
Καινοτομία Δείκτης II.3: Δαπάνες ΤΠΕ

Πηγή: ΕΙΤΟ

Καινοτομία

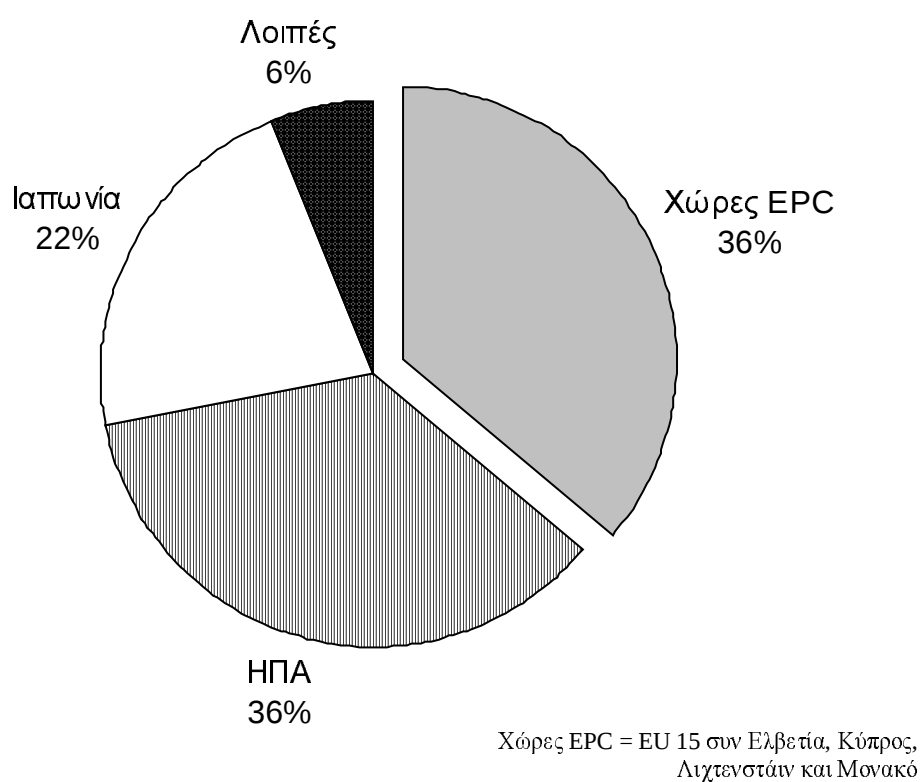
Δείκτης II.4: Επίπεδο πρόσβασης στο διαδίκτυο (Internet)

Πηγή: EITO 2000

Καινοτομία

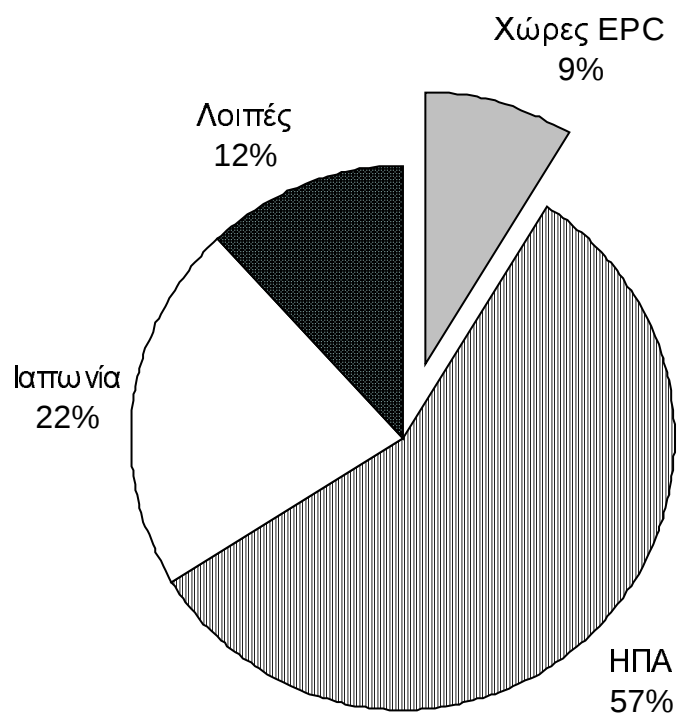
Δείκτης II.5α: Ποσοστό αιτήσεων που υποβλήθηκαν το 1998 στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΡΟ) για τη χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε τομείς υψηλής τεχνολογίας

Πηγή: ΕΡΟ

Καινοτομία

Δείκτης II.5β: Ποσοστό αιτήσεων που υποβλήθηκαν το 1998 στο Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας των ΗΠΑ (USPTO) για τη χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε τομείς υψηλής τεχνολογίας

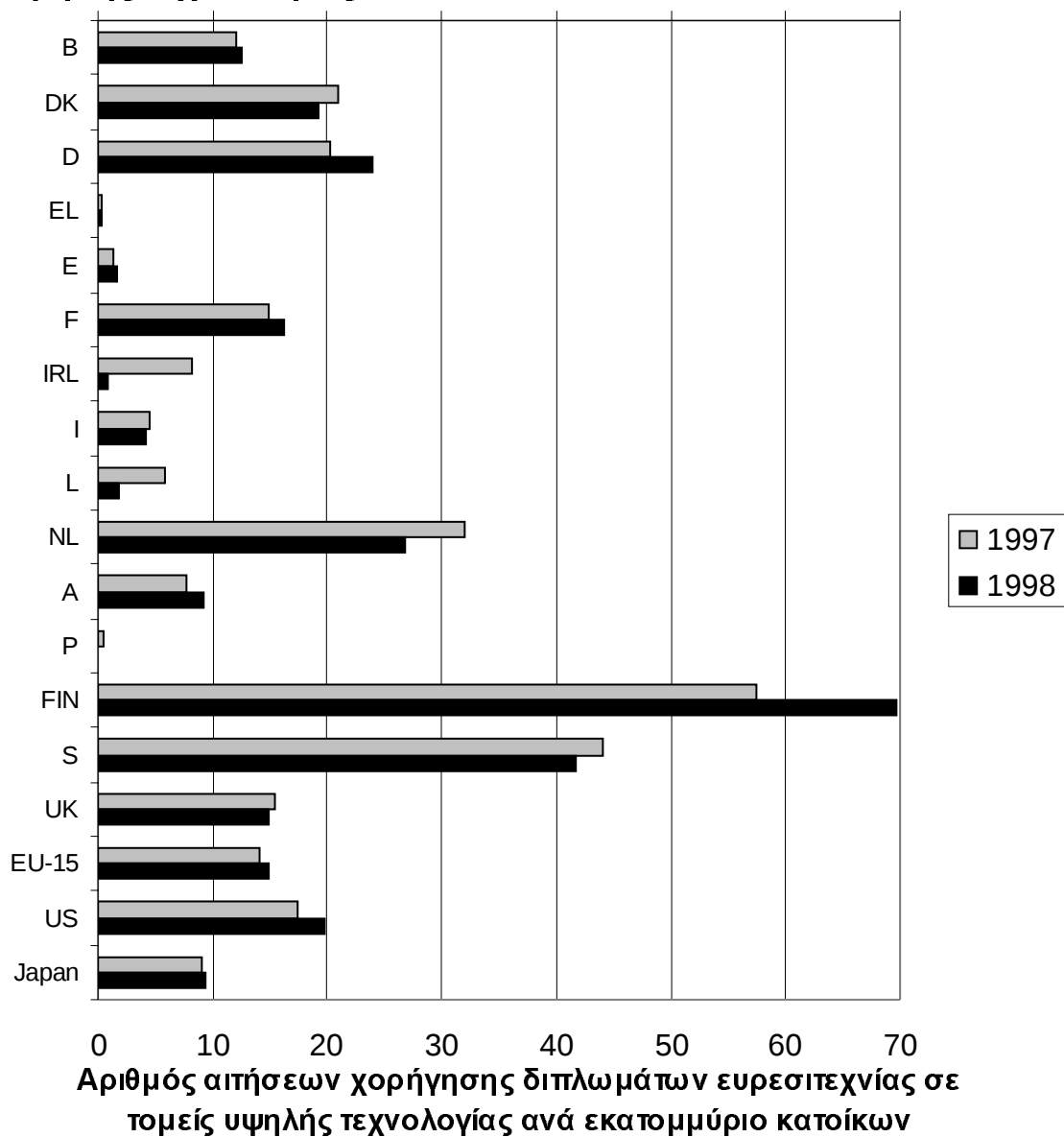

Χώρες ΕΡC = ΕU 15 συν Ελβετία, Κύπρος, Λιχτενστάιν και Μονακό

Πηγή: USPTO

Καινοτομία

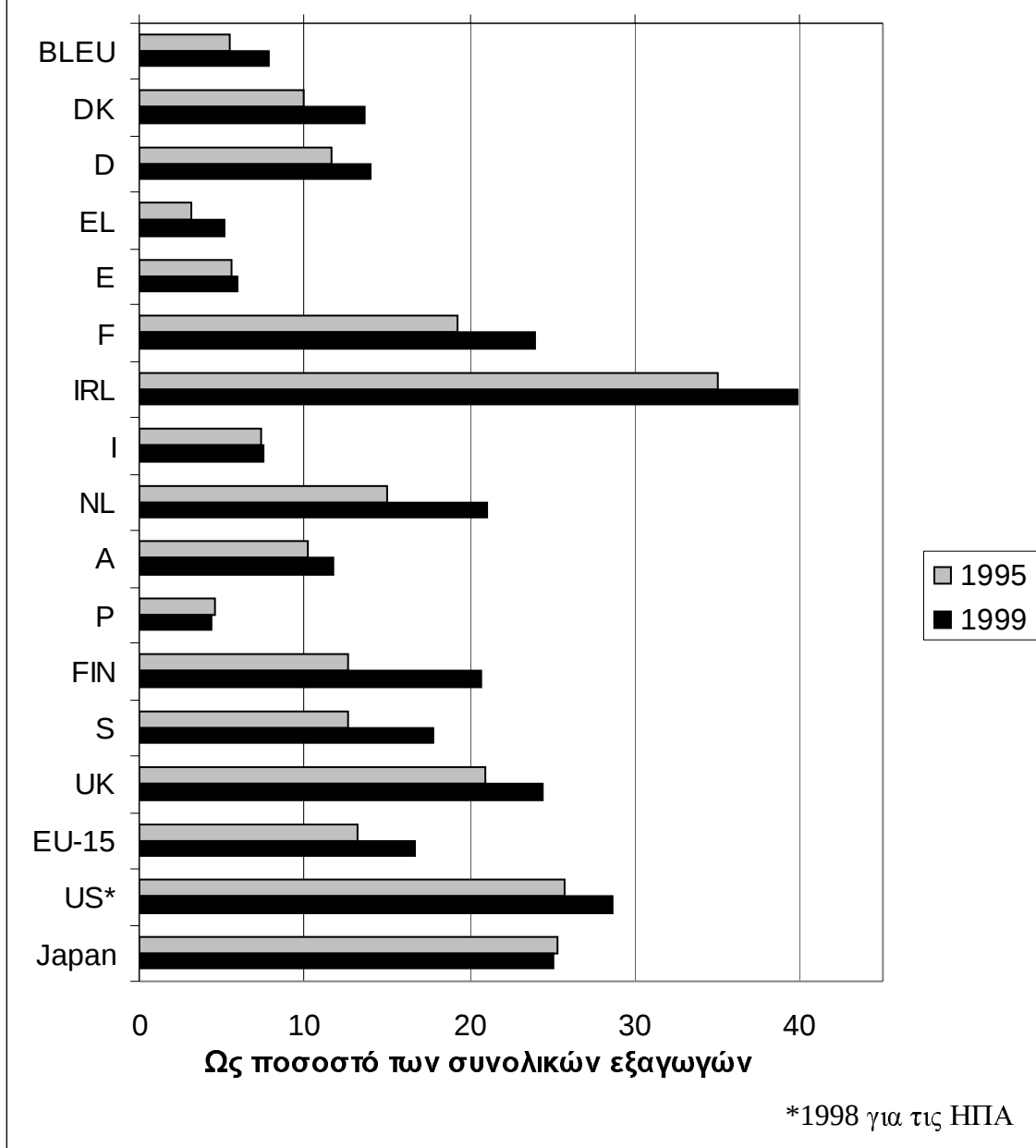
Δείκτης Π.5γ: Διπλώματα ευρεσιτεχνίας σε τομείς υψηλής τεχνολογίας

Πηγή: EPO, JPO και USPTO

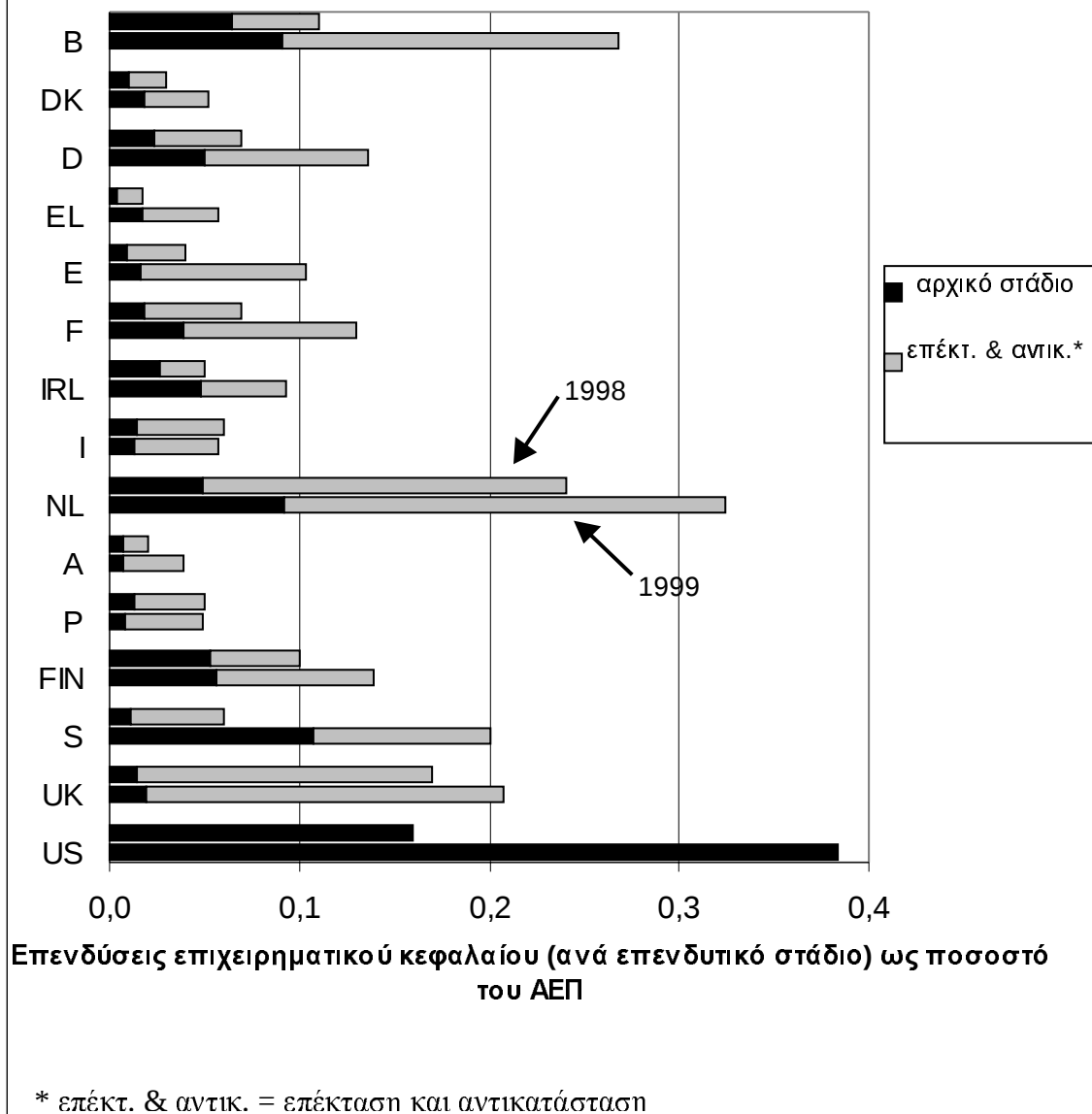
Καινοτομία

Δείκτης II.6: Εξαγωγές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας

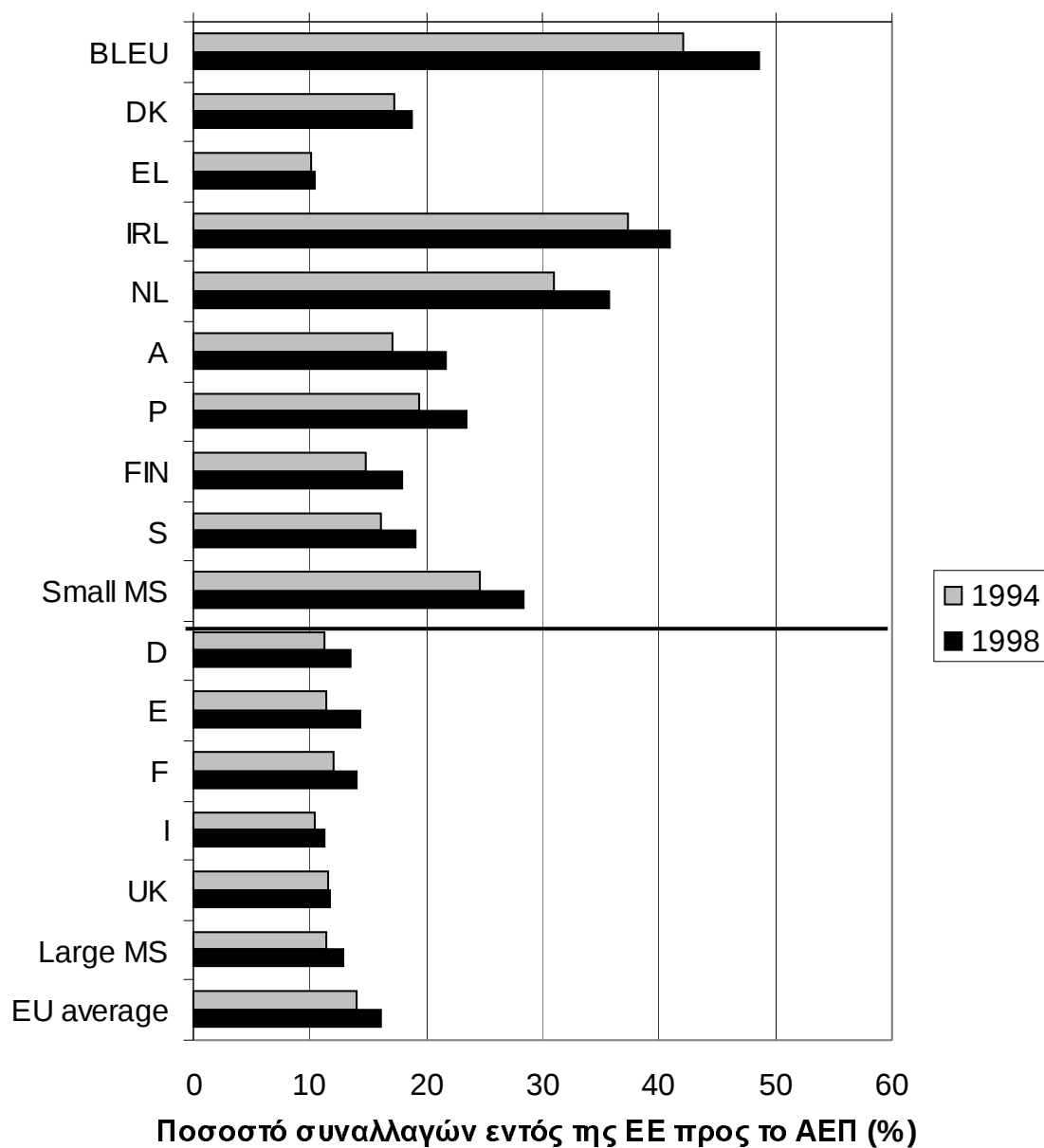
Πηγή: Eurostat, HE

Καινοτομία
Δείκτης II.7: Επιχειρηματικό κεφάλαιο

Πηγή: EVCA (για την ΕΕ), NVCA (για τις ΗΠΑ)

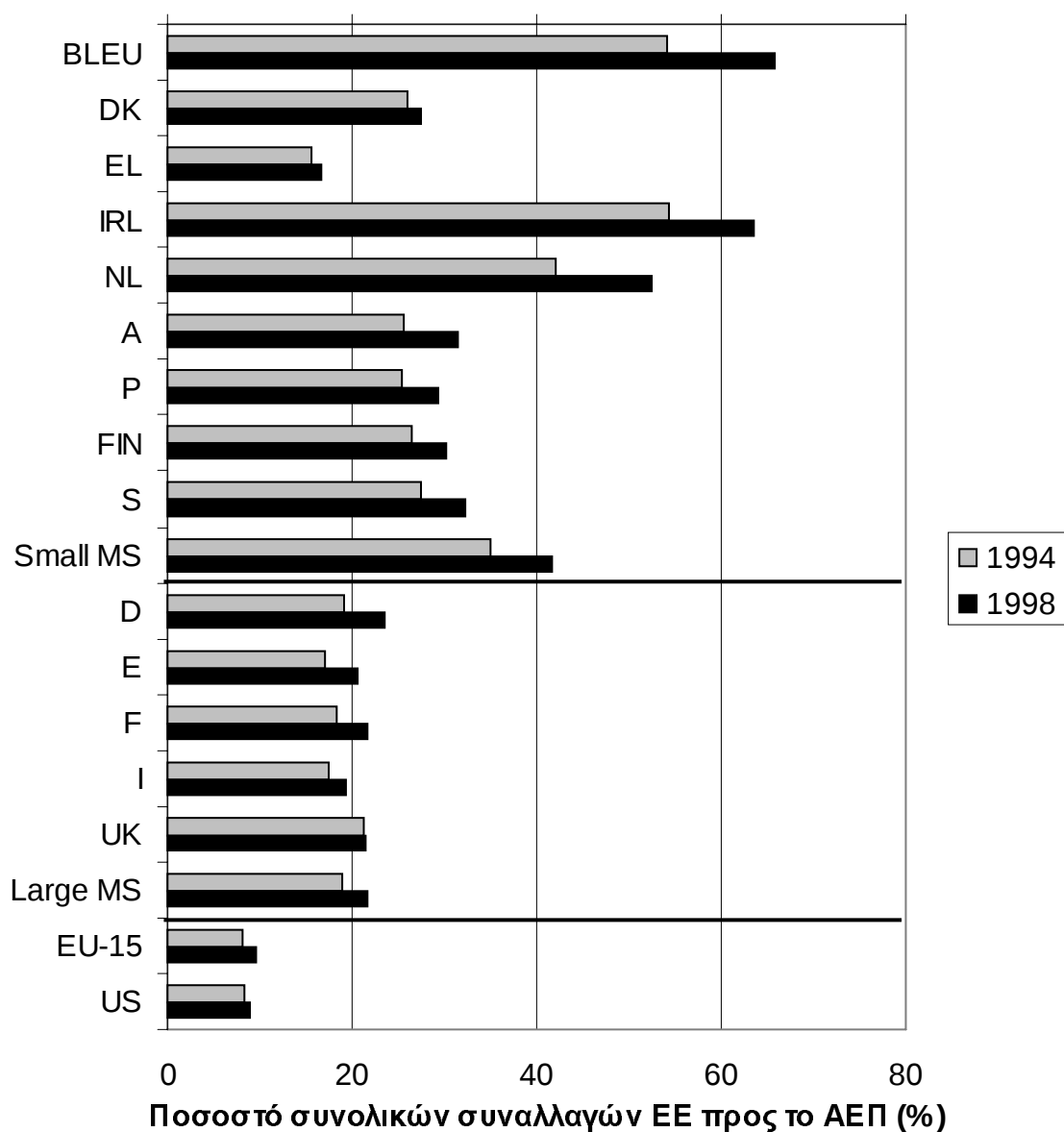
Οικονομική μεταρρύθμιση
Δείκτης III.1α: Εμπορική ολοκλήρωση (συναλλαγές εντός ΕΕ)

Πηγή: Eurostat

Οικονομική μεταρρύθμιση

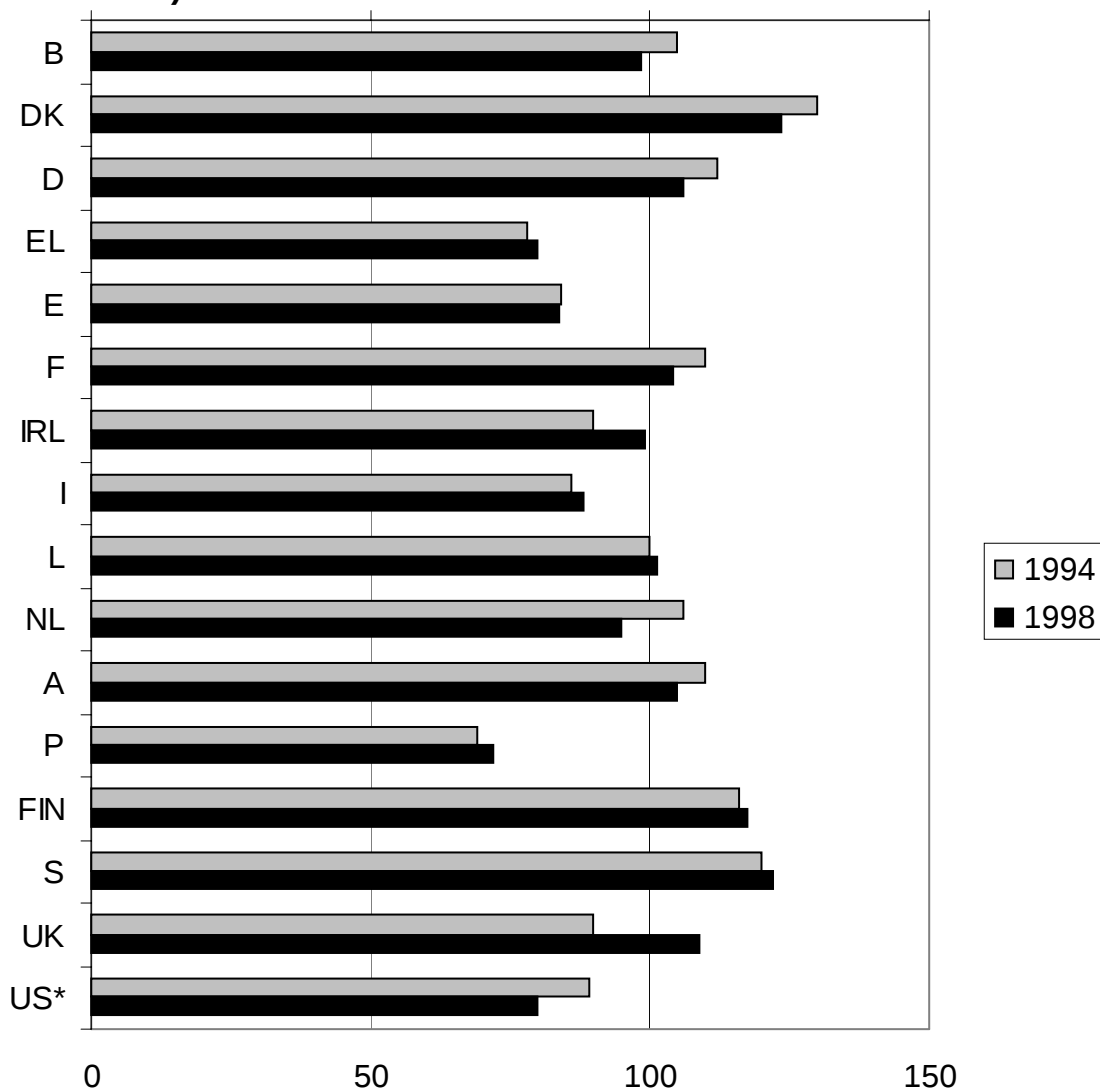
Δείκτης III.1β: Εμπορική ολοκλήρωση (Σύνολο συναλλαγών)

Σημείωση : Τα στοιχεία περιλαμβάνουν τις συναλλαγές εντός της ΕΕ για κάθε κράτος μέλος και τις συναλλαγές εκτός της ΕΕ αλλά μόνο για την EU-15.

Πηγή: Eurostat

Οικονομική μεταρρύθμιση
Δείκτης III.2α: Σχετικά επίπεδα τιμών
(συμπεριλαμβανομένων των έμμεσων φόρων, EU-15=100)

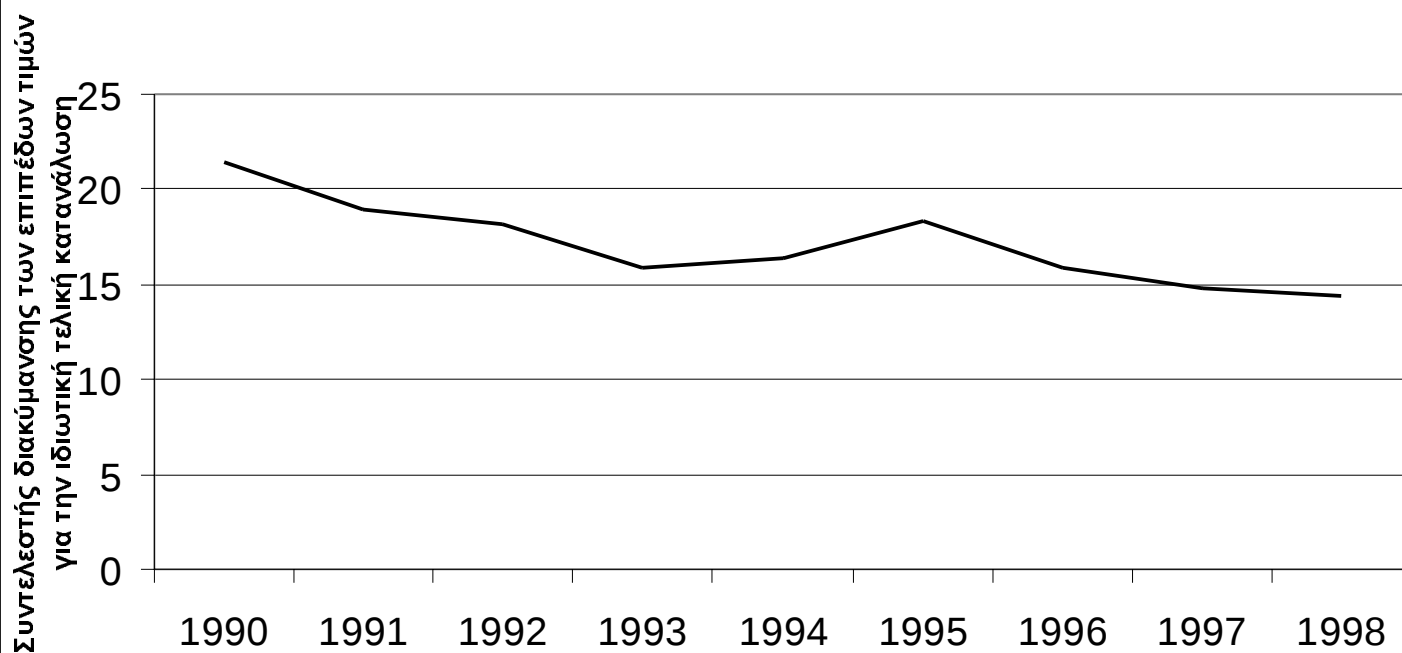

*Τα στοιχεία για τις ΗΠΑ είναι για τα έτη 1993 και 1996

Πηγή: Eurostat

Οικονομική μεταρρύθμιση

Δείκτης III.2β: Διασπορά επιπέδου τιμών στην EU-15

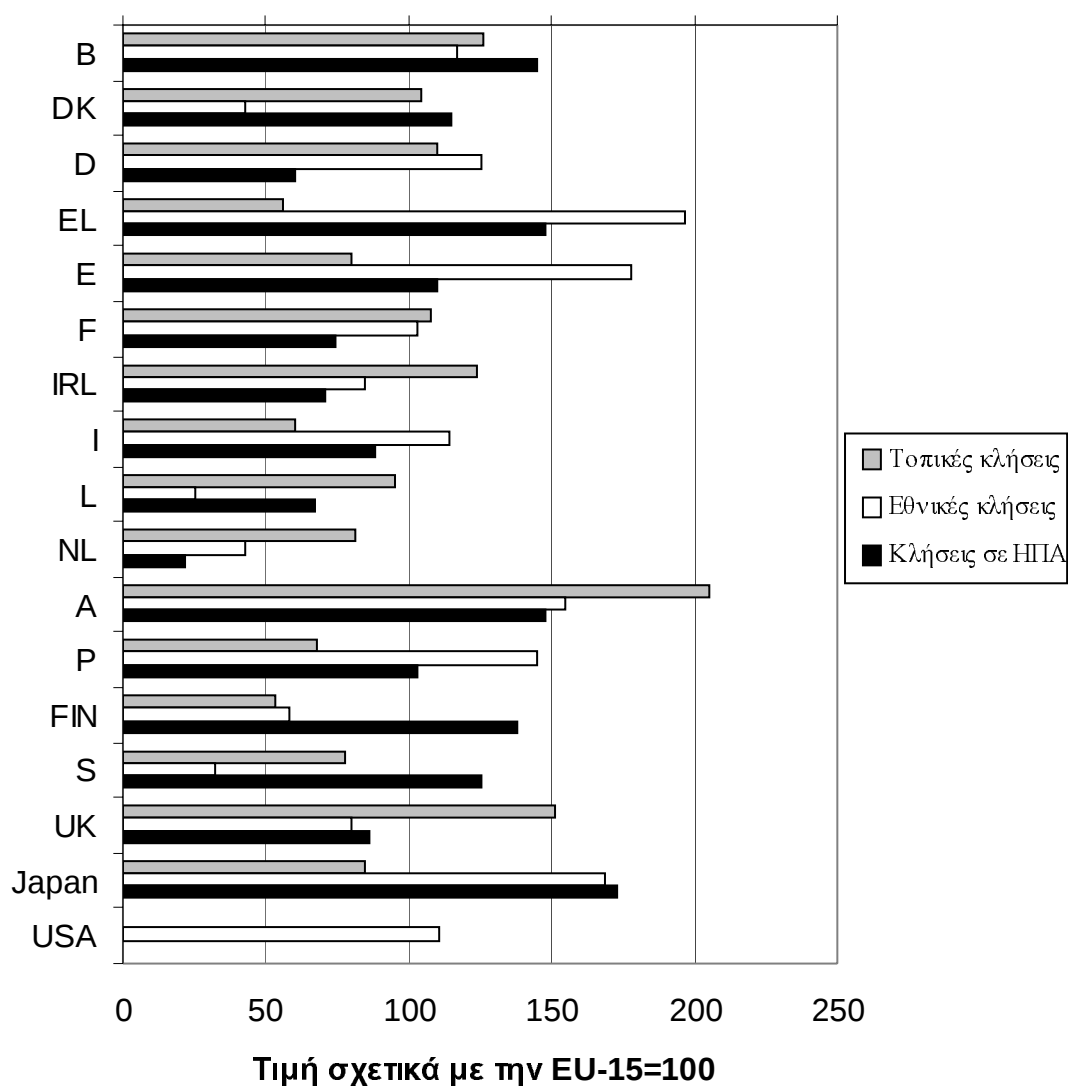

Πηγή: Eurostat

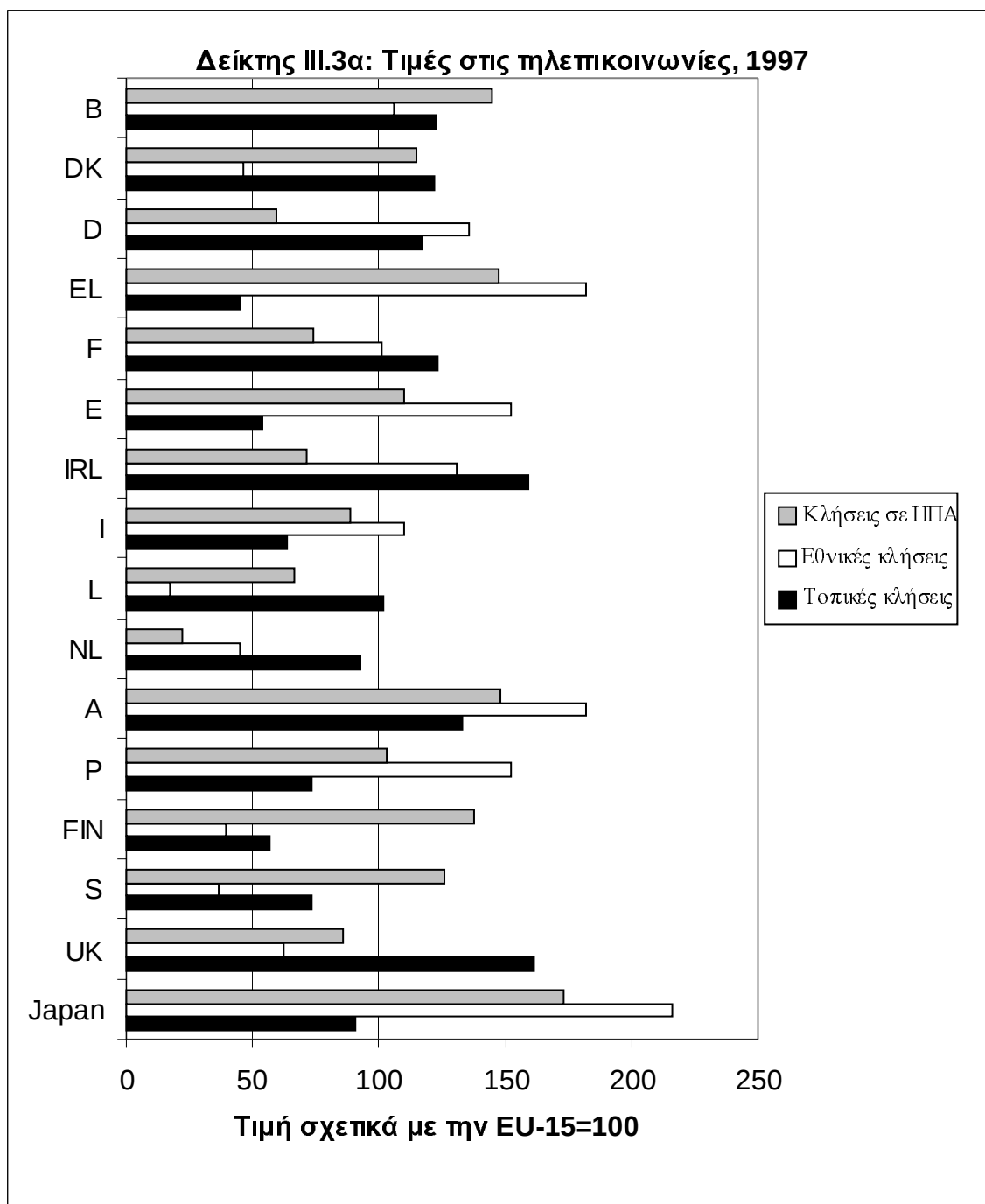
Σημείωση: βλέπε Δείκτη III.1β

Τα στοιχεία μέχρι το 1992 είναι για την EU-12 και στη συνέχεια για την EU-15

Οικονομική μεταρρύθμιση
Δείκτης III.3α: Τιμές στις τηλεπικοινωνίες, 1999

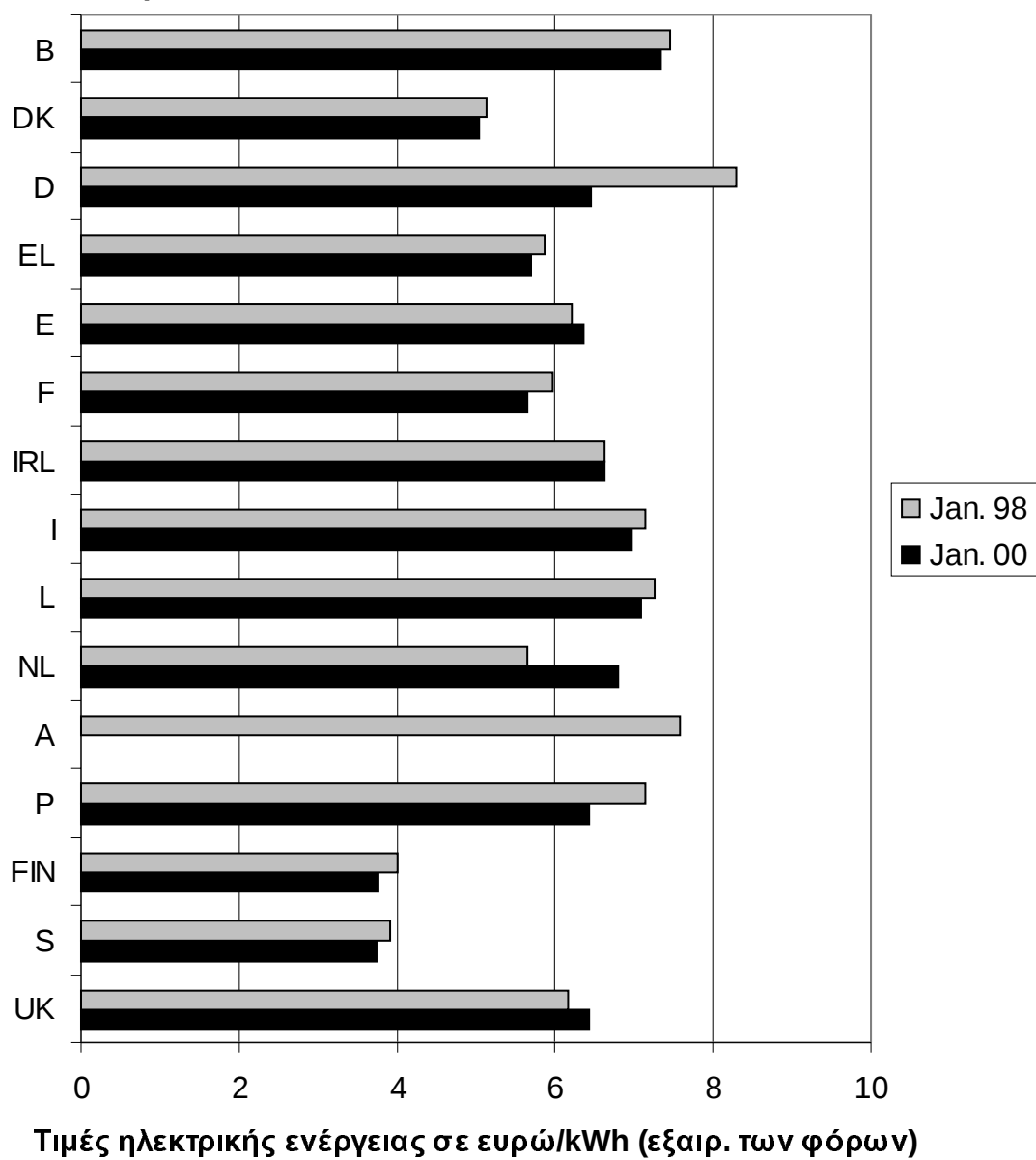

Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής, ΓΔ INFSO

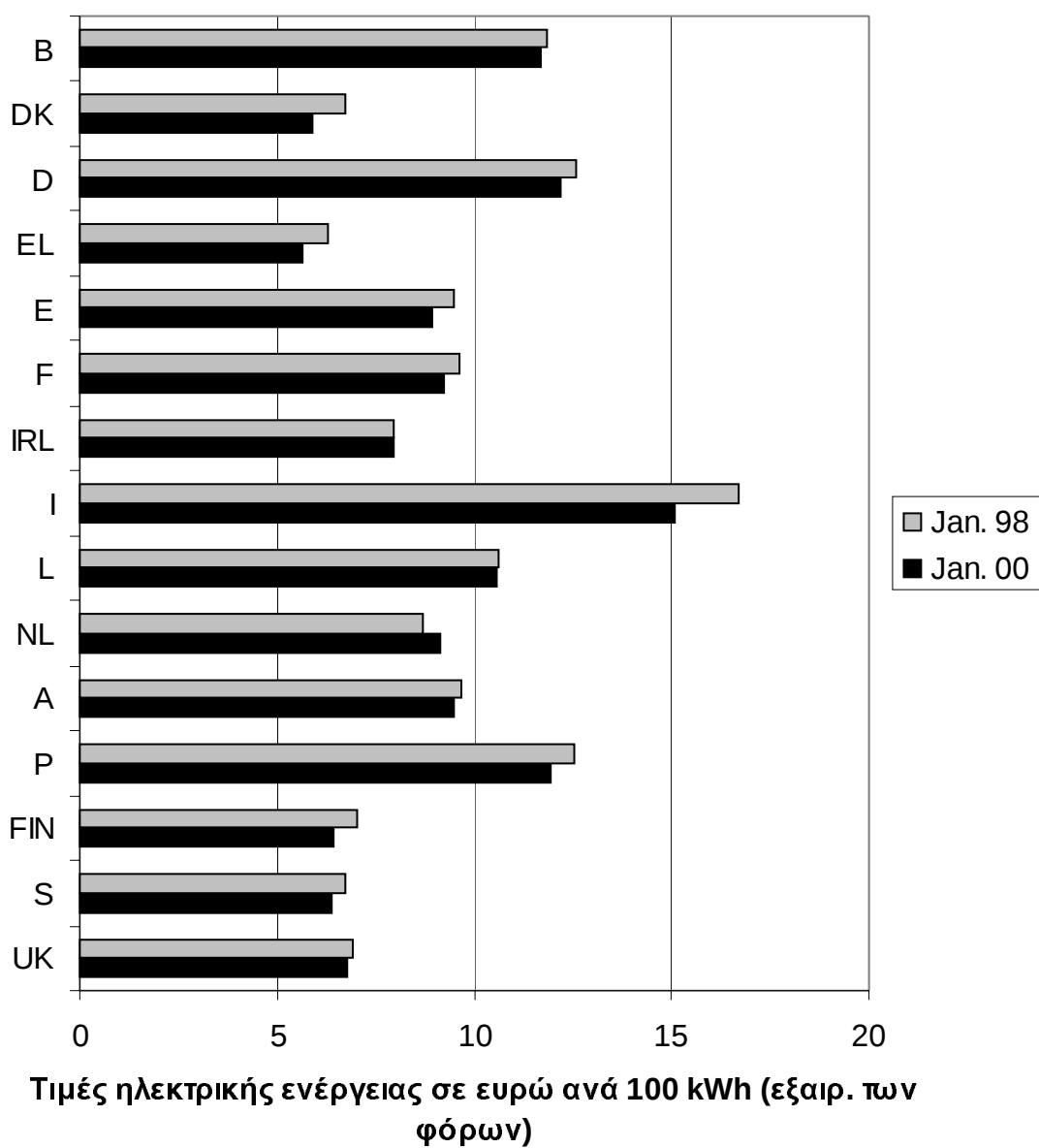
Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής, ΓΔ INFSO

Οικονομική μεταρρύθμιση
Δείκτης III.3β: Τιμές ηλεκτρικής ενέργειας (βιομηχανικοί
χρήστες)

Πηγή: Eurostat

Οικονομική μεταρρύθμιση
Δείκτης III.3β: Τιμές ηλεκτρικής ενέργειας (νοικοκυριά)

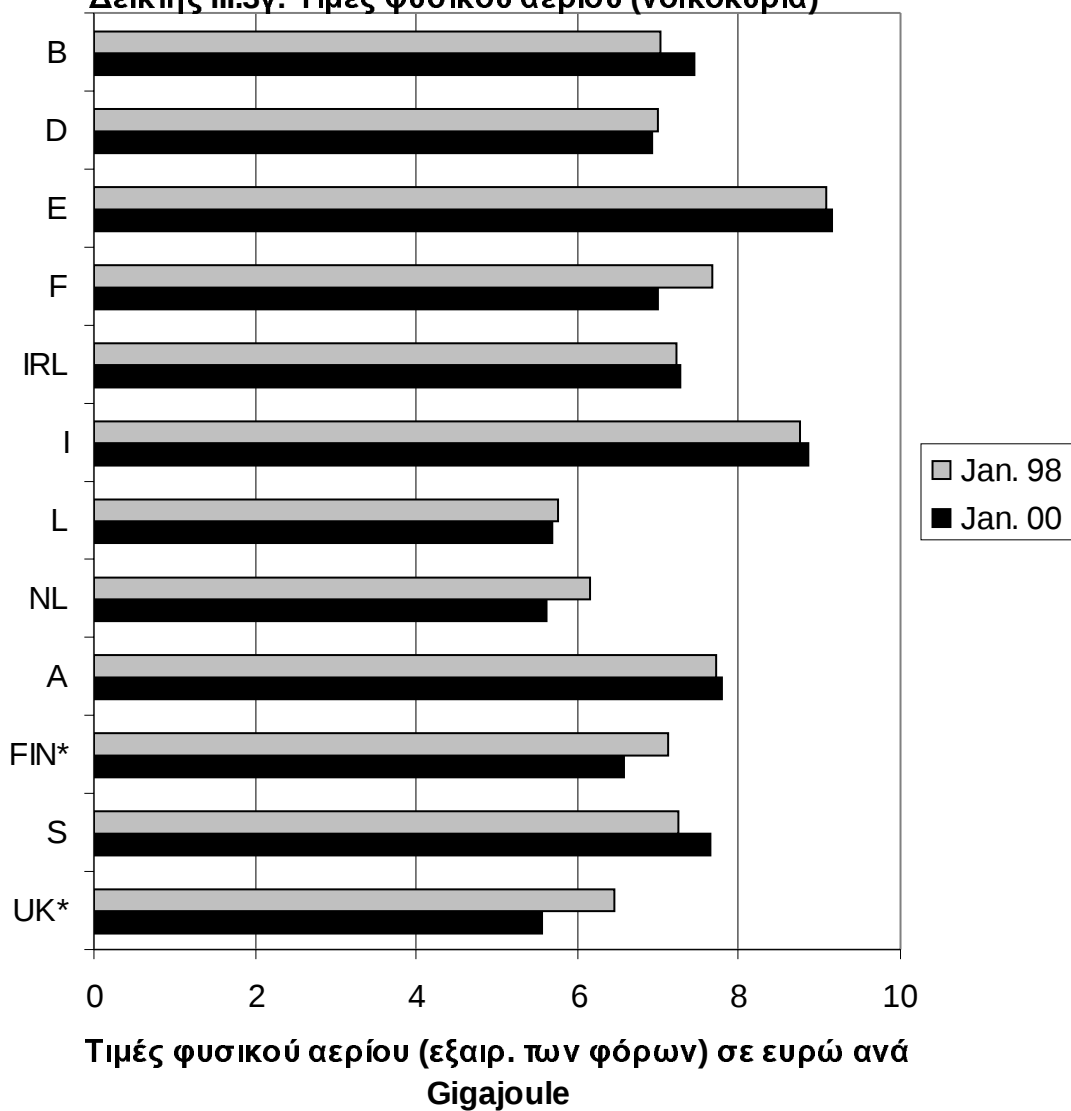

Τα στοιχεία αφορούν μέσους καταναλωτές: ετήσια κατανάλωση 3500 kWh.

Πηγή: Eurostat

Οικονομική μεταρρύθμιση

Δείκτης III.3γ: Τιμές φυσικού αερίου (νοικοκυριά)

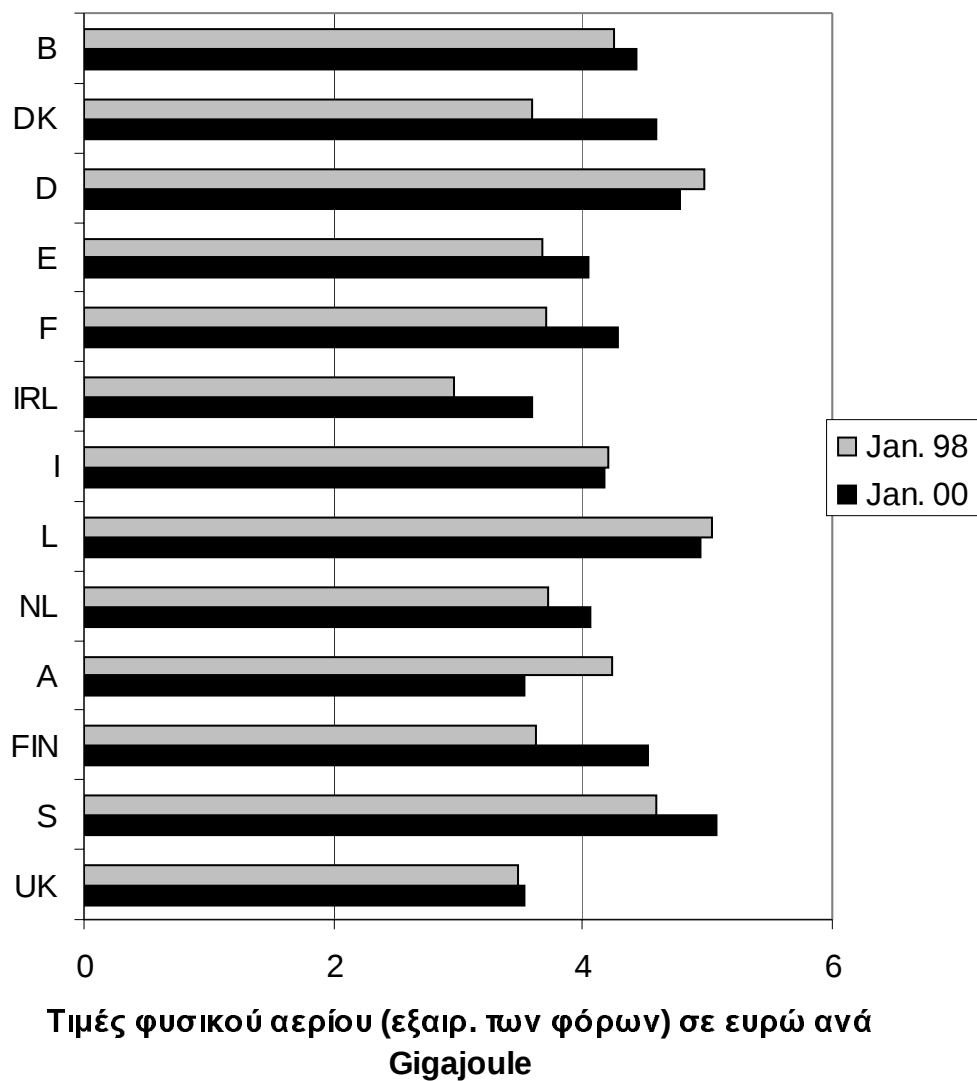
*Στοιχεία FIN και UK για τον Ιαν. 99 και Ιαν. 98.

Τα στοιχεία είναι για μέσους καταναλωτές: ετήσια κατανάλωση 83.7 GJ

Πηγή: Eurostat

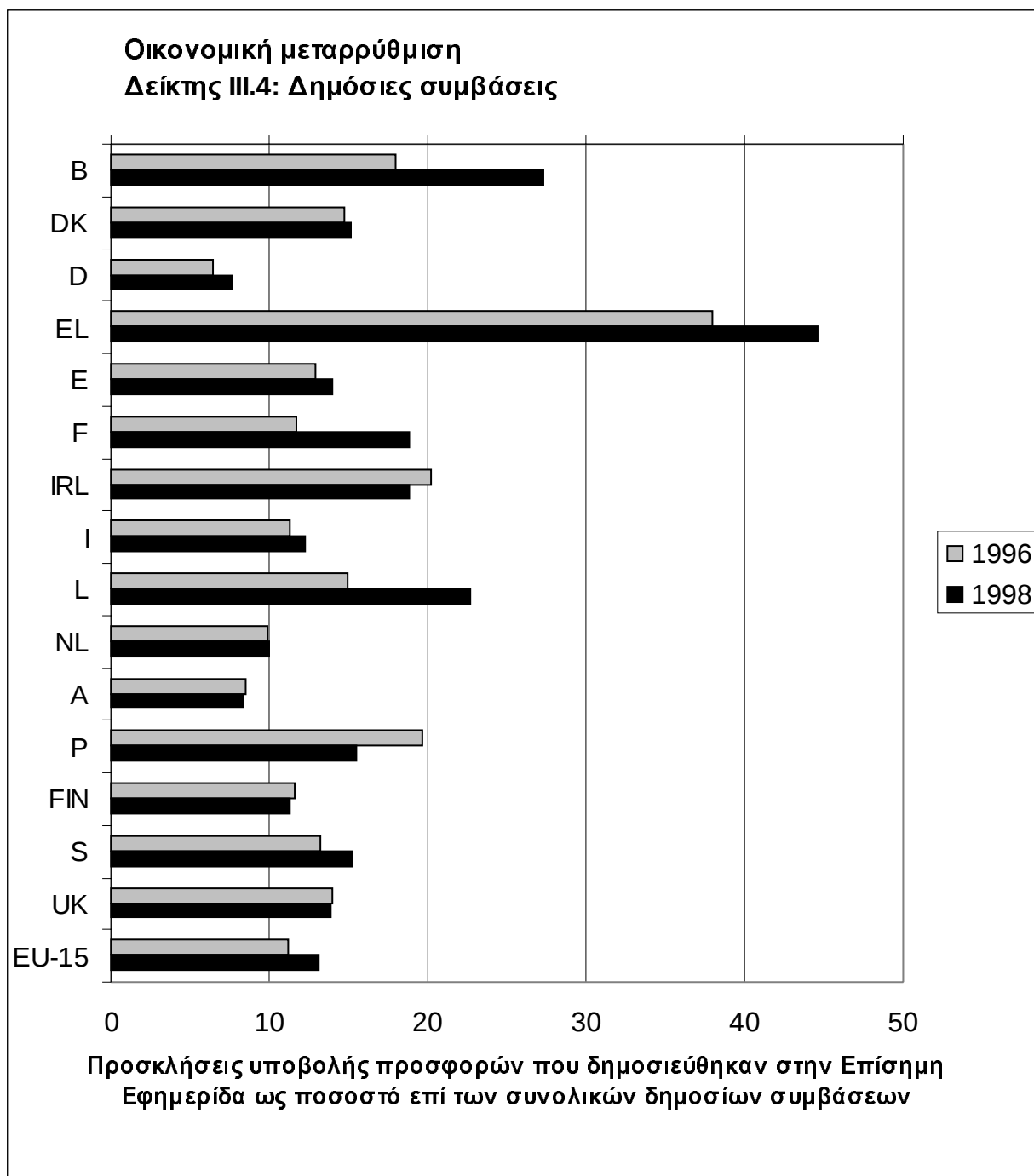
Οικονομική μεταρρύθμιση

Δείκτης III.3γ: Τιμές φυσικού αερίου (βιομηχανικοί χρήστες)

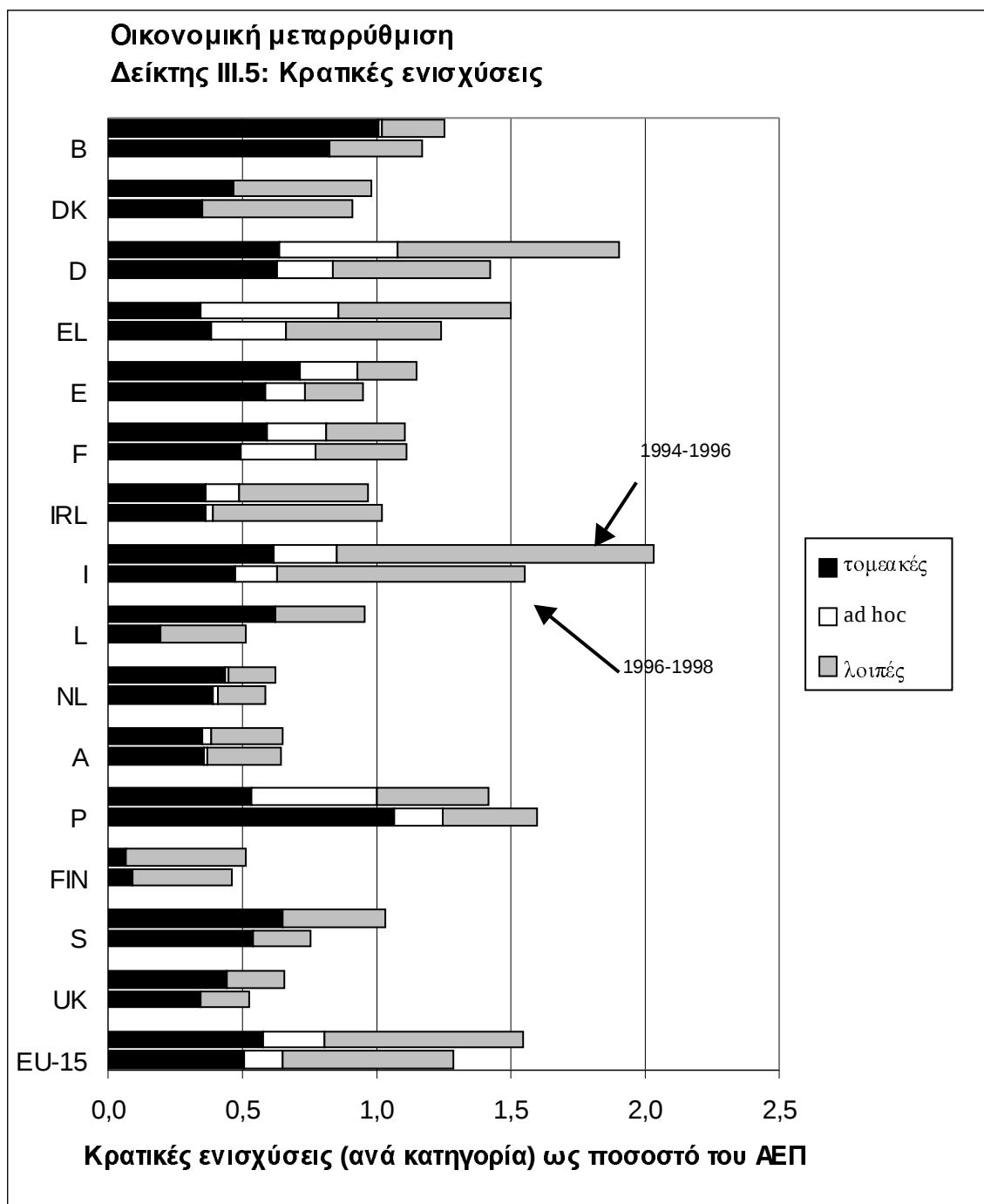

Τα στοιχεία αφορούν μέσους καταναλωτές: ετήσια κατανάλωση 41,600 GJ
· συντελεστής φόρτου: 200 ημέρες - 1.600 ώρες.

Πηγή: Eurostat

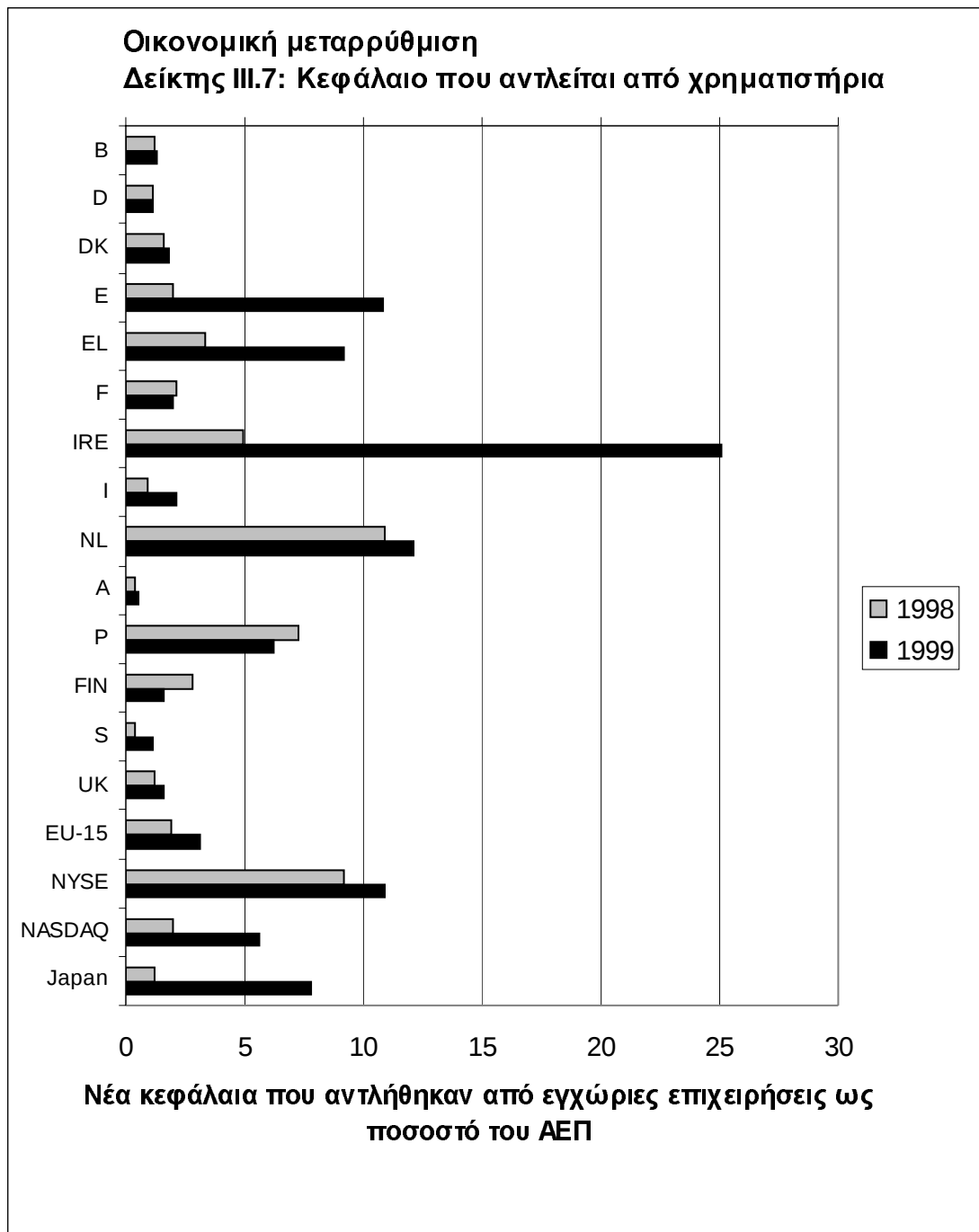
Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής, ΓΔ MARKT

Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής, ΓΔ COMP

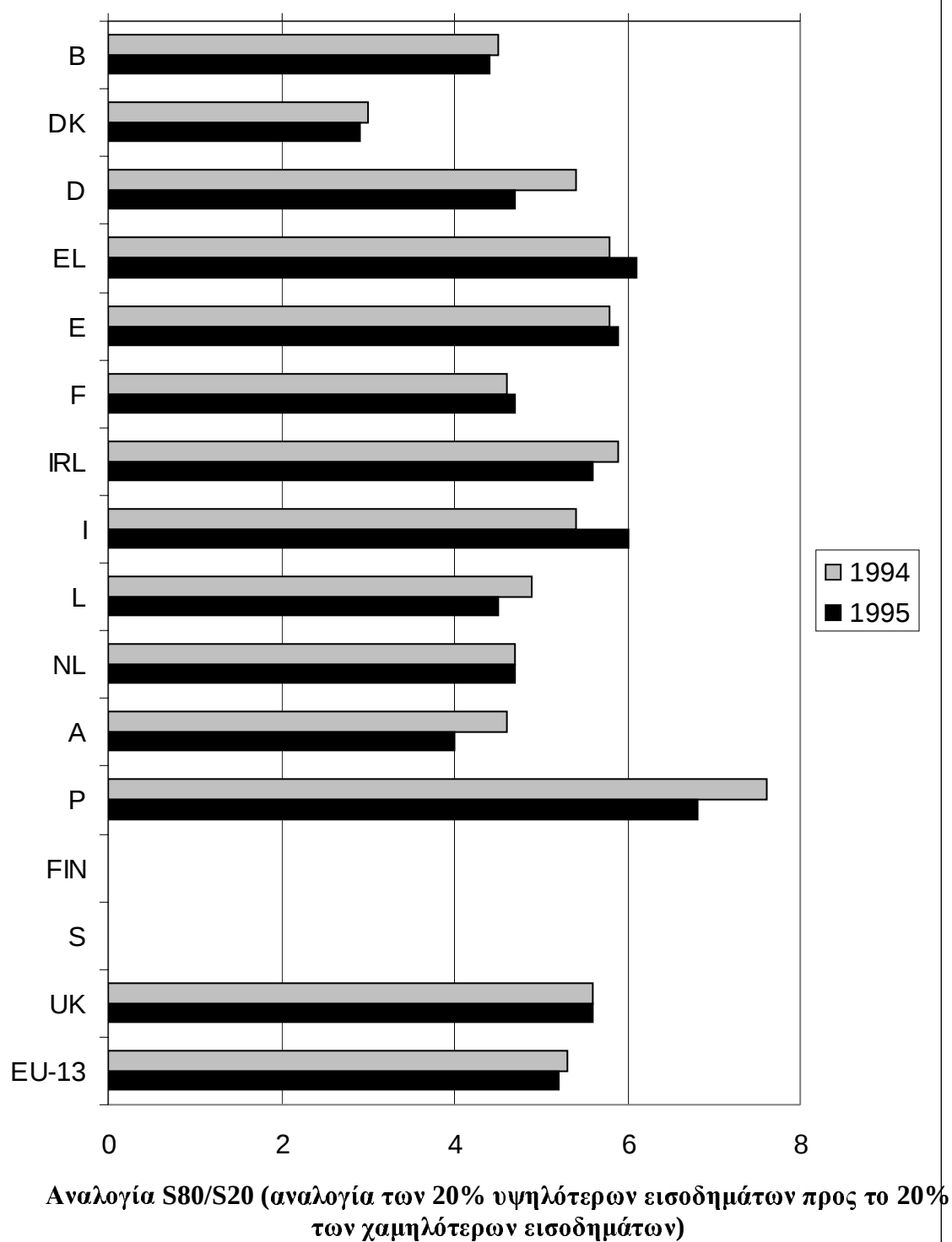
Πηγή: BIS

Πηγή: FIBV

Κοινωνική συνοχή

Δείκτης IV.1: Κατανομή εισοδήματος

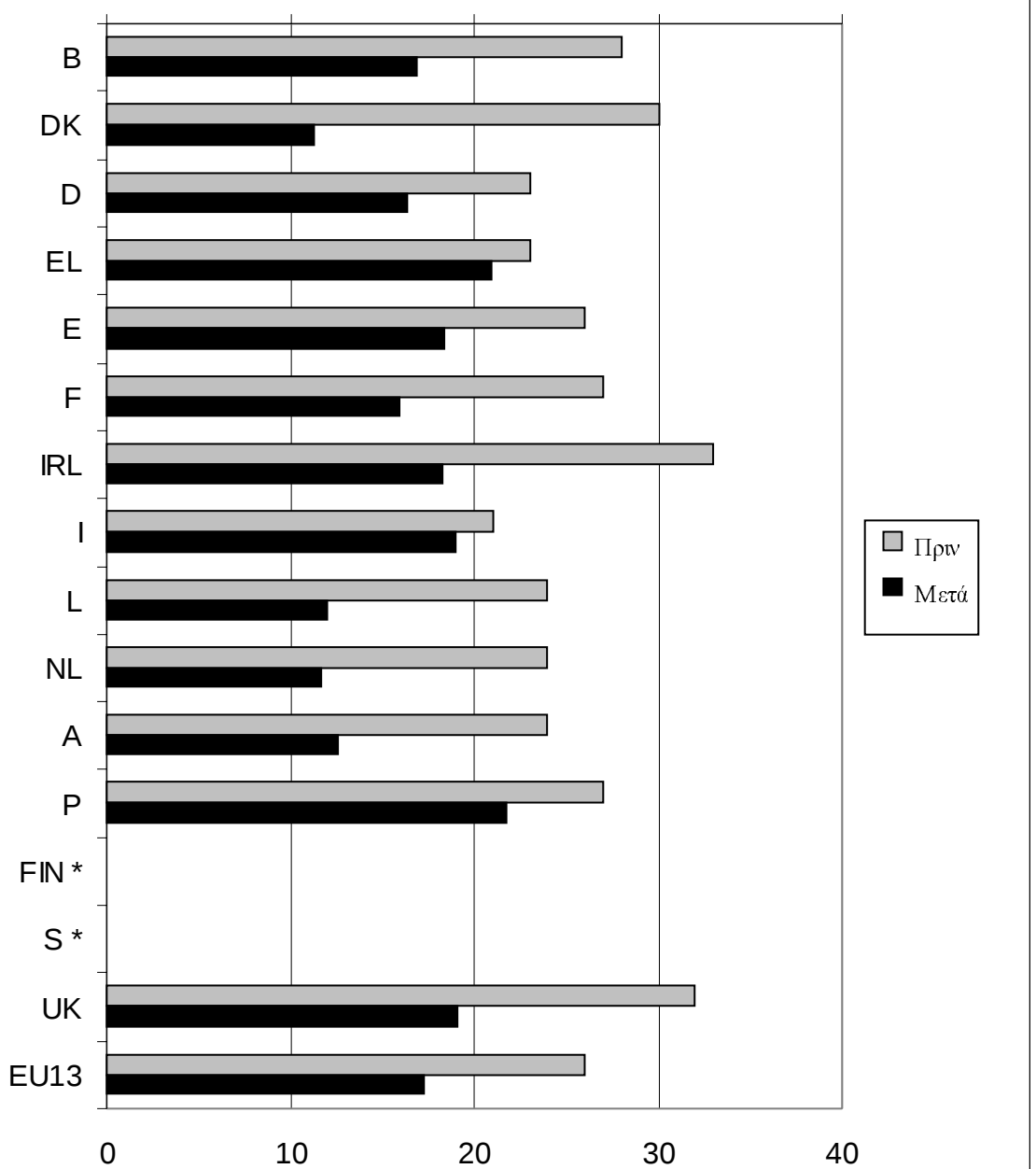

* Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για FIN και S.

Πηγή: Eurostat

Κοινωνική συνοχή

Δείκτης IV.2: Ποσοστό φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, 1995

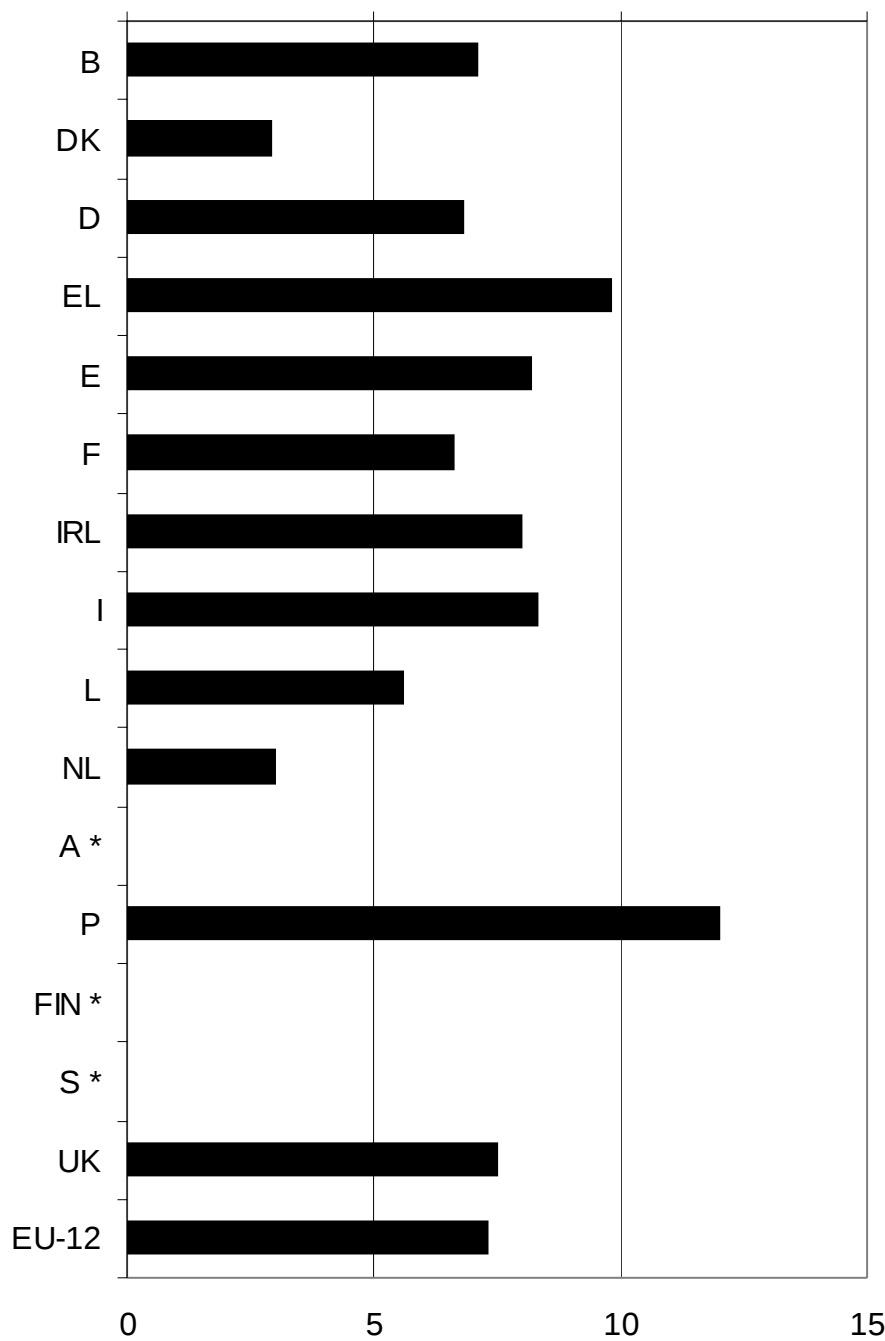

Τμήμα του πληθυσμού κάτω από το όριο της φτώχειας.
Το όριο της φτώχειας ορίζεται ως το 60% του διάμεσου εξισωθέντος εισοδήματος.

* Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την Φινλανδία και τη

Πηγή: Eurostat

Κοινωνική συνοχή
Δείκτης IV.3: Εμμονή της φτώχειας (1995)

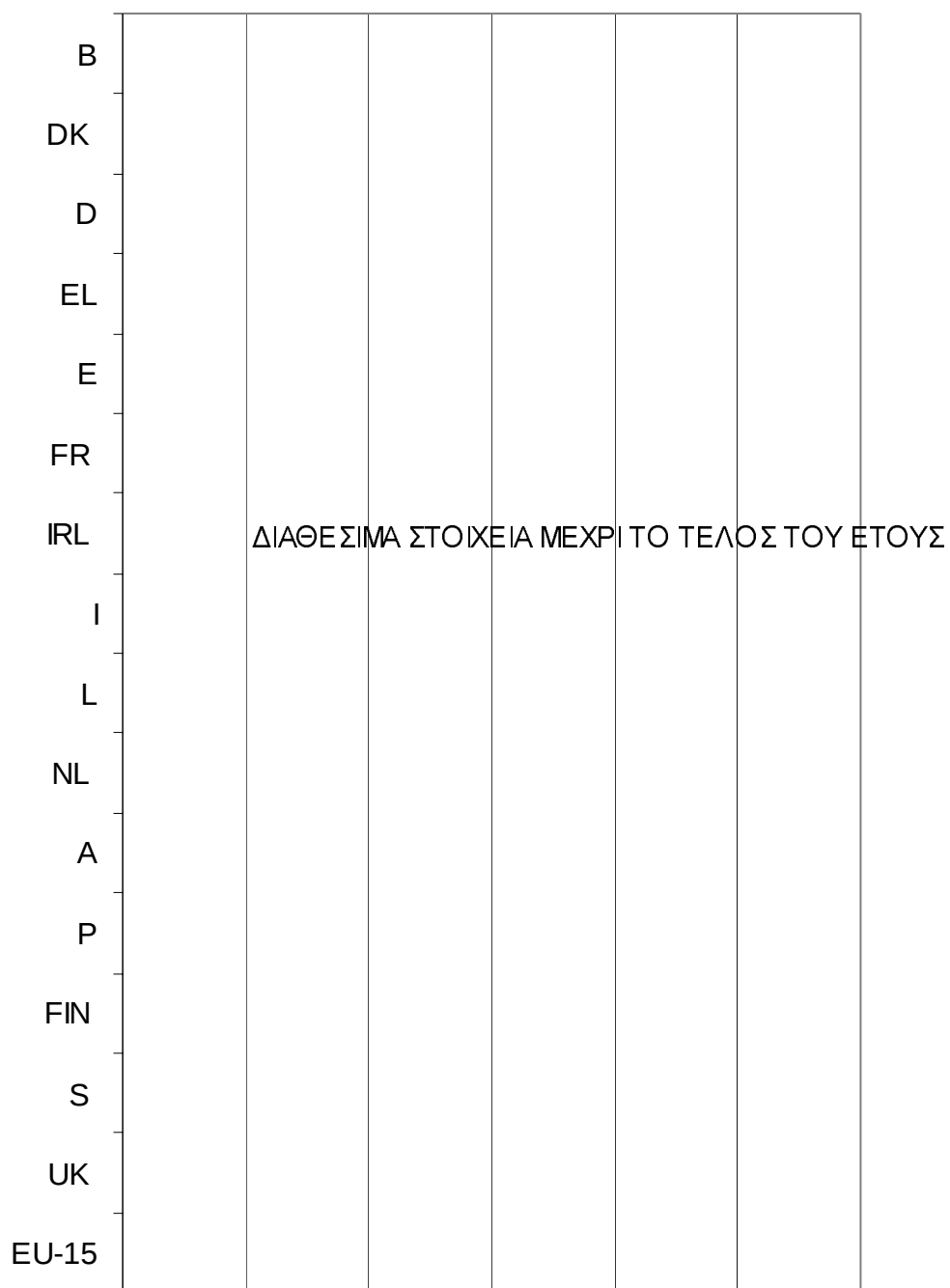

Ποσοστό του πληθυσμού σταθερά κάτω από το όριο της φτώχειας για 3 χρόνια. Το όριο της φτώχειας ορίζεται ως το 60% του διάμεσου εξισωθέντος εισοδήματος.

* Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία.

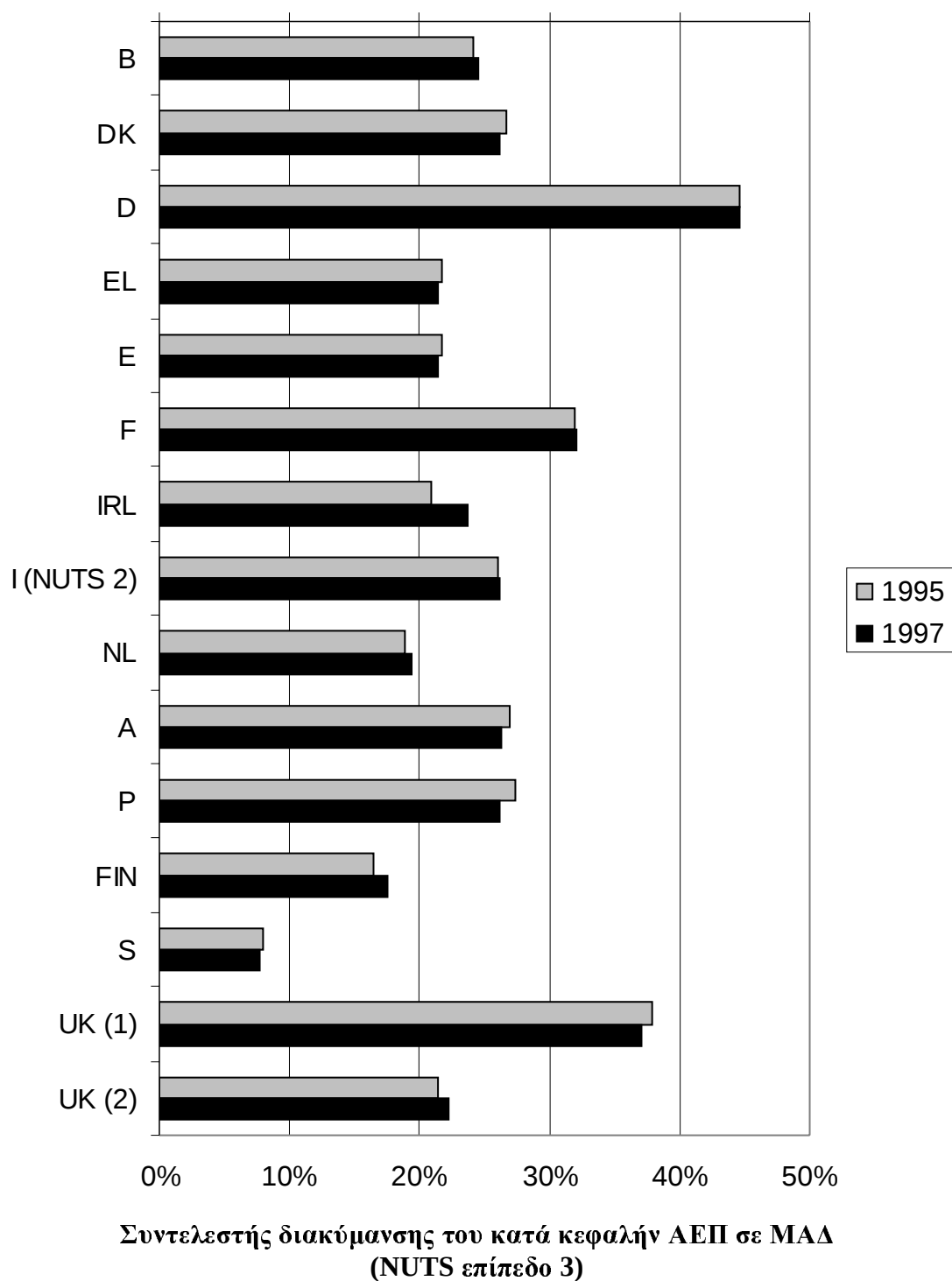
Πηγή: Eurostat

Κοινωνική συνοχή
Δείκτης IV.4: Νοικοκυριά ανέργων

Πηγή: Eurostat

Κοινωνική συνοχή
Δείκτης IV.5: Περιφερειακή συνοχή

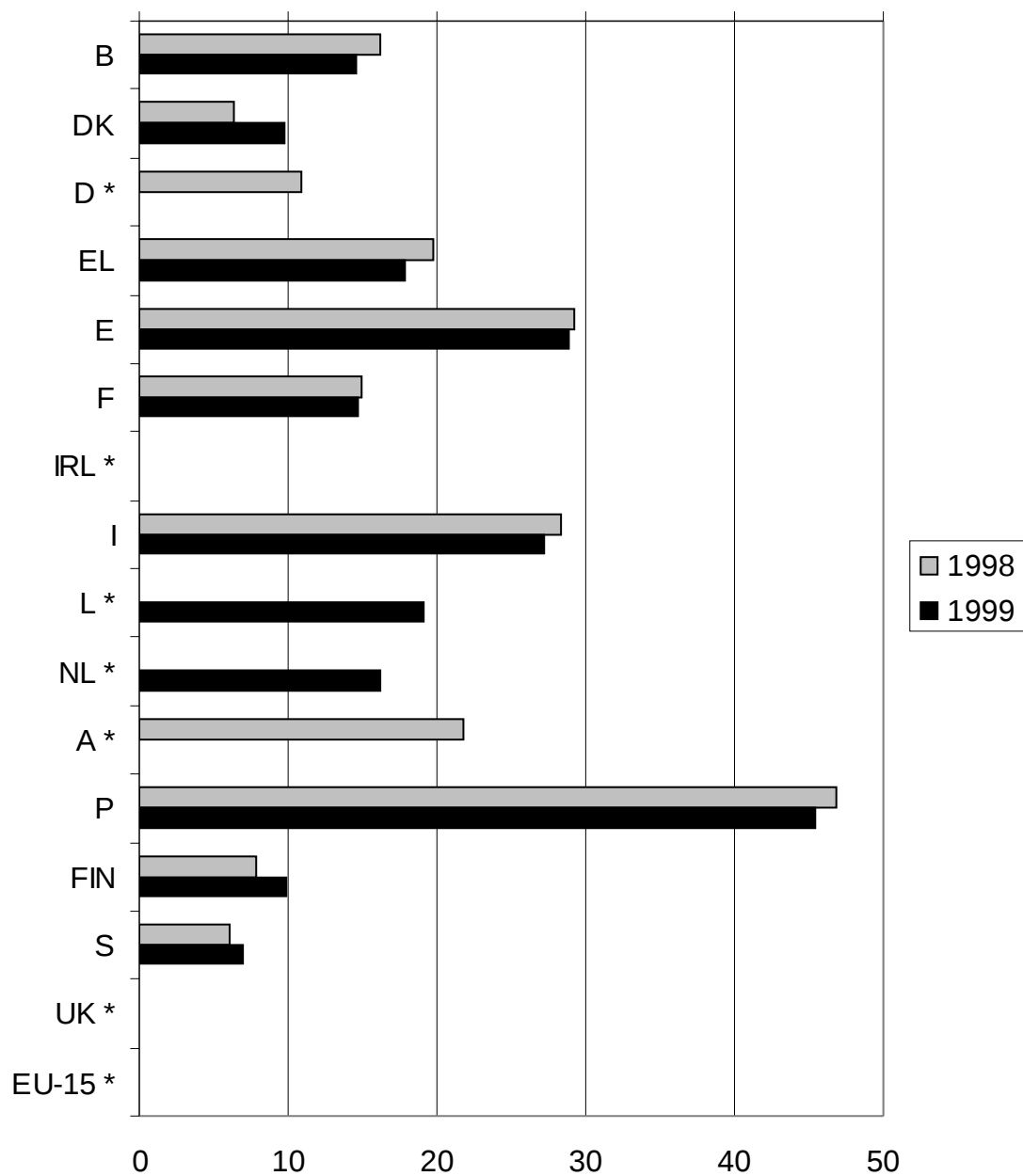

Το UK(1) αφορά ολόκληρο το UK, το UK (2) εξαιρεί την περιοχή του κεντρικού Λονδίνου (Inner London).

Πηγή: Eurostat

Κοινωνική συνοχή

Δείκτης IV.6: Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και δεν λαμβάνουν περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση

Ποσοστό % ατόμων ηλικίας 18-24 ετών με κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και δεν λαμβάνουν εκπαίδευση ή κατάρτιση

* Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία το 1998 για IRL, L, NL, UK και EU.

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία το 1999 για D, IRL, A, UK και EU.

Πηγή: Eurostat

